

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XI/94/15 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY CZAPLINEK

Czaplinek 2015

Spis treści

1. Streszczenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.....	4
2. Ogólna koncepcja PGN.....	5
3. Podstawy prawne do sporządzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.....	7
4. Charakterystyka Gminy Czaplinek w kontekście gospodarki niskoemisyjnej z uwzględnieniem dotychczasowych działań z nią związanych.....	9
4.1. Analiza otoczenia społeczno – gospodarczego Gminy Czaplinek.....	9
4.1.1. Podział administracyjny, położenie Gminy Czaplinek.....	9
4.1.2. Demografia.....	11
4.1.3. Walory przyrodnicze i rekreacyjne.....	13
4.1.4. Warunki klimatyczne.....	18
4.1.5. Jakość i ochrona powietrza.....	18
4.1.6. Zabudowa.....	20
4.2. Główne nośniki emisyjności na terenie Gminy Czaplinek.....	23
4.2.1. Energia cieplna.....	23
4.2.2. Energia elektryczna.....	31
4.2.3. Energia odnawialna.....	32
4.2.4. System transportowy.....	34
4.2.5. Przemysł na terenie gminy.....	39
4.2.6. Zaopatrzenie w wodę.....	40
4.2.7. Gospodarka ściekowa.....	41
4.2.8. Gospodarka odpadami.....	43
4.3. Dotychczasowe działania Gminy w zakresie efektywności energetycznej, gospodarki niskoemisyjnej oraz wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.....	44
5. Metodologia opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej.....	49
5.1. Pozyskiwanie danych w ramach inwentaryzacji emisji CO ₂	49
5.1.1. Działania promocyjne związane z opracowywaniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek.....	49
5.1.2. Ankietyzacja.....	53
5.1.3. Źródła danych wykorzystane do inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych.....	54
5.2. Inwentaryzacja emisji CO ₂	56
5.2.1. Podstawowe założenia.....	56

5.2.2. Charakterystyka głównych sektorów odbiorców energii.....	59
5.3. Bazowa inwentaryzacja emisji CO ₂ za rok 2013 – podsumowanie i wnioski	66
6. Identyfikacja obszarów problemowych.....	69
6.1. Transport	69
6.2. Budynki.....	72
6.3. Gospodarka odpadami	76
6.4. Gospodarka wodno-ściekowa.....	76
6.5. Gospodarka i przemysł	77
6.6. Odnawialne źródła energii.....	77
6.7. Świadomość ekologiczna mieszkańców	79
7. Misja, cel nadrzędny, cele główne i priorytety Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Interesariusze. 80	
8. Spójność Planu Gospodarki Niskoemisyjnej ze strategicznymi dokumentami gminnymi	94
9. Przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze gminy Czaplinek wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym i źródłami finansowania	105
10. System wdrażania planu gospodarki niskoemisyjnej wraz ze strukturą organizacyjną i zasobami ludzkimi.....	106
11. System monitoringu i oceny – wytyczne.	108
11.1. Wskaźniki do monitorowania.	108
11.2. Opis sposobu ewaluacji inwestycji zgłaszanych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.....	110
11.3. Opis sposobu pozyskiwania danych niezbędnych do monitorowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.....	115
12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.....	120
13. Wykaz skrótów.....	122
14. Wykaz załączników.....	122

1. Streszczenie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Mając na uwadze troskę o środowisko naturalne gminy Czaplinek, a także zobowiązania Polski dotyczące redukcji emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, Gmina Czaplinek na mocy uchwały nr XXXIII/423/13 z dnia 30 października 2013 r. przystąpiła do opracowania i wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest gminnym dokumentem strategicznym, którego zasadniczym celem jest opracowanie strategii obniżenia emisji gazów cieplarnianych ze źródeł pierwotnych i wtórnych zlokalizowanych na terenie gminy. Dokument ten zawiera zestaw działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych zmierzających do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych poprzez: podniesienie efektywności energetycznej budynków, zwiększenie mocy instalacji odnawialnych źródeł energii oraz zmniejszenie emisji dwutlenku węgla w transporcie.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej przyczynia się do realizacji celów na 4 poziomach: Unii Europejskiej, krajowym, regionalnym i lokalnym. Na poziomie unijnym i krajowym, dokument ten przyczynia się do osiągnięcia celów związanych z pakietem klimatycznym. Na poziomie regionalnym, działania zawarte w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej powinny wpływać dodatkowo na poprawę jakości powietrza w obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu zanieczyszczeń określonych w dyrektywie 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego z dnia 11 czerwca 2008 r. i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy (CAFE, zwanej „Dyrektywą CAFE”).

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej składa się z 4 części. W pierwszej części (rozdziały 3 i 4) przedstawiona jest analiza społeczno-gospodarcza oraz środowiskowa (ze szczególnym naciskiem na gospodarkę niskoemisyjną) gminy Czaplinek. Dane zgromadzone w tej części były podstawą do dalszych prac nad Planem Gospodarki Niskoemisyjnej. W drugiej części (rozdziały 5 i 6) omówiono bazową inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych wraz z identyfikacją obszarów problemowych. Zgodnie z zebranymi danymi z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie dotyczącymi emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy Czaplinek, nie stwierdzono emisji innych gazów cieplarnianych niż dwutlenek węgla. Możliwym do skwantyfikowania źródeł innego gazu cieplarnianego (metanu) są jedynie odpady organiczne. Są one natomiast utylizowane w ośrodkach leżących poza obszarem gminy. Wobec powyższego w inwentaryzacji skoncentrowano się wyłącznie na emisji dwutlenku węgla. Efektem tej części opracowania jest określenie wielkości i struktury emisji dwutlenku węgla ze źródeł pierwotnych i wtórnych na terenie gminy Czaplinek oraz wskazanie obszarów problemowych, których poprawa jest możliwa z punktu widzenia gminy i interesariuszy Planu. Część trzecia (rozdziały 7-11) jest w zakresie zbliżona do strategii gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej. Określa misję oraz cele gminy w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, zwracając uwagę na ich spójność z innymi dokumentami strategicznymi. W części tej zdefiniowano również plan działań wraz z systemem wdrażania, monitoringu i oceny efektów. Część piąta (rozdział 12) jest poświęcona strategicznej ocenie oddziaływania Planu na środowisko.

2. Ogólna koncepcja PGN.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej to dokument strategiczny, którego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Jego kluczowym elementem jest wyznaczenie celów strategicznych i szczegółowych, realizujących określoną wizję gminy. Cele te, powinny one być:

- konkretnie określone,
- mierzalne,
- ambitne,
- realne,
- określone w czasie.

Nadrzędnym powodem tworzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest ograniczenie emisji CO₂ do atmosfery, a co za tym idzie poprawa jakości powietrza. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wyznacza kierunki działania w zakresie przedsięwzięć inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych, mających na celu zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery. Określa również w jaki sposób gmina ma osiągnąć założone efekty w konkretnych ramach czasowych, stosując odpowiednie metody zarządzania energią. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej ujemuje opis planowanych inwestycji, sposób ich finansowania oraz metodę monitoringu na okres co najmniej 2014 – 2020, z możliwością wydłużenia perspektywy czasowej. PGN łączy w sobie w sposób kompleksowy założenia planów ochrony powietrza, działań krótkoterminowych i równocześnie zapewnia spójność z wieloletnimi planami finansowymi gminy.

Podstawą opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek było wykonanie inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych z obszaru gminy. Dzięki temu możliwa stała się identyfikacja obszarów problemowych i analiza potencjalnych rozwiązań. Zakładane działania zostały określone za pomocą mierników osiągnięcia celów, źródeł finansowania oraz planu wdrażania, monitorowania i weryfikacji. Opracowany projekt dokumentu poddany został procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Główne cechy Planu Gospodarki Niskoemisyjnej:

- nie może być traktowany jako dokument skończony,
- zmienia się w czasie,
- wymaga analizowania prowadzonych działań,
- wymaga analizowania rozwoju gminy,
- musi być monitorowany,
- musi być aktualizowany.

Dlaczego warto posiadać Plan Gospodarki Niskoemisyjnej?

Posiadanie przez gminę PGN wiąże się z licznymi zaletami. Należą do nich przede wszystkim:

- zebranie w jednym opracowaniu danych dotyczących skutecznego zarządzania energią, przedsięwzięć z zakresu energetyki, efektywności energetycznej, zastosowania odnawialnych źródeł energii, ograniczenia emisji, gospodarki odpadami, rozwiązań w zakresie transportu z uwzględnieniem jej możliwości budżetowych,

- zwiększenie atrakcyjności gminy dla zewnętrznych inwestorów, dzięki poprawie wizerunku władz samorządowych i zyskania miana **gminy proekologicznej**,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej może stanowić podstawę do sporządzenia założeń gminnego planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, którego konieczność sporządzenia wynika z Ustawy Prawo Energetyczne,
- przygotowanie gminy do możliwości skorzystania ze środków w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020, funduszy EOG, środków krajowych dysponowanych przez NFOŚiGW.

Czytając zapisy projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 oraz projektu Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa zachodniopomorskiego na lata 2014 – 2020, należy stwierdzić, że dla działań realizowanych w ramach priorytetów inwestycyjnych wdrażających cele tematyczne ochrony klimatu, podstawą wsparcia będą dokumenty strategiczne gmin, spełniające wymogi **strategii niskoemisyjnych**. Jednym słowem, aby gmina mogła pozyskać dofinansowanie na działania m.in. w zakresie termomodernizacji budynków, transportu publicznego czy wdrażania **OZE**, musi posiadać **Plan Gospodarki Niskoemisyjnej**. W związku z tym odpowiednie zaplanowanie działań i przeanalizowanie ich efektów pod względem środowiskowym ma bardzo duże znaczenie w kontekście ubiegania się o dofinansowanie, które przyznawane będzie przede wszystkim według kryteriów efektywności kosztowej w powiązaniu z **efektem ekologicznym**.

3. Podstawy prawne do sporządzenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Plan gospodarki niskoemisyjnej jest dokumentem strategicznym, który koncentruje się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Istotą Planu jest osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych wynikających z działań zmniejszających emisje gazów cieplarnianych.

Konieczność sporządzenia Planu gospodarki niskoemisyjnej oraz realizacji przedsięwzięć opisanych w Planie wynika przede wszystkim z postanowień:

- 1) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z 1992 r. (ratyfikowana przez Polskę 16 czerwca 1994 r.),
- 2) uzupełniającego ją Protokołu z Kioto z 1997 r. (ratyfikowany przez Polskę 2 grudnia 2002 r.) oraz
- 3) Pakietu Klimatyczno-Energetycznego przyjętego przez Komisję Europejską w grudniu 2008 roku.

Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (ang: United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC lub FCCC) to umowa międzynarodowa określająca założenia międzynarodowej współpracy dotyczącej ograniczenia emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za zjawisko globalnego ocieplenia. Przyczyną podpisania konwencji, była wspólna wola stron do podjęcia zdecydowanych działań mających chronić system klimatyczny dla obecnego i przyszłych pokoleń. Początkowo konwencja nie zawierała jakichkolwiek wiążących nakazów dotyczących ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Z czasem, ustanowiono odpowiednie protokoły wprowadzające limity emisji. Najważniejszym jest **protokół z Kioto z 1997 r.** Protokół z Kioto sprecyzował zadania stron Konwencji w zakresie ograniczania antropogennych oddziaływań na klimat Ziemi, w szczególności zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych (GC). Ustanowił on ramy czasowe do redukcji emisji GC przez kraje Aneksu I oraz wiążące cele redukcyjne, do osiągnięcia w ramach uzgodnionego okresu rozliczeniowego. Zgodnie z tym, państwa wymienione w Aneksie I do Konwencji Klimatycznej zobowiązały się do redukcji 6 gazów cieplarnianych do atmosfery przynajmniej o 5% w latach 2008-2012 w stosunku do tzw. roku bazowego 1990. Polska została zobowiązana do redukcji emisji GC o 6% w stosunku do roku bazowego 1988. Gazy objęte porozumieniem to: dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, sześćfluorek siarki, fluorowęglowodory, perfluorowęglowce. Protokół z Kioto wszedł w życie 16 lutego 2005 r.

W Pakiecie Klimatyczno – Energetycznym 2020 (nazwanym pakietem „3 x 20”), który został przyjęty przez Parlament Europejski oraz przywódców państw członkowskich Unii Europejskiej w 2008 r., przedstawiono główne kierunki redukcji emisji. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej odnosi się do powyższej inicjatywy, w której zdefiniowano następujące cele:

- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w 2020 r. w porównaniu z 1990 r.,

- zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych do 20% w 2020 r. w bilansie energetycznym UE (dla Polski 15%);
- podniesienie o 20% efektywności energetycznej do 2020 r., czyli zredukowanie zużycia energii końcowej, a także poprawa jakości powietrza na terenach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dozwolonych stężeń w powietrzu oraz na których realizowane są programy naprawcze ochrony powietrza (POP) i plany działań krótkoterminowych (PDK),

Ponadto potrzeba opracowania i realizacji Planu gospodarki niskoemisyjnej wpisuje się w politykę Polski i wynika z Założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej przyjętych przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 r. Niniejszy dokument umożliwi również spełnienie obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, wynikające z ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. nr 94, poz. 551 z późn. zm.).

Podstawą formalną opracowania Planu dla Gminy Czaplinek są uchwały Rady Miejskiej w Czaplinku:

- 1) Uchwała nr XXXIII/423/13 z dnia 30 października 2013 r. w sprawie przystąpienia do opracowania i wdrażania planu gospodarki niskoemisyjnej;
- 2) Uchwała nr XXXIX/503/14 z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia do realizacji projektu pod nazwą „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek”

4. Charakterystyka Gminy Czaplinek w kontekście gospodarki niskoemisyjnej z uwzględnieniem dotychczasowych działań z nią związanych.

4.1. Analiza otoczenia społeczno – gospodarczego Gminy Czaplinek.

4.1.1. Podział administracyjny, położenie Gminy Czaplinek.

Gmina Czaplinek leży na terenie województwa zachodniopomorskiego, w powiecie drawskim. Obszar gminy zajmuje 365 km², zamieszkały jest przez 11 940 osób (stan na dzień 30.06.2014 r.). Gmina położona jest w centrum Pojezierza Drawskiego, w odległości około 100 km na południe od Koszalina i Kołobrzegu, 130 km na wschód od Szczecina i 170 km na północ od Poznania. Siedziba władz samorządu gminnego mieści się w Czaplinku, położonym w centralnej części gminy, przy skrzyżowaniu dróg z Drawską Pomorską do Szczecinka i z Połczyna-Zdroju do Wałcza. Gmina Czaplinek sąsiaduje: od strony północnej - z gminą Połczyn-Zdrój i Barwice, od północno – zachodu - z gminą Ostrowice, od zachodu z gminą Złocieniec, od południa z gminą Wierzchowo, a od strony wschodniej z gminą Borne Sulinowo. Jest drugą gminą w powiecie pod względem wielkości i trzecią pod względem liczby ludności.

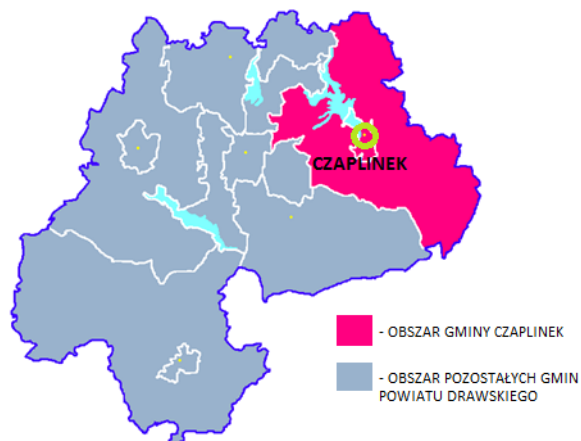
Mapa 1. Czaplinek na mapie woj. Zachodniopomorskiego

Mapa2. Czaplinek na mapie Polski

Mapa 3. Położenie gminy Czaplinek na mapie powiatu drawskiego

Połączenia drogowe.

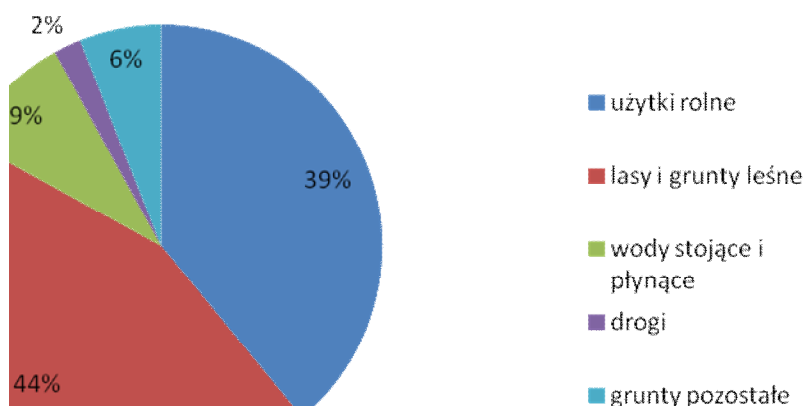
Gmina Czaplinek leży na skrzyżowaniu dróg:

- Krajowej nr 20: Drawsko Pomorskie- Szczecinek: umożliwiającej dojazd do przejścia granicznego do Niemiec w Kołbaskowie;
- Wojewódzkiej nr 163: Wałcz- Kołobrzeg, o istotnym znaczeniu dla ruchu turystycznego, łącząca obszar pojezierza drawsko- szczecineckiego z południem kraju oraz atrakcyjnymi turystycznie terenami Środkowego Wybrzeża;
- Wojewódzkiej nr 171: Czaplinek-Barwice: zapewniającej połączenie z drogami krajowymi nr 11 (międzynarodowa) i nr 23;
- Wojewódzkiej nr 177: Czaplinek-Mirosławiec: zapewniającej połączenie z drogą krajową (międzynarodową) nr 10.

Ogólna powierzchnia gminy Czaplinek wynosi 36 484 ha, w tym:

- użytki rolne – 14 412 ha tj. 39 %,
- lasy i grunty leśne - 15 964 ha tj. 44%,
- wody stojące i płynące – 3 416 ha, tj. 9%
- drogi – 613 ha, tj. ok. 2 %,
- grunty pozostałe – 2079 ha, tj.6%.

Wykres 1. Procentowy podział terenu gminy Czaplinek

Źródło: eregion.wzp.pl/sites/default/files/strategia_rozwoju_gminy_czaplinek.pdf

Na terenie gminy znajdują się 52 miejscowości wchodzące w skład 29 sołectw. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa: Sołectwo Łąka, Sołectwo Drahimek, Sołectwo Byszkowo, Sołectwo Kuszewo, Sołectwo Broczyno, Sołectwo Rzepowo, Sołectwo Machliny, Sołectwo Trzciniec, Sołectwo Piaseczno, Sołectwo Siemczyno, Sołectwo Niwka, Sołectwo Głęboćek, Sołectwo Pławno, Sołectwo Prosinko, Sołectwo Żeliszewie, Sołectwo Psie Głowy, Sołectwo Ostroróg, Sołectwo Łysinin, Sołectwo Kluczewo, Sołectwo Kołomąt, Sołectwo Czarne Małe, Sołectwo Sikory, Sołectwo Czarne Wielkie, Sołectwo Łazice, Sołectwo Prosino, Sołectwo Żerdno, Sołectwo Stare Gonne, Sołectwo Nowe Drawsko, Sołectwo Stare Drawsko.

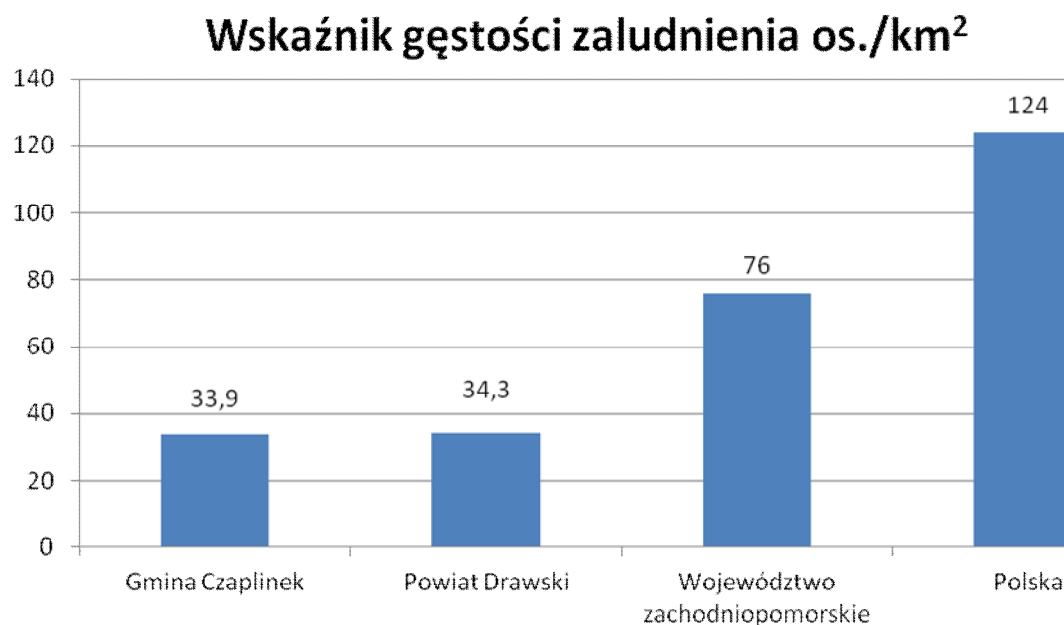
Gmina Czaplinek spełnia przede wszystkim funkcję rolniczą z rozwiniętym drobnym przemysłem. W gospodarce gminy znaczącą rolę odgrywa m. in. przetwórstwo rolno - spożywcze, przetwórstwo drzewne. Gmina pełni też znaczącą funkcję turystyczną wykorzystując fakt, że ok. 10% powierzchni gminy to grunty pod wodami.

4.1.2. Demografia

Według danych statystycznych (stan na dzień 30.06.2014 r.) w Gminie Czaplinek mieszka 11 940 osób, z tego na terenie miasta - 7 176 osób (60%), na terenie wiejskim - 4 764 osoby (40%). Sieć osadniczą gminy tworzą: miasto Czaplinek oraz 52 miejscowości wiejskie, wchodzące w skład 29 sołectw.

Gmina Czaplinek charakteryzuje się jednym z najniższych wskaźników gęstości zaludnienia w województwie zachodniopomorskim. Na 1 km² przypada średnio 33,9 osoby (w powiecie - 34,3 osoby, w województwie - 76 osób, w Polsce 124 osoby).

Wykres 2. Gęstość zaludnienia na 1 km² w gminie Czaplinek, powiecie Drawskim, województwie zachodniopomorskim, w Polsce.

Szczególnie wyraźna jest dysproporcja pomiędzy miastem, gdzie gęstość zaludnienia wynosi 527 osób/km² a wsią z gęstością zaludnienia 14 osób/km².

Liczba ludności w gminie od lat utrzymuje się na stałym poziomie. Wskaźnik odpływu ludności znacznie przekracza średnią wartość dla województwa. Na przestrzeni lat waha się od 14 do 20 osób na 1000 mieszkańców (w województwie- 7,3) i podobnie jak saldo migracji (ok. 0,4% ogólnej liczby mieszkańców) stanowi tendencję stałą. Na niezmiennym, stosunkowo niskim poziomie, około 0,3% rocznie, utrzymuje się wskaźnik przyrostu naturalnego. Udział ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Czaplinek wynosi 61% ogółu mieszkańców. Odsetek kobiet w gminie sięga 51% - przewagę kobiet można zaobserwować wśród ludności dorosłej, z tendencją wzrostową w starszych grupach wiekowych.

Tabela 1. Struktura zatrudnienia ludności w roku 2011.

Produkcja, przemysł, usługi	Rolnictwo	Usługi bytowe	Turystyka	Oświata i edukacja	Zakłady użyteczności publicznej
32,67%	27,61%	18,85%	7,03%	6,81%	7,03%

Spadek liczby urodzeń, mniejsza ilość zawieranych małżeństw, wysoki wskaźnik feminizacji, masowe wyjazdy młodych ludzi w poszukiwaniu pracy za granicą oraz starzenie się społeczeństwa - to

najbardziej znaczące zmiany demograficzne, które będą miały wpływ na dalsze kierunki rozwoju gospodarczego i społecznego regionu.

Opierając się na danych Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim, wskaźnik bezrobocia w gminie Czaplinek w lutym 2015 roku wyniósł 13,2 % (stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych zawodowo).

4.1.3. Walory przyrodnicze i rekreacyjne

Szczególnym walorem przyrodniczym Gminy Czaplinek, oprócz rzeźby terenu, jest jej układ wodny. Wody są nie tylko wyróżnikiem tej gminy, ale przede wszystkim Drawskiego Parku Krajobrazowego, który swym zasięgiem obejmuje 55% powierzchni Gminy Czaplinek. Wody powierzchniowe na tym terenie reprezentowane są przez rzeki, strumienie oraz sieć kanałów i rowów (w tym rowów melioracyjnych). Przez obszar Gminy Czaplinek przebiega główny dział wodny oddzielający dorzecze Odry od zlewni Parsęty, należącej do zlewni rzek Przymorza. Pod względem występowania jezior, stawów i innych stałych i okresowych zbiorników wód stojących gmina jest zaliczana do gmin o najwyższej jeziorności.

Gmina Czaplinek jest jedną z najbogatszych gmin pod względem liczby jezior w województwie zachodniopomorskim. Stanowi to bezsprzecznie jeden z głównych walorów decydujących o turystycznej atrakcyjności regionu. Ogółem na terenie gminy znajduje się 47 jezior, w tym 22 o powierzchni przekraczającej 1 ha. Zajmują one łączną powierzchnię 3.294,6 ha. Stanowi to około 9% powierzchni gminy. Objętość wód w jeziorach wynosi około 450.000 tys. m³. Część jezior jest wykorzystywana jako kąpieliska. Takimi jeziorami są: Drawsko, Machliny Małe, Kaleńsko, Głębocek.

Niewątpliwie ważną atrakcją przyciągającą żeglarzy jest położone w Gminie Czaplinek największe jezioro Pojezierza Drawskiego – **jezioro Drawsko**. Na obszarze jeziora obowiązuje częściowy zakaz używania silników spalinowych. Drugim dużym jeziorem w gminie jest **jezioro Czaplinek**. Ze względu na trudno dostępne klifowe brzegi oraz brak silnych wiatrów jezioro to jest wykorzystywane turystycznie w bardzo niewielkim stopniu, aczkolwiek w wielu miejscach nadaje się do wędkowania.

Zdjęcie 1. Jezioro Stare Drawsko

źródło: „Czaplinek Tu i Teraz” (www.facebook.com)

Zdjęcie 2. Plaża w Czaplinku

Źródło: facebook.com/pages/Czaplinek-Poland

Na terenie gminy licznie występują gatunki roślin związanych z wpływami oceanicznymi. Rośliny te zajmują obszary podmokłe, zatorfione, piaszczyste brzegi, wilgotne łąki i wody stojące. Powierzchnie, na których występują, są niedostępne dla człowieka ze względu na ich trwałe zawilgocenie. Na siedliskach wodnych można również spotkać gatunki roślin północnych, górskich oraz wodnych, rzadkich w skali kraju. Osobliwością przyrodniczą jest bardzo bogato reprezentowana **flora mchów**.

Najliczniej występującymi gatunkami lasotwórczymi są: sosna zwyczajna (45%), buk zwyczajny (25%), brzoza brodawkowata (12%), świerk (7%), olsza (4%), dęby szypułkowy i bezszypułkowy (4%). Gatunkami samorzutnie odnawiającymi się są: **świerk, jesion, klon zwyczajny i klon jawor**. Największe kompleksy leśne znajdują się we wschodniej i południowo - zachodniej części gminy. Są to głównie lasy sosnowe z domieszką dębu i świerku. Lasy zajmują 41,3% ogólnej powierzchni gminy. Ze zwierząt kopytnych żyją tu 3 gatunki objęte ochroną łowiecką: dzik, sarna i jeleni.

Wielkim bogactwem przyrodniczym i gospodarczym gminy są ryby. Szczególnie dogodne środowisko życia stanowią dla nich jeziora. Zasiedla je zespół gatunków reprezentowanych przez: sielawę, sieję, ukleję, leszcza, stynkę, płoć, okonia, krąpia, jazgarza i szczupaka. Drugim, licznie występującym obszarem rybackim, są jeziora leszczowe, których ichtiofaunę reprezentują: leszcz, lin, węgorz, wzdręga, szczupak, okoń i krąp. Małe zbiorniki wodne, silnie zarośnięte i muliste, zamieszkuje karaś. Rzeki zasiedlają pospolite gatunki ryb: **kiełb, koza, miętus, płoć, ukleja, leszcz, lin, śliz, okoń, szczupak, węgorz, jaź, kleń, jelec, certa, wzdręga i jazgarz**.

O dużej ornitologicznej atrakcyjności gminy świadczy liczba przedstawicieli awifauny. Odbywają się tu lęgi gatunków ptaków zaliczanych do zagrożonych w skali globalnej. Atrakcyjnymi dla ptactwa są okolice Głębocka, Brzezinki i Czarnego Wielkiego oraz jeziora Drawsko, Prosino, Żerdno, Czaplinek i Pławno. Szczególnie cennym ornitologicznie terenem jest jezioro Prosino, stanowiące rezerwat przyrody o powierzchni 81 ha. Jest ono ostoją lęgową 26 gatunków ptaków oraz miejscem bytowania ptaków w sezonach przed i po lęgowych. W okolicach Sikor i południowych rejonach Jeziora Drawsko zaobserwować można bardzo nielicznie występującą kanię. Teren gminy zasiedla jedna z dwóch na jeziorze kolonia czapli siwej.

Na terenie Gminy Czaplinek znajdują się obszary objęte programem **Natura 2000**. Głównym celem funkcjonowania sieci Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej.

Tereny objęte siecią Natura 2000 w Gminie Czaplinek to:

- **OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW „OSTOJA DRAWSKA”**

Kod obszaru: PLB320019

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

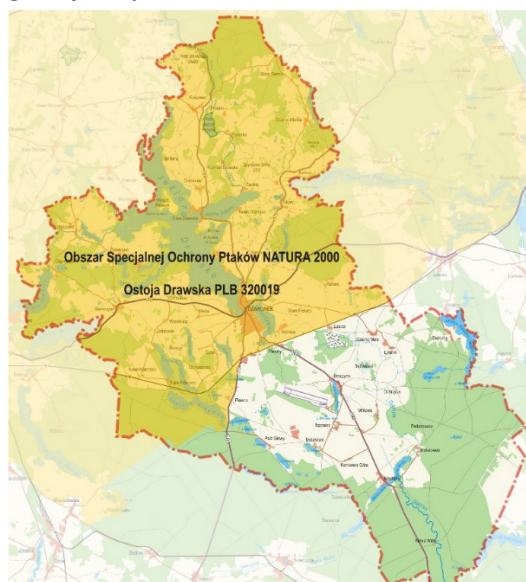
Obszar biogeograficzny: kontynentalny

Powierzchnia: 153 906,1 ha, **w tym na terenie gminy Czaplinek 21 395,2 ha**

Status formalny: Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska

„Ostoja Drawska” jest jedną z największych w kraju ostoi ptaków obejmująca głównie siedliska leśne oraz dużą liczbę zbiorników wodnych (największe jeziora to Drawsko, Lubie, Siecino, Wąsosze, Żerdno, Komorze i Wilczkowo; największą rzeką jest Drawa, mająca tu swoje źródła). Jej zasadniczy obszar obejmuje najcenniejsze przyrodnicze i krajobrazowe fragmenty Pojezierza Drawskiego. W ostoi stwierdzono występowanie 200 gatunków ptaków, w tym 162 lęgowych. Żyje tu 35 gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, z czego 26 to gatunki lęgowe. Na terenie Ostoi Drawskiej występują również gatunki zwierząt ujęte w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej, m.in.: kumak nizinny, żaba jeziorowa, żaba moczarowa, rzekotka drzewna, grzebiuszka ziemna, żmija zygzakowata, jaszczurka zwinka, wydra, bóbr europejski, mopek, nocek duży.

Mapa 4. Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB 320019 na terenie gminy Czaplinek.

- **SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK „JEZIORA CZAPLINECKIE”**

Kod obszaru: PLH320039

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Obszar biogeograficzny: kontynentalny

Powierzchnia: 31 949,3 ha, **w tym 15 824,1 ha na terenie gminy Czaplinek**

Status formalny: Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej

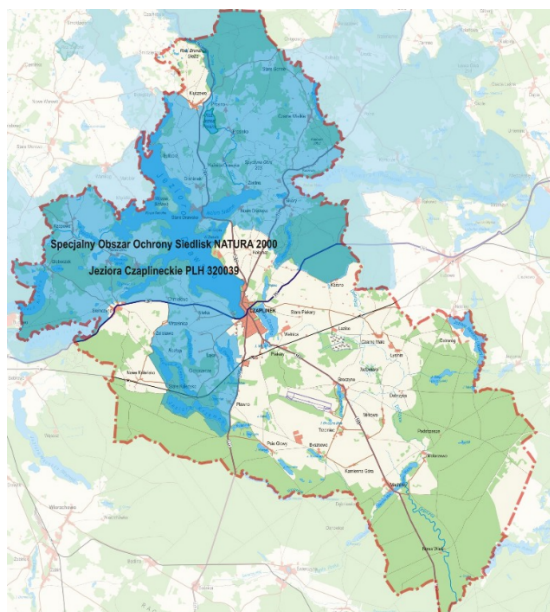
Obszar obejmuje najcenniejszy przyrodniczo i krajobrazowo fragment Pojezierza Drawskiego, które zostało ukształtowane w wyniku działalności lądolodu, podczas ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Na terenie ostoi znajduje się 47 jezior (ok. 10 % powierzchni terenu), będących przedstawicielami większość typów jezior wyróżnianych w Polsce. Jeziora te charakteryzują się urozmaiconą linią brzegową. Największym jeziorem Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Jeziora Czaplineckie” i zarazem największym na terenie Pojezierza, jest jezioro Drawsko (powierzchnia 1872 ha, maksymalna głębokość 79,7 m). Jest to drugie pod względem głębokości jezioro w Polsce i stanowi

główny węzeł ekologiczny ostoi. Oprócz największej rzeki obszaru, Drawy, swój początek biorą tutaj także: Dębница, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Ponad 35% terenu porasta las (ponad połowę stanowią tzw. lasy ochronne). Blisko 50% obszaru ostoi jest użytkowana rolniczo.

Charakterystyczne dla obszaru „Jeziora Czaplineckie” jest bogactwo i różnorodność flory i fauny. Występuje tu prawie 750 gatunków roślin naczyniowych (w tym 28 objętych całkowitą ochroną gatunkową, a 14 ochroną częściową). Można spotkać tu również gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej oraz ciepłolubne. Bardzo bogata jest też flora mchów, reprezentowana aż przez 274 gatunki, z których 30 uznano za zagrożone w Polsce. W wodach żyje 36 gatunków ryb i 1 gatunek kręgloustnych, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną.

Na terenie ostoi występuje 12 gatunków płazów i 5 gadów oraz 41 gatunków ssaków, w tym 9 gatunków roślin i zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Awifauna liczy 148 gatunków lęgowych. Z gatunków zagrożonych wyginięciem gniazdują tu: bielik, orlik krzykliwy, kania ruda, bociana czarny i bocian biały. Jest to ważna ptasia ostoja o randze krajowej K011.

Mapa 5. Obszar Specjalnej Obszar Ochrony Siedlisk „Jeziora Czaplineckie” PLH320039 na terenie gminy Czaplinek

- **OBSZAR SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW „PUSZCZA NAD GWDA”**

Kod obszaru: PLB300012

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Obszar biogeograficzny: kontynentalny

Powierzchnia: 77678,9 ha, **w tym 9,1 h na terenie gminy Czaplinek**

Status formalny: Obszar wyznaczony Rozporządzeniem Ministra Środowiska

Ostoja leży w dorzeczu rzeki Gwdy na Pojezierzu Wałeckim, Równinie Wałeckiej i Dolinie Gwdy. Południowy fragment już poza granicą województwa zachodniopomorskiego sięga do Doliny Środkowej Noteci. Obszar ten znajduje się w południowej części gminy Czaplinek i zajmuje niewielką powierzchnię na terenie gminy (9,1 ha). „Puszcza nad Gwdą” stanowi rozległy kompleks leśny (ok. 87% ostoi) obejmujący przede wszystkim bory sosnowe oraz lasy liściaste i mieszane porastające dna i zbocza dolin. Na terenie ostoi występują cenne siedliska, takie jak: ciepłolubne murawy napiaskowe, torfowiska wysokie i nakredowe, źródliska wapienne, a także bory i lasy bagienne, łęgi i ciepłolubne dąbrowy.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza nad Gwdą” jest jedną z ważniejszych w Polsce ostoi bielika i lelka.

- **SPECJALNY OBSZAR OCHRONY SIEDLISK „OSTOJA DRWASKA”**

Kod obszaru: PLH320007

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Obszar biogeograficzny: kontynentalny

Powierzchnia: 27710,4 ha

Status formalny: Obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej

Ostoja obejmuje dolinę rzeki Parsęty wraz z dopływami – począwszy od jej źródeł koło miejscowości Parsęcko aż po strefę ujściową w Kołobrzegu. Jest to najdłuższa rzeka z największą zlewnią strefy południowego przymorza Bałtyku, z bardzo dobrze rozwiniętą siecią dopływów rzek: Kłudawy, Knyczanki, Gęsiej Rzeki, Rudego Rowu, Dębnicy, Mogilicy, Pokrzwnicy, Topieli, Pysznicy, Radwi oraz płynących w stromych wąwozach Perznicy, Trzebiegoszczy i Łozicy. Jest to bardzo cenny obiekt pod względem przyrodniczym, geomorfologicznym, krajobrazowym i kulturowym (grodziska słowiańskie, kamiennie-ceglane mosty łukowe, stare młyny, dawne systemy hydrotechniczne, kapliczki). Rzeka stanowi naturalny korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym, regionalnym i krajowym, to również ważne miejsce wypoczynku i rekreacji (spływy kajakowe). Teren dorzecza jest ubogi w jeziora, natomiast w rozproszeniu występują tu liczne niewielkie „oczka polodowcowe” wypełnione złożami torfowymi, liczne zakola i starorzecza oraz bagna będące zanikającymi jeziorami. Same źródliska Parsęty znajdują się na terenie łąk powstałych w niecce całkowicie zarośniętego jeziora. Duże ilości wody zakumulowane są w kompleksach torfowowo-bagiennych i łąkowych. Teren dorzecza jest ubogi w jeziora, natomiast w rozproszeniu występują tu liczne niewielkie „oczka polodowcowe” wypełnione złożami torfowymi, liczne zakola i starorzecza oraz bagna będące zanikającymi jeziorami. Same źródliska Parsęty znajdują się na terenie łąk powstałych w niecce całkowicie zarośniętego jeziora. Duże ilości wody zakumulowane są w kompleksach torfowowobagiennych i łąkowych. Obszar cechuje obecność licznych cennych siedlisk przyrodniczych, m.in. ekosystemów źródłiskowych, bogatych florystycznie łąk, w tym łąk pełnikowych i storczykowych, rozległych olsów bagiennych, wiszących torfowisk źródłiskowych. Obok obszarów podmokłych i zabagnionych spotkać można także suche wrzosowiska i śródładowe murawy napiaskowe. Zbocza i dna dolin rzek porastają głównie

drzewostany liściaste. Występują tutaj łągi różnego typu i zarośla wierzbowe oraz łągi wiązowo-jesionowe, a w wyższych partiach grądy i buczyny, a także bory sosnowe.

4.1.4. Warunki klimatyczne

Obszar czaplinecki charakteryzuje się dość swoistym klimatem, obejmującym obszar części szczytowych oraz południową stronę środkowo-pomorskiego łańcucha wzgórz morenowo - czołowych (od Pojezierza Drawskiego na południowym zachodzie, po Pojezierze Kaszubskie pod Szczecinkiem), a także częściowo przylegający doń od południa pas obszarów sandrowych (po Chojnicy). Według Romera obszar Gminy zaliczany jest pod względem klimatycznym do dziedziny bałtyckiej, odznaczającej się silniejszymi wpływami oceanicznymi w porównaniu z klimatem innych rejonów Polski. Przeważają wiatry zachodnie, dominujące w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowozachodnie. W marcu dominują suche i mroźne wiatry z kierunków wschodnich i północno-wschodnich. Pogoda korzystna pod względem biometeorologicznym (dni z pogodą ciepłą, komfortową i chłodną bez stanów parności i opadów codziennych) panuje przez większą część roku (średnia wieloletnia 283,6 dni). Najwięcej dni o optymalnych warunkach pojawia się w czerwcu, najmniej - w lutym. Pogoda niekorzystna (całodzienne opady i zamglenia) występuje ok. 46 dni w roku, najrzadziej w czerwcu (średnio 1,5 dnia), najwięcej w listopadzie, grudniu i marcu - średnio 5 dni w miesiącu. Okres wegetacyjny trwa 208-215 dni, ze średnią temperaturą powyżej 5°C i zaczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia, a kończy wraz z końcem października.

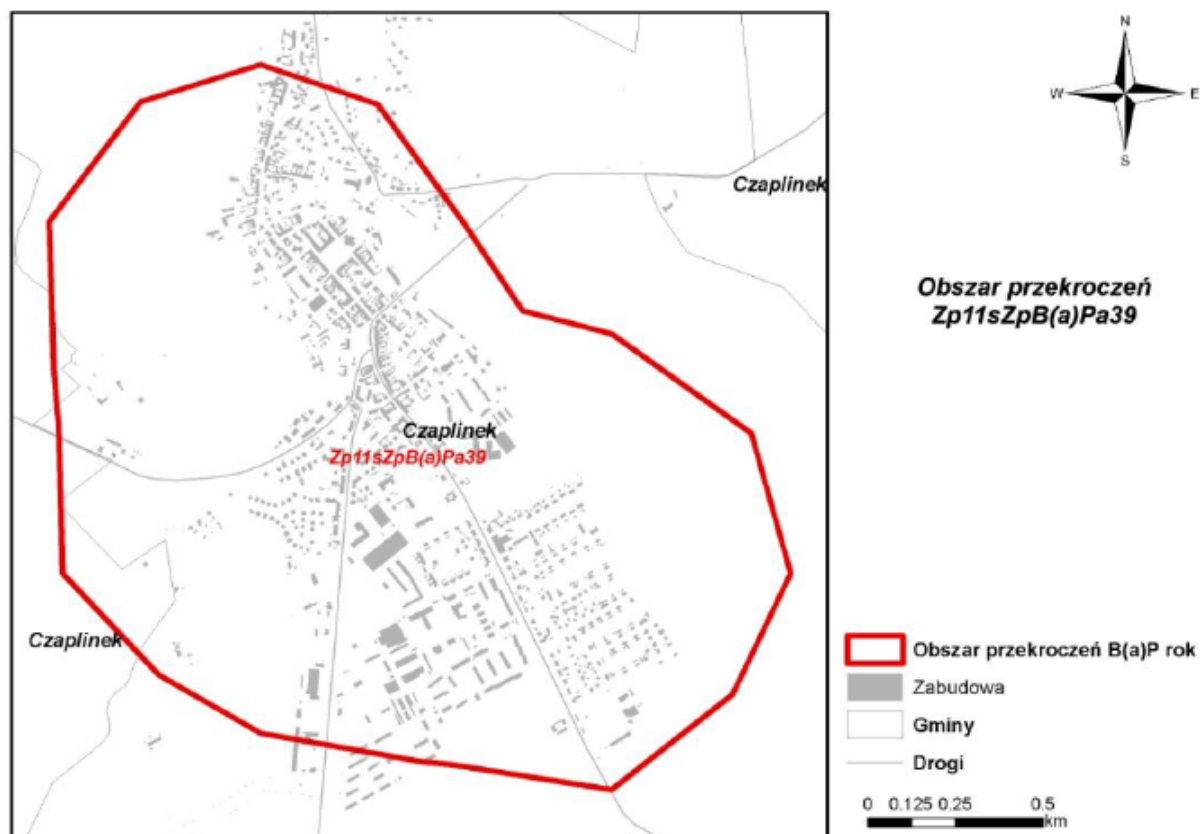
Dość duża wysokość względna terenu wpływa na obniżenie wartości temperatur. Średnia temperatura okresu maj-lipiec wynosi 14,4°C. Temperatura roczna waha się w granicach 7,0-7,3°C. Liczba dni gorących w roku (o temperaturze maksymalnej >25°C) wynosi od 18 do 22. Średnia roczna wielkość opadów to ok. 600 mm, a średni opad w miesiącach wegetacyjnych 554 mm. Przewaga ilości opadów w okresie wrzesień-październik nad analogicznymi wielkościami opadów notowanych w maju-czerwcu wskazuje na „suche” wiosny i „wilgotne” jesienie. (Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Czaplinek, Szczecin 2005).

4.1.5. Jakość i ochrona powietrza

Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego, tj. aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin, strefy zachodniopomorskiej – TOM II STREFA ZACHODNIOPOMORSKA, na terenie gminy Czaplinek zidentyfikowano obszar przekroczeń Zp11sZsB(a)Pa39 zlokalizowany na terenie miasta Czaplinek. Zajmuje on powierzchnię 295 ha i jest zamieszkiwany przez ok. 5,5 tys. osób. Na obszarze tym odnotowano przekroczenie poziomu stężeń dobowych Benzo(a)pirenu w stosunku do normy. Stężenia średnie roczne osiągają maksymalnie 1,3ng/m³.

Poniższa mapa przedstawia zakres obszaru przekroczeń na terenie miasta Czaplinek.

Mapa 6. Obszar przekroczeń Zp11sZsB(a)Pa39 zlokalizowany na terenie miasta Czaplinek

Źródło: Program Ochrony Powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego, tj. aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin, strefy zachodniopomorskiej – TOM II STREFA ZACHODNIOPOMORSKA

Poza benzo(a)pirenem, przeprowadzane okresowo badania stanu zanieczyszczenia powietrza nie wykazują przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń średniodobowych substancji gazowych i pyłów. Opady pyłów kształtują się poniżej 80 t/km^2 , przy normie- 200 t/km^2 .

Na terenie gminy nie występuje przemysł powodujący zanieczyszczenie atmosfery. **Zagrożeniem dla czystości powietrza są wyłącznie emisje z kotłowni zakładowych i palenisk domowych. Są one również wymieniane jako główne źródło emisji Benzo(a)pirenu w Programach Ochrony Powietrza.** Kotłownie te z reguły nie są wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń ze względu na brak tanich i skutecznych rozwiązań technicznych. Są uciążliwe dla mieszkańców najbliższych okolic tego typu obiektów, z powodu znacznej emisji pyłów i sadzy. **Na terenie miasta sukcesywnie likwidowane są węglowe kotłownie zbiorcze, poprzez włączanie ich do miejskich sieci opalanych gazem ziemnym.** Podstawową barierą utrudniającą zmianę paliwa grzewczego w indywidualnych

gospodarstwach domowych stanowi wzrastająca cena gazu ziemnego i dobrych gatunków węgla, przy jednoczesnym spadku siły nabywczej mieszkańców.

Problem zanieczyszczenia powietrza w niewielkim stopniu dotyczy terenów wiejskich i miejscowości, w których zlokalizowane są zakłady przetwórcze. Poprawę w tym zakresie powinna przynieść rozbudowa sieci i dostarczenie gazu do miejscowości: Kluczewo, Siemczyno, Machliny, Broczyno.

Zagrożenia dla czystości powietrza nie stwarzają okoliczne gminy, posiadające tak jak Czaplinek, charakter turystyczno - rolniczy. Stosunkowo niewielkie zagrożenia, z uwagi na powszechność katalizatorów, stwarza wzrost ruchu pojazdów.

4.1.6. Zabudowa

Ogółem, na terenie gminy Czaplinek znajduje się 3.805 lokali mieszkalnych (stan na 2013 r.), z czego blisko 65% usytuowanych jest w mieście. Przeciętna liczba osób zamieszkujących w jednym lokalu wynosi 3,9. Jest to wartość wyższa od wskaźników dla województwa - 3,31 osób, oraz kraju - 3,46. Brak dostatecznej ilości mieszkań stanowi jeden z najpoważniejszych problemów ograniczających rozwój miasta jako jednostki osadniczej i gminy jako atrakcyjnego ośrodka gospodarczego.

Tabela 2. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Czaplinek

	2012 r.	2013 r.
Mieszkania	3771	3805
Lokale socjalne	20	22
Przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 mieszkańca w m ²	74,1	74,6

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014 r.

W roku 1990 gmina stała się właścicielem ponad 900 mieszkań komunalnych o stanie technicznym wymagającym ogromnych nakładów remontowo - modernizacyjnych. Wartości odtworzeniowej lokali nie rekompensują czynsze, ustalone (z uwagi na pogarszającą się z roku na rok kondycję finansową miejscowej społeczności) na stosunkowo niskim poziomie. Blisko 57% zasobów stanowią mieszkania wybudowane przed rokiem 1939. Kolejne 40% wybudowano po roku 1965. Znaczna część budynków ujęta jest w rejestrze zabytków, a ich remont może być prowadzony za zgodą i zgodnie z zaleceniami konserwatora zabytków, co niejednokrotnie wydłuża czas i podwyższa koszty remontów.

Tabela 3. Struktura zabudowy na terenie Gminy Czaplinek

Stare budownictwo śródmiejskie z infrastrukturą usługową	Nowe budownictwo zwarte z pełnym wyposażeniem	Budynki jednorodzinne	Zabudowa wiejska
14,9%	26,3%	19%	39,8%

Źródło: www.czaplinek.bip.net.pl

Stan mienia komunalnego Gminy Czaplinek za 2014 r.

Całościowo miasto i gmina obejmuje obszar 36 484 ha, a samo mienie komunalne 1 171 ha.

Tabela 4.

Obiekty komunalne wydierżawiane Zarządowi Nieruchomościami Miejskimi Spółka z o.o.

lp	Opis	Ilość	
1	Budynki mieszkalne		
	Miasto		
	Budynki	98 w tym	17 - budynków 100 % gmina
			74 - budynków we współwłasności
			7 - w obcym zarządzie
	Lokale mieszkalne	281 w tym	92 - w budynkach 100% gminy
			179 – w budynkach wspólnot mieszkaniowych
			10 - w budynkach w obcym zarządzie
	Gmina		
	Budynki	35	
	Lokale mieszkalne	52	
2	Inne		
	Lokale użytkowe	23 w tym: - 13 lokali- przy ul. Wałęckiej 54 a - przychodnia - 6 lokali- teren miasta - 4 -dzierzawa gruntu	
	Garaże	42	

źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Tabela 5. Obiekty szkolne na terenie Gminy Czaplinek

lp	Opis	Forma zarządu
1.	Szkoła Podstawowa w Broczynie	Trwały zarząd GMK.6844.4.2012

lp	Opis	Forma zarządu
2.	Szkoła Podstawowa w Czaplinku	Trwały zarząd GMK 6844.2.2012 z 22.05.2012 r.
3.	Gimnazjum w Czaplinku	Trwały zarząd GMK 72244/1/2005 z 6.05.2005 r.
4.	Przedszkole w Czaplinku , ul. Grunwaldzka	Trwały zarząd GMK 72244/1/2006 z 23.02.2006 r.
5.	Przedszkole w Broczynie	Trwały zarząd GMK 72244/16/2005 z 05.12.2005 r.

źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Tabela 6. Inne obiekty na terenie Gminy Czaplinek

lp	Opis	Ilość
1.	Sale wiejskie, świetlice	21
2.	Amfiteatr	1
3.	Stadion wraz z boiskiem zapasowym przekazane z użyczenie Klubowi Sportowemu „LECH”	1
4.	Budynek UM	1
5.	Budynek Gminnego Centrum Ratownictwa w Czaplinku	1
6.	Remizy OSP na terenie wiejskim	6
7.	Czaplinek, budynek MGOPS (użyczenie)	1
8.	budynek przedszkola, biblioteki przy ul. Wałęckiej	1
9.	Oczyszczalnie ścieków	1
10.	Ujęcia wody w mieście administrowane przez ZGK	1
11.	Ujęcia wody na wsi administrowane przez ZGK	12
12.	Stanica wodna w Machlinach i w Suliborze wydzierżawiona dla ZHP	2
13.	Ośrodek Sportów Wodnych	1
14.	Hala widowiskowo-sportowa przy ul. Wałęckiej	1

źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Grunty komunalne :

- a) Miasto Czaplinek
 - mienie komunalne zajmuje obszar 160 ha
- b) Gmina Czaplinek
 - mienie komunalne zajmuje obszar 1011 ha.

4.2. Główne nośniki emisyjności na terenie Gminy Czaplinek

4.2.1. Energia cieplna

Energia cieplna na terenie Gminy Czaplinek pochodzi z:

- 1) sieci gazowniczej (ogrzewanie indywidualne i ogrzewanie sieciowe z lokalnych kotłowni),
- 2) innego ogrzewania indywidualnego.

Tabela 7. Struktura wytwarzania ciepła na terenie Gminy Czaplinek

Wyszczególnienie	Ilość zużytej energii pierwotnej	
	MWh	%
Według rodzajów ogrzewania		
Ogrzewanie indywidualne	63 921,9	69,5%
Ogrzewanie sieciowe	28 115,4	30,5%
Razem	92 037,3	100,0%
Według rodzajów odbiorców		
Mieszkańcy	75 402,6	81,9%
Budynki użyteczności publicznej	5 770,3	6,3%
Przedsiębiorstwa	10 864,5	11,8%
Razem	92 037,4	100,0%
Według użytego paliwa		
Gaz	24 876,4	27,0%
Węgiel	26 663,8	29,0%
Olej opałowy	3 422,6	3,7%
Drewno	37 074,5	40,3%
Razem	92 037,3	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS 2013 oraz danych z przeprowadzonej ankietyzacji na potrzeby opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek

Tabela 8. Struktura wytwarzania ciepła w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Czaplinek
Gospodarstwa domowe

Wyszczególnienie	Gospodarstwa domowe	
	szt.	%
Sieć gazownicza, w tym:	1345	35,3%
ogrzewanie indywidualne	492	12,9%
ogrzewanie sieciowe (lokalne kotłownie)	853	22,4%
Inne ogrzewanie indywidualne, w tym:	2460	64,7%
węgiel (paliwo dominujące)	1125	29,6%
drewno (paliwo dominujące)	1335	35,1%
Razem	3805	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GUS 2013 oraz danych z przeprowadzonej ankietyzacji mieszkańców oraz zarządców budynków mieszkalnych na potrzeby opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek

SIEĆ GAZOWNICZA NA TERENIE GMINY CZAPLINEK.

Właścicielem sieci gazowniczej w Gminie Czaplinek jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. (dawniej Wielkopolska Spółka Gazownictwa sp. z o.o.). Operatorem współpracującym z siecią na terenie Gminy Czaplinek jest OGP Gaz-System S.A. Polska. Odbiorcy w Gminie Czaplinek zasilani są gazem ziemnym E (Gz-50). Na obszarze Gminy Czaplinek, Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o. posiada stacje gazowe II stopnia oraz stację gazową I stopnia. Istnieje także rezerwa gazu ziemnego w sieci dystrybucyjnej na pokrycie wzrostu zapotrzebowania gazu ziemnego.

W 2008 r. długość czynnej sieci gazowej na obszarze Gminy Czaplinek wynosiła 32,2 km, natomiast na koniec 2013 r. długość ta wynosiła 33,14 km. Zestawienie dotyczące porównania parametrów sieci gazowej na terenie Gminy Czaplinek w 2008 i na koniec 2013 r. znajdują się w poniższej tabeli.

Tabela 9. Porównanie parametrów sieci gazowej na terenie gminy Czaplinek w 2008 i 2013 r.

Sieć gazowa	Jednostka miary	2008 r.	2013 r.
Długość czynnej sieci ogółem	m	32199	33141
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	7677	7677
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	24522	25464
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	647	679
Odbiorcy gazu	gosp.	1996	2010

Sieć gazowa	Jednostka miary	2008 r.	2013 r.
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	525	492
Odbiorcy gazu w miastach	gosp.	1996	2010
Zużycie gazu w tys. m ³	tys. m ³	1728,20	1903,6
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys. m ³	553,3	565,3
Ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	6106	6411

Źródło: Dane statystyczne GUS 2008 r. i 2013 r.

Powyższe zestawienie prezentuje tendencję wzrostową. W porównaniu do 2013 r. wzrosła liczba odbiorców gazu, a co za tym idzie liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej. Zużycie gazu wzrosło z 1728,20 m³ (w 2008 r.) do 1903,6 m³.

Gazowa sieć dystrybucyjna jest doprowadzona głównie do Czaplinka. Znikomy odsetek stanowią mieszkańcy wsi. **Z sieci gazowej korzysta 53,6% ludności, z czego 89,1% stanowią mieszkańcy Czaplinka, 0,2% to mieszkańcy wsi.** Z badań wynika, iż brak chęci przyłączenia wynika przede wszystkim z konieczności poniesienia dodatkowych kosztów przyłączenia, a także przeróbki systemu ogrzewania. W tych przypadkach zaopatrzenie w ciepło jest pokrywane głównie poprzez paleniska piecowe albo lokalne instalacje centralnego ogrzewania. Główne paliwo dla tych odbiorców stanowi węgiel i jego pochodne, czyli miął, koks, brykiet, natomiast drewno i zrębki stanowią około 40 % paliw.

Tabela 10. Procent mieszkańców gminy Czaplinek korzystająca z instalacji gazowej

Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	2008 r.	2013 r.
GAZ		
Ogółem	52,1	53,6
w miastach	89,1	89,1
na wsi	0,1	0,2

Źródło: Dane statystyczne GUS 2008 i 2013 r.

Odbiorcami gazu na terenie gminy Czaplinek są głównie mieszkańcy gminy. Pozostałą grupę odbiorców stanowią obiekty gminne, zakłady przemysłowe oraz usługi i handel.

Tabela 11. Wielkość zużycia gazu sieciowego na terenie gminy Czaplinek w latach 2008 i 2013

Rodzaj gazu	Opis	Zużycie gazu (tyś m ³) w 2008	Zużycie gazu (tyś m ³) w 2013
E	Odbiorcy domowi	1 728,2	1 903,6
E	Pozostali	639	700,5
E	Razem	2 367,2	2 604,1

Źródło: PGNiG, kwiecień 2015 r.

Tabela 12. Zużycie gazu w gospodarstwach domowych w gminie Czaplinek

Zużycie gazu w gospodarstwach domowych w gminie Czaplinek	2008 r.	2013 r.
Ogółem		
Gaz z sieci na 1 mieszkańca	147,7 m ³	159,5 m ³
Gaz z sieci na 1 korzystającego	283,0 m ³	296,9 m ³
W miastach		
Gaz z sieci na 1 mieszkańca	253,1 m ³	265,0 m ³
Gaz z sieci na 1 korzystającego	283,2 m ³	297,4 m ³
Na wsi		
Gaz z sieci na 1 mieszkańca	0,0 m ³	0,0 m ³
Gaz z sieci na 1 korzystającego	0,0 m ³	0,0 m ³

Źródło: Dane statystyczne GUS 2008 r. i 2013 r.

KOTŁOWNIE NA TERENIE GMINY CZAPLINEK

Na terenie gminy Czaplinek zinwentaryzowano 37 kotłowni lokalnych w tym:

- 1) kotłów opalanych gazem - 19 szt.,
- 2) kotłów opalanych węglem – 10 szt.,
- 3) kotłów opalanych drewnem – 4 szt.,
- 4) kotłów opalanych olejem – 3 szt.,
- 5) brak danych – 1 szt.

Tabela 13. Wykaz zinwentaryzowanych kotłowni na terenie gminy Czaplinek

LP.	Nazwa jednostki	Rodzaj kotła	Zużycie paliwa	Jednostka
1	Czaplinecki Ośrodek Kultury, Sportu i rekreacji w Czaplinku	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem mechanicznym, bez urządzenia odpylającego o mocy cieplnej ≤ 5 MW	14,28	Mg
2	Szkoła Podstawowa w Broczynie	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej ≤ 5 MW	15,0	Mg
3	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej ≤ 1,4 MW	0,003464	mln m3

LP.	Nazwa jednostki	Rodzaj kotła	Zużycie paliwa	Jednostka
4	AGRI PLUS Spółka z o.o.	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej ≤ 5 MW	5,5	Mg
		Kotły opalane olejem. Olej lekki (zawartość siarki nie większa niż 0,5%) o mocy cieplnej ≤ 5 MW	263,778	Mg
		Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,002602	mln m3
		Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz płynny propan-butan o mocy cieplnej ≤ 5 MW	455,651	Mg
5	Zgromadzenie Córek Maryi Wspomożycielki (Siostry Salezjańskie) Dom Zakonny	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,0128	mln m3
6	Przedszkole Publiczne	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,023245	mln m3
7	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny zaazotowany o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,026949	mln m3
8	Salezjański Ośrodek Wychowawczy	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej ≤ 5 MW	76,3	Mg
		Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz płynny propan-butan o mocy cieplnej ≤ 5 MW	21,16	Mg
9	Nadleśnictwo Czaplinek	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,009731	mln m3

LP.	Nazwa jednostki	Rodzaj kotła	Zużycie paliwa	Jednostka
10	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa "OSIEDLE WIESZCZÓW"	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej > 1,4 i ≤ 5 MW	0,257327	mln m ³
11	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "TUR-PLAST" Grzegorz Turowski	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej ≤ 5 MW	16,0	Mg
12	Gospodarstwo Rybackie w Czaplinku Spółka z o.o.	Kotły opalane drewnem o mocy cieplnej ≤ 5 MW	4,2	Mg
13	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Uługowe "IRAS" Ireneusz Gacki	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem mechanicznym, z urządzeniem odpylającym o mocy cieplnej > 3 i ≤ 5 MW	8,0	Mg
		Kotły opalane drewnem o mocy cieplnej ≤ 5 MW	112,0	Mg
		Kotły opalane olejem. Olej opałowy (zawartość siarki nie większa niż 1%) o mocy cieplnej ≤ 5 MW	4,7	Mg
14	P-D-KABEL-TECHNIK-POLSKA Spółka z o.o.	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej ≤ 1,4 MW	0,124189	mln m ³
		Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny zaazotowany o mocy cieplnej ≤ 1,4 MW	0,018633	mln m ³
15	Gmina Czaplinek	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej ≤ 1,4 MW	0,013009	mln m ³
16	Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Trójcy	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej ≤ 1,4 MW	0,0039	mln m ³

LP.	Nazwa jednostki	Rodzaj kotła	Zużycie paliwa	Jednostka
17	AUTO-HANDEL "PIONIER" Sylwia Czech	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem sztucznym, bez urządzenia odpylającego o mocy cieplnej ≤ 5 MW	84,78	Mg
18	Gimnazjum w Czaplinku	Kotły opalane węglem kamiennym. Kocioł z rusztem stałym, z ciągiem naturalnym o mocy cieplnej ≤ 5 MW	109,5	Mg
		Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,002805	mln m ³
19	SPEWKO-2 Materiały Budowlane, Sklep Spożywczo-Przemysłowy Violetta Spera	Kotły opalane olejem. Olej opałowy (zawartość siarki od 1% do 1,5%) o mocy cieplnej ≤ 5 MW	1,474	Mg
20	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny zaazotowany o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,040918	mln m ³
21	Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "BENEKO" Bernard Bubacz	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz ziemny wysokometanowy o mocy cieplnej $\leq 1,4$ MW	0,004015	mln m ³
22	"RIMASTER POLAND" Spółka z o.o.	Kotły opalane drewnem o mocy cieplnej ≤ 5 MW	100,0	Mg
23	Zakład Torfowo Borowinowy "AGROTORF" Adam Różalski	Kotły opalane drewnem o mocy cieplnej ≤ 5 MW	84,0	Mg
24	B.S. Spółka z o.o.	Kotły opalane paliwem gazowym .Gaz płynny propan-butan o mocy cieplnej ≤ 5 MW	5,35	Mg
25	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Czaplinku	gaz ziemny wysokometanowy	0,336104	mln m ³

LP.	Nazwa jednostki	Rodzaj kotła	Zużycie paliwa	Jednostka
26	"GNIEWKO KLUCZEWO" Andrzej Łosiński, Andrzej Sołtowski, Mirosław Sołtowski Spółka jawna	węgiel kamienny niskokaloryczny	70,1	Mg
27	Zakład Gospodarki Komunalnej w Czaplinku	gaz ziemny wysokometanowy	0	mln m ³
28	Gospodarstwo Rolne w Miłkowie Głowa Małgorzata	węgiel kamienny niskokaloryczny	130,2	Mg
29	Zakład Produkcyjno- Usługowo-Handlowy "ROLAK" Robert Pietrzak	brak danych	brak danych	brak danych

Źródło danych: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego województwa zachodniopomorskiego – 2015 r.

OGRZEWANIE INDYWIDUALNE INNE NIŻ GAZOWE

Dane dotyczące indywidualnych systemów grzewczych (innych niż piece gazowe) pochodzą z ankiet od mieszkańców. Łącznie wpłynęło 421 prawidłowo wypełnionych ankiet, co przy łącznej liczbie lokali mieszkalnych na poziomie 3805 szt., oznacza wskaźnik pokrycia na poziomie 13%. Na podstawie badań ankietowych oszacowano, iż łącznie 2 460 gospodarstw domowych korzysta z ogrzewania indywidualnego innego niż gazowe. Dominującym paliwem w 1 125 gospodarstwach domowych jest węgiel, a w 1 335 – drewno.

4.2.2. Energia elektryczna

Cała gmina jest zelektryfikowana, obsługiwana przez Rejon Energetyczny w Drawsku Pomorskim. Energia elektryczna jest dostarczana poprzez główny punkt zasilania (GPZ) w Czaplinku o mocy 10 MVA. Parametry obiektu jak i głównych linii przesyłowych 15 kV są dobre, a w związku z niewielkim obciążeniem rozdzielni istnieją rezerwy dostaw mocy na tym poziomie zasilania. Niestety część linii przesyłowych 15 kV i stacji transformatorowych 15/0,4 kV oraz większość linii 0,4 kV nie spełnia współczesnych wymagań, co obniża sprawność sieci na poziomie dystrybucji do odbiorców. Zużycie energii elektrycznej na terenie gminy było największe pod koniec lat 80-tych, a wyniku upadku wielu przedsiębiorstw, w tym gospodarstw rolnych, uległo znacznemu obniżeniu. Od połowy lat 90-tych zużycie energii ponownie wzrasta, co spowodowane jest głównie przez nowopowstające podmioty gospodarcze.

Infrastruktura oświetleniowa w Gminie Czaplinek jest w posiadaniu Zakładu Oświetlenia Drogowego „Północ” Sp. z o.o. w Karlinie. Urządzenia oświetleniowe zostały zmodernizowane na podstawie umowy właścicieli infrastruktury oświetleniowej z Gminą Czaplinek. Na jej podstawie dokonano wymiany wyeksploatowanych opraw oświetleniowych na oprawy sodowe nowej generacji – moc jednostkowa 70W.

Poniższa tabela zawiera dane odnośnie liczby odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu oraz zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu z terenu Gminy Czaplinek. W tabeli umieszczono zestawienie danych dotyczących najliczniejszej grupy odbiorców, a mianowicie gospodarstw domowych. Porównano rok 2008 z aktualnymi danymi za rok 2013.

Tabela 14. Energia elektryczna i jej zużycie w gospodarstwach domowych na terenie Gminy Czaplinek

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w miastach	Jednostka miary	2008 r.	2013 r.
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	Szt.	2400	2572

Energia elektryczna w gospodarstwach domowych w miastach	Jednostka miary	2008 r.	2013 r.
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MWh	4679,57	4790
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca	kWh	685,4	666,8
Zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę (gospodarstwo domowe)	kWh	1949,8	1862,4

Źródło GUS 2008 r. i 2013 r.

Na terenie miasta Czaplinek brak jest odbiorców na wysokim napięciu 110 kV. Liczba odbiorców energii o średnim napięciu 15 kV jest od trzech lat stała – 3 podmioty, a poziom zużywanej przez nich energii nieznacznie spada z roku na rok. Spadek liczby odbiorców niskiego napięcia 0,4 kV o ok. 10% w roku 2013, spowodował zmniejszenie zużycia energii w stosunku do roku 2012 niemal o połowę. Natomiast w roku 2014 r. nastąpił przyrost zużycia energii w tym segmencie o ponad 120%.

Tabela 15. Zużycie energii elektrycznej w mieście Czaplinek w latach 2012 – 2014

Miasto Czaplinek	Odbiorcy na wysokim napięciu 110 kV oraz odbiorcy na średnim napięciu 15 kV			Odbiorcy na niskim napięciu 0,4 kV	
	Liczba odbiorców 110 kV	Liczba odbiorców 15 kV	Zużycie energii (MWh)	Liczba odbiorców 0,4 kV	Zużycie energii (MWh)
2014	0	3	2 293,53	3 353	14 010,95
2013	0	3	2 494,61	3 003	6 188,75
2012	0	3	2 511,84	3 355	11 694,07

Źródło: Energa Operator 2015 r.

4.2.3. Energia odnawialna.

ENERGIA WIATROWA

Teren Gminy Czaplinek znajduje się w obszarze III kategorii wietrzności i może być teoretycznie wykorzystany do budowy farm wiatrowych. Uchwałą nr XLV/381/09 z dnia 17 października 2009 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Czaplinek obejmującego obszary ewidencyjne w części obrębów: Broczyno, Machliny, Łazice, Pławno, Psie Głowy i Trzciniec - Rada Miejskiej w Czaplinku ustaliła tzw. „plan wiatrakowy”. Przedmiotem planu jest przeznaczenie części terenów rolnych pod lokalizację elektrowni wiatrowych i związanych z nimi obiektami

infrastruktury technicznej oraz zabudowę mieszkaniową, zagrodową, produkcji rolnej, usług turystycznych. Ustalano, iż na terenie o powierzchni kolejno 10,98 ha, 49,70 ha, 212,50 ha, 35,70 ha, 25,61 ha, 7,23 ha, 26,24 ha, 14,88 ha, 47,42 ha, 5,73 ha (obecnie tereny rolnicze) w części obrębów: Broczyno, Machliny, Łazice, Pławno, Psie Głowy i Trzciniec dopuszcza się łącznie lokalizację 34 elektrowni wiatrowych.

Na chwilę obecną trwają prace przygotowawcze realizacji inwestycji na terenie Gminy Czaplinek przez podmiot prywatny, polegające na budowie farmy wiatrowej składającej się z pięciu turbin wiatrowych (fundament + maszt) o mocy 3,0 MW każda – wys. 178 m n.p.t (wysokość w stanie wzniesionego śmigła) oraz stacji transformatorowej. Inwestycja ma zostać zakończona do końca 2017 r. Efektem inwestycji będzie produkcja energii elektrycznej z energii wiatru w wielkości ok. 34 310 MWh/rok.

ENERGIA SŁONECZNA

Wykorzystanie energii słońca poprzez systemy i urządzenia wykorzystujące ten rodzaj energii odnawialnej w Gminie Czaplinek jest niewielkie. Dotychczas zrealizowano 7 inwestycji „kolektorowych”:

- w 2011 r. – 3 inwestycje,
- w 2012 r. – 2 inwestycje,
- w 2013 r. – 2 inwestycje.

Informacje na podstawie pisma z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Wywiady z mieszkańcami i właścicielami przedsiębiorstw pokazują wzrastające zainteresowanie tego rodzaju instalacjami. W prognozie zapotrzebowania na energię i paliwa uwzględniono dynamiczny rozwój systemów wykorzystujących odnawialne źródła energii – ok. 40 instalacji kolektorów słonecznych i 10 instalacji pomp ciepła. Rozwojowi temu będzie sprzyjać tworzone prawo, które przewiduje możliwość odsprzedaży wytworzonej energii.

BIOMASA

Biomasa to najstarsze i najszerzej współcześnie wykorzystywane odnawialne źródło energii. Należą do niej zarówno odpadki z gospodarstwa domowego, jak i pozostałości po przycinaniu zieleni miejskiej. Biomasa stanowi trzecie co do wielkości na świecie naturalne źródło energii. Według definicji Unii Europejskiej biomasa oznacza podatne na rozkład biologiczny frakcje produktów, odpady i pozostałości przemysłu rolnego (łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi), leśnictwa i związanych z nim gałęzi gospodarki, jak również podatne na rozkład biologiczny frakcje odpadów przemysłowych i miejskich (Dyrektywa 2001/77/WE).

Drewno

Nadleśnictwa Czaplinek sprzedają około 8 000 m³ drewna opałowego rocznie na obszarze gminy. Przedsiębiorstwa, które wykorzystują drewno w procesie produkcji dostarczają ok. 80 Mg odpadów drewna na rynek gminy i same wykorzystują odpady drewna do ogrzewania.

W ciągu najbliższych lat może dojść do ograniczenia dostaw na rynek lokalny drewna i jego odpadów nieprzetworzonych – producenci wyrobów drewnianych mają w planach uruchomienie produkcji pelet z odpadów i ich sprzedaż na rynek zewnętrzny lub eksport. Należałoby wziąć pod uwagę możliwości uprawy roślin na cele energetyczne na obszarze gminy.

Słoma

Potencjalne możliwości wykorzystania słomy jako paliwa na terenie gminy są ograniczone przez działalność firm, które produkują podłozę do pieczarek, skupiając tym samym nadwyżki tego surowca z obszaru gminy. Potencjał szacunkowy słomy z upraw lokalnych, który jest możliwy do stosowania jako paliwo, to około 3 250 Mg (6 500 ha pod uprawy zbóż to 16 250 Mg słomy, z czego 20 % może być wykorzystane na cele nierolnicze, czyli 3 250 Mg). Słomę można wykorzystywać do bezpośredniego spalania w kotłach w gospodarstwach rolnych, a także w produkcji brykietów ze słomy z przeznaczeniem dla spalania w kotłowniach automatycznych lub elektrociepłowniach.

Na obszarze gminy nie zdiagnozowano kotłowni w gospodarstwach rolnych, które spalają słomę.

Uprawy energetyczne

Na obszarze gminy istnieje możliwość przeznaczenia ok. 300 ha pod uprawy energetyczne, takie jak wierzba energetyczna, buraki cukrowe, rzepak czy kukurydza kontraktowane.

Tabela 16. Zinwentaryzowane na terenie Gminy Czaplinek funkcjonujące odnawialne źródła energii:

rodzaj wykorzystywanej energii/lokalizacja	liczba/moc	źródło danych
Energia słoneczna	7 szt.	<i>Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.</i>
Energia słoneczna (instalacja fotowoltaiczna) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Czaplinku przy ulicy Pławieńskiej 4-6 w Czaplinku	9 kW	<i>Powiat Drawski</i>

4.2.4. System transportowy.

Gmina Czaplinek jest położona na terenach atrakcyjnych pod względem turystycznym, co wiąże się ze wzrostem natężenia ruchu kołowego w okresie letnim nawet o 100%. Najbardziej uczęszczaną trasą jest droga wojewódzka nr 163 Wałcz – Kołobrzeg, którą zwłaszcza w okresie sezonu letniego

podróżują nad morze mieszkańcy Wielkopolski i Śląska. Przez gminę i miasto Czaplinek przebiega również droga krajowa nr 20, która łączy Drawsko Pomorskie ze Szczecinkiem i zapewnia wygodne połączenia ze wschodnią częścią kraju. Stan dróg krajowych i wojewódzkich zlokalizowanych na obszarze gminy można ocenić jako dostateczny, natomiast drogi powiatowe i gminne przebiegające przez tereny wiejskie wymagają w wielu miejscach utwardzenia i remontów.

Gmina posiada połączenie kolejowe Szczecinek – Runowo Pomorskie – Szczecin, umożliwiające dojazd do większości miast w Polsce. Stacja kolejowa wraz z dworcem zlokalizowana jest w mieście Czaplinku przy ul. Dworcowej. Na terenie gminy zlokalizowane są jeszcze dwa przystanki kolejowe w Żeliszawiu i Czarnem Małym.

Czaplinek posiada również dogodne połączenia autobusowe m.in. ze Szczecinem, Poznaniem, Turkiem, Koszalinem, Kołobrzegiem, Słupskiem, Warszawą. Na terenie gminy funkcjonują ponadto prywatne lądowisko Drahimek oraz lądowisko Czaplinek-Broczyńno.

Drogi gminne

Gmina Czaplinek zarządza na swoim terenie drogami o łącznej długości ok. 109,17km w skład których wchodzi drogi na terenie miasta o długości 21,934 km oraz drogi na terenie pozostałej części gminy o długości 87,23 km.

Tabela 17. Wykaz ulic na terenie miasta Czaplinek, które są drogami gminnymi.

- ul. Akacyjowa	- ul. Kaszubska	- ul. Rieczna
- ul. Apteczna	- ul. Kochanowskiego	- ul. Sikorskiego
- ul. Bema	- ul. Kolejowa	- ul. Skoraczewskiego
- ul. Brzozowa	- ul. Komunalna	- ul. Spokojna
- ul. Bydgoska	- ul. Kościuszki	- ul. Staszica
- ul. Ceglana	- ul. Kręta	- ul. Studzienna
- ul. Chrobrego	- ul. Lipowa	- ul. Szczecinecka
- ul. Długa	- ul. Mazurska	- ul. Tartaczna
- ul. Długosza	- ul. Mickiewicza	- ul. Toruńska
- ul. Drahimska	- ul. Nadbrzeże Drawskie	- ul. Warmińska
- ul. Dworcowa	- ul. Ogrodowa	- ul. Wasznika
- ul. Górna	- ul. Paska	- ul. Wąska
- ul. Gdańska	- ul. Parkowa	- ul. Wiejska
- ul. Jaśminowa	- ul. Pięciu Pomostów	- ul. Zbożowa
- ul. Jarzębinowa	- ul. Piłska	- ul. Żeromskiego
- ul. Jesionowa	- ul. Pomorska	- ul. Żuławska
- ul. Kalinowa	- ul. Różana	
- ul. Kasztanowa	- ul. Rynek	

Źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Tabela 18. Drogami gminne na pozostałym terenie Gminy Czaplinek.

Nr drogi	Długość w km
Nr 17080001 – Żeliszawie – Wrześnica	2,7
Nr 17080002 – Pławno – Żeliszawie	1,925
Nr 17080003 – Broczyńno – Czarne Małe	3,260

Nr drogi	Długość w km
Nr 17080004 – Dr. woj. Nr 163 – Kluczewo	0,8
Nr 17080005 – Kluczewo – Droga pow. Nr 17341	0,85
Nr 17080006 – Kluczewo – Brzezinka	3,2
Nr 17080007 – Nowa Wieś – Droga woj. Nr 163	0,95
Nr 17080008 – Prosinko – Stare Gonne	4,5
Nr 17080009 – Droga woj. nr 171 – Kołomąt	0,65
Razem	18,835

Źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Do sieci dróg gminnych zaliczane są również **drogi wewnętrzne** o niewielkim znaczeniu dla potrzeb ruchu kołowego, ale większość tych dróg ma ogromne znaczenie dla potrzeb rolnictwa. Ich zinventaryzowana ilość zamyka się w długości – **68,40 km**.

Drogi powiatowe

Zarządcą dróg powiatowych przebiegających przez teren Gminy Czaplinek jest Zarząd Dróg Powiatowych w Drawsku Pomorskim przy ul. Złocienieckiej 22a. Łączna długość dróg powiatowych na terenie Gminy Czaplinek wynosi **99,979 km** w skład których wchodzi drogi na terenie miasta o długości **5,891 km** oraz drogi na terenie gminy o długości **94,088 km**.

Tabela 19. Drogi powiatowe na terenie Gminy Czaplinek

Nr drogi	Długość w km
Nr 1964Z Nowe Worowo – Kluczewo	3,591
Nr 1969Z Rzepowo – Siemczyno	7,661
Nr 1970Z Rzepowo – Głęboćek – Siemczyno	6,216
Nr 1095Z Ogartowo – Sikory	9,232
Nr 1973Z Kluczewo – Prosinko – St. Drawsko	5,583
Nr 1974Z Stare Drawsko – Żerdno	2,458
Nr 1975Z Nowe Drawsko – Sikory	3,358
Nr 1285Z Czarne Wielkie – Polne	0,821
Nr 1977Z Dr. Nr 20 – Rakowo	1,304
Nr 2000Z Czaplinek – Nowe Kaleńsko	8,112
Nr 1999Z Siemczyno – Żeliszewo	3,100
Nr 2001Z Czaplinek – Czarne Małe	5,452
Nr 2002Z Czarne Małe – Łysinin – Ostroróg	7,397
Nr 2003Z Broczyno – Motarzewo – Machiny - gr. Pow	15,147
Nr 2004Z Pławno – Psie Głowy	2,662
Nr 2005Z Broczyno – Byszkowo	2,945
Nr 2006Z Trzciniec – do dr. 163	1,460
Nr 1282Z Barwice – Kluczewo	4,337
Nr 2011Z Łubowo – Czarne Małe	3,252
Razem	94,088

Źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Tabela 20. Drogi powiatowe na terenie miasta Czaplinka.

Nazwa ulicy	Łączna długość
ul. Czarnkowskiego	5,891 km
ul. Dworcowa	
ul. Grunwaldzka	
ul. Jagiellońska	
ul. Jeziorna	
ul. Kamienna	
ul. Leśników	
ul. Młyńska	
ul. Moniuszki	
ul. Poznańska	
ul. Rzeźnicka	
ul. Słoneczna	
ul. Słowackiego	

Źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Drogi wojewódzkie

Zarządcą tych dróg jest: Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie, Rejon Dróg Wojewódzkich w Drawsku Pom., ul. Złocieniecka 22a.

Tabela 21. Wykaz dróg wojewódzkich przebiegających przez Gminę Czaplinek

Nr drogi	Długość w km na terenie gminy Czaplinek
Nr 163 Kołobrzeg - Wałcz	33,919
Nr 171 Bobolice – Czaplinek	9,416
Nr 177 Czaplinek – Wieleń	8,310
Razem	51,645

Źródło: Urząd Miejski w Czaplinku

Na terenie miasta ulicami wojewódzkimi są: ul. Wałęcka, ul. Drahimska / odcinek /, ul. Polna, ul. Szczecinecka, ul. Pławieńska.

Drogi krajowe

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 20 Stargard Szczeciński – Gdynia o łącznej długości na terenie gminy - **16,143 km**. Na terenie miasta ulicami krajowymi są: ul. Złocieniecka, Plac 3 – Marca, ul. Dąbrowskiego, Al. 7 – go Kołobrzieskiego Pułku Piechoty. Zarządcą drogi jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Szczecinie Rejon Dróg Krajowych w Szczecinku, ul. Piłska 30.

Przewóz osób po terenie Gminy Czaplinek

Na terenie Gminy Czaplinek transport osób wykonywany jest przez następujące podmioty:

1) Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „Iras” Ireneusz Gacki

Firma świadczy usługi przewozowe osób samochodami osobowymi, busami i autobusami. Na terenie Gminy Czaplinek obsługuje – 9 linii oraz prowadzi dowóz dzieci do szkół. Ponadto organizuje: wycieczki szkolne, dowóz do miejsca pracy; inne przewozy grup zorganizowanych. Firma średniorocznie przejeżdża po terenie gminy 600 000 wozokilometrów.

- 2) Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Mławie S.A. (przystanki na terenie Gminy Czaplinek w ramach przewozów tranzytowych),
- 3) Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Poznaniu S.A. (przystanki na terenie Gminy Czaplinek w ramach przewozów tranzytowych),
- 4) Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Tomaszowie Mazowieckim sp. z o.o. (przystanki na terenie Gminy Czaplinek w ramach przewozów tranzytowych),
- 5) Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej „Polonus” w Warszawie S.A. (przystanki na terenie Gminy Czaplinek w ramach przewozów tranzytowych),
- 6) Biuro Turystyki Delfin Artur Krzemień (organizowanie przewozów),
- 7) PKS Szczecinek (przystanki na terenie Gminy Czaplinek w ramach przewozów tranzytowych),
- 8) PKP Przewozy Regionalne (10 połączeń).

Rodzaje i liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie Gminy Czaplinek

Na terenie gminy zarejestrowanych jest łącznie 9 934 pojazdów.

Tabela 22. Rodzaje i liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie Gminy Czaplinek

Rodzaj	Liczba w szt.
Samochodów osobowych	5974
Samochód ciężarowy	1018
Ciągnik rolniczy	713
Autobus	39
Samochód sanitarny	3
Samochód specjalny	55
Motocykl i motorower	1486
Samochód inny	46
Razem	9 334

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców

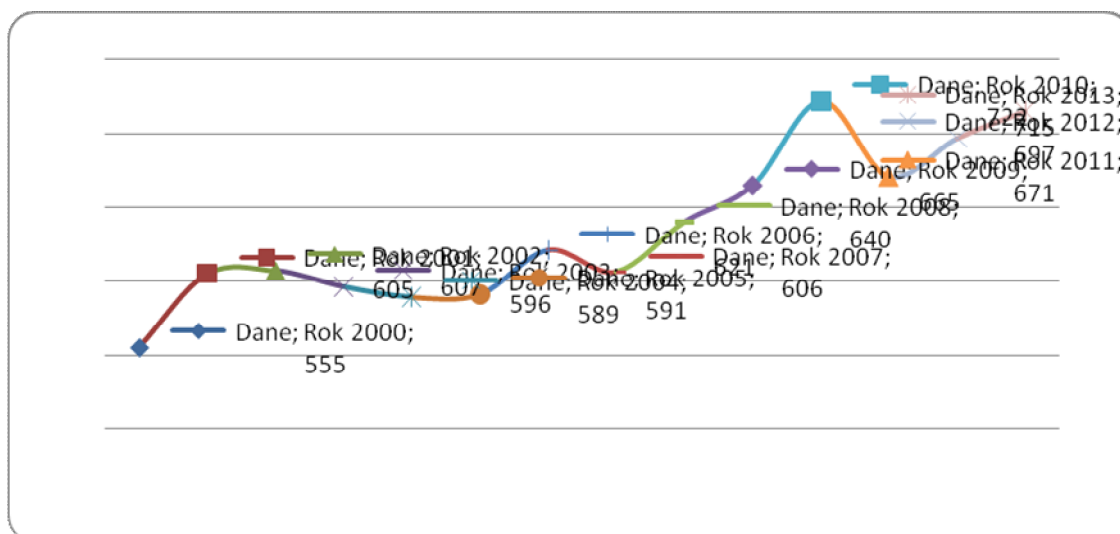
4.2.5. Przemysł na terenie gminy.

Gmina Czaplinek jest największym ośrodkiem turystycznym na pojezierzu Drawskim. Oprócz turystyki podstawowymi funkcjami miasta i gminy jest przemysł elektroniczny i elektrotechniczny oraz rolnictwo. Struktura gospodarki od lat praktycznie nie ulega zasadniczym zmianom. Generalnie na przestrzeni lat, przewartościowaniu uległa struktura własnościowa podmiotów gospodarczych. Z większych podmiotów gospodarczych w gminie należy wymienić:

- 1) Kabel - Technik Polska Sp. Z o.o.,
- 2) Rimaster Poland Sp. z o.o.,
- 3) BS Sp. z o.o.,
- 4) AGROFREZEE S.A. Kołomąt,
- 5) AGRICON Sp. z o.o.,
- 6) GNIEWKO KLUCZEWO Sp. J.,
- 7) Zakład Przemysłu Drzewnego S.A.,
- 8) PPH „Tur – Plast” – Grzegorz Turowski,
- 9) FUPH „Stalex” – Radosław Dawidowicz,
- 10) TCS s.c.,
- 11) IRAS - Ireneusz Gacki,
- 12) LIRAS, Maria Gacka,
- 13) LIWAPOL S.C., Auto Białach – Tadeusz Białach,
- 14) AGROTORF – Adam Różalski, Ekobłysk, Krzysztof Denis.

Wykres poniżej przedstawia liczbę podmiotów zarejestrowanych w centralnej ewidencji działalności gospodarczej w latach 2000 – 2013.

Wykres 3. Liczba podmiotów zarejestrowanych w centralnej ewidencji działalności gospodarczej w latach 2000-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Strategia Rozwoju Gminy Czaplinek na lata 2014 - 2020, s.10.

Według danych statystycznych w Gminie Czaplinek w 2013 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było 1176 podmiotów gospodarczych. W sektorze rolniczym zarejestrowane były 62 podmioty, w sektorze przemysłowym 118, a w sektorze budowlanym 127. Na 10 tysięcy ludności przypadają 984 podmioty gospodarki narodowej. Tabela poniżej przedstawia wartości gminy na tle powiatu.

Tabela 23. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze regon w 2013 roku

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2013 r.		
	Powiat drawski	Gmina Czaplinek
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	5933	1176
W tym w sektorze		
rolniczym	348	62
przemysłowym	540	118
budowlanym	775	127
pozostałym	4270	
Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności	780	744

Źródło: Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014

Ze szczegółowej analizy podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w ewidencji gminy wynika, że większość to firmy jednoosobowe funkcjonujące głównie w sferze usług. Na ogół są to firmy, które w zgłoszeniu do ewidencji podmiotów gospodarczych podają szeroki zakres działalności. Na wiele dziedzin działalności gospodarczej prowadzonej na terenie Gminy Czaplinek (budownictwo, turystyka, część usług) duży wpływ ma sezonowość. Są one wszystkie z sobą w fazie, a więc w tym samym czasie wchodzi w okres koniunktur i dekonunktur. Można stwierdzić, że proces restrukturyzacji gospodarki w Gminie Czaplinek sięgnął bardzo głęboko. Niektóre dziedziny gospodarki szybko się odbudowały, zwłaszcza handel, usługi i budownictwo. Wciąż jednak istnieje problem (bardziej zbudowania od nowa niż odbudowania) takich obszarów działalności gospodarczej, której produkty trafiałyby nie tylko na rynek lokalny, ale także na rynek zewnętrzny zarówno krajowy, jak i zagraniczny, a jednocześnie pozwoliłyby zagospodarować istniejące tu rezerwy siły roboczej i złagodziłyby uciążliwość sezonowości pracy. Na terenie gminy działają trzy przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym. Prowadzą one działalność w sferze rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego oraz przemysłu. Do najbardziej niedochodowych działalności w gminie niezmiennie należy rolnictwo, które generuje ponad 27 % ogółu miejsc pracy w gminie.

W podmiotach zatrudniających więcej niż 9 pracowników, pracuje 1 209 osób. Zarejestrowanych jako bezrobotne pozostaje 915 osób, z czego 46,8 % stanowią kobiety. W przeliczeniu na 10 tys. ludności, własną działalność gospodarczą prowadzą 782 osoby fizyczne (Źródło: <http://eregion.wzp.pl/gminy/czaplinek>).

4.2.6. Zaopatrzenie w wodę

Czaplinek posiada wystarczające pokłady wysokiej jakości wody do celów konsumpcyjnych i gospodarczych. Wody powierzchniowe na tym terenie reprezentowane są przez rzeki, strumienie oraz sieć kanałów i rowów (w tym melioracyjnych). Przez obszar Gminy Czaplinek przebiega główny

dział wodny oddzielający dorzecze Odry od zlewni Parsęty, należącej do zlewni rzek Przymorza. Pod względem występowania jezior, stawów i innych zbiorników wód stojących gmina jest zaliczana do gmin o najwyższej jeziorności.

Zbiorowe zaopatrzenie ludności wiejskiej w wodę gmina rozpoczęła w latach 70-tych, budując 6 wodociągów i kontynuowała w latach 80-tych – 7 wodociągów, w latach 90-tych- 8 wodociągów, w roku 2001- 1 wodociąg. Wodociągi zakładowe budowane były w latach 60-tych w miejscowościach, gdzie mieściły się PGR i ich stan charakteryzuje bardzo zła kondycja eksploatacyjna. Aktualnie ludność zamieszkująca miejscowości na terenie gminy zaopatrywana jest w wodę z 28 wodociągów wiejskich (z których 70% stanowi mienie gminy) oraz dwóch wodociągów zbiorowych, dostarczających wodę do więcej niż jednej miejscowości:

- wodociąg Stare Drawsko, (woda oprócz zaopatrzenia Starego Drawska, dostarczana jest do wsi Żerdno i Nowe Drawsko),
- wodociąg Czarne Małe, (woda dostarczana jest również do Łysinina).

Miejscowości zaopatrywane są w wodę z 32 studni głębinowych, uzdatnianą przez 18 stacji. Długość sieci wodociągowej stanowiącej własność gminy wynosi 74,9 km. Długość wodociągowej sieci rozdzielczej na terenie miasta wynosi 12 km.

Ludność zamieszkująca w obrębie miasta zaopatrywana jest z wodociągu miejskiego, eksploatowanego przez Zakład Gospodarki Komunalnej. Zaopatrzenie w wodę mieszkańców Czaplinka odbywa się w chwili obecnej z dwóch źródeł: ujęcia wody przy ul. Kamiennej – 1800 m³/d oraz ujęcia wody przy ul. Wąskiej – 500 m³/d. Zatwierdzone łączne zasoby eksploatacyjne z utworów czwartorzędowych dla:

- ujęcia wody przy ul. Kamiennej wynoszą $Q_e=186,07 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $S=2,5 : 8,4 \text{ m}$,
- ujęcia wody przy ul. Wąskiej wynoszą $Q_e= 86,1 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $S=3,8:5,0 \text{ m}$.

4.2.7. Gospodarka ściekowa

Na terenie Gminy Czaplinek znajdują się dwie oczyszczalnie. Jedna z nich jest oczyszczalnią komunalną, natomiast druga należy do oczyszczalni przemysłowych.

Tabela 24. Dane dotyczące oczyszczalni ścieków w Gminie Czaplinek

Liczba oczyszczalni ścieków w Gminie Czaplinek, w tym:	2 szt.
- biologiczna oczyszczalnia komunalna	1 szt.
- biologiczna oczyszczalnia przemysłowa	1 szt.
Liczba ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2013 r.	
- w gminie	7 516
- w powiecie	45 155
Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w 2013 r.	

- zbiorniki bezodpływowe	573
- oczyszczalnie przydomowe	43

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie, Statystyczne Vademecum Samorządowca 2014, Gmina miejsko – wiejska Czaplinek, powiat drawski.

Oczyszczalnia ścieków komunalnych dla Czaplinka zlokalizowana jest nad jeziorem Drawskim. Zarządcą oczyszczalni komunalnej jest Zakład Gospodarki Komunalnej w Czaplinku. Przepompownia umiejscowiona w Czaplinku jest centralną zbierającą ścieki sanitarne z obszaru miasta. Oczyszczalnia przeznaczona jest do mechaniczno – biologicznego oczyszczania ścieków bytowo – gospodarczych, których odbiornikiem jest jezioro Drawsko.

Tabela 25. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne

Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne	Rok 2008	Rok 2013
ustęp splukiwany	3 193	3 654
łazienka	3 143	3 532

Źródło: GUS 2008, 2013

Kolektory kanalizacji sanitarnej w Czaplinku ma całkowitą długość 17,8 km. Kolektory na wskazanym obszarze są w zróżnicowanym stanie, niektóre wymagają wymiany. Część obszaru miasta przylegająca do stacji PKP nie posiada podłączenia do sieci kanalizacyjnej. Tereny wiejskie w rejonie Gminy Czaplinek nie posiadają kanalizacji.

Tabela 26. Ścieki oczyszczane w ciągu roku (w dm³)

Ścieki oczyszczane w ciągu roku	2008	2013
Odprowadzone	313,9 dm ³	261 dm ³
Oczyszczane	249 dm ³	261 dm ³

Źródło: GUS 2008, 2013

Wydajność oczyszczalni pozwala na oczyszczenie wszystkich ścieków powstających obecnie na terenie gminy. Ustabilizowane osady odbierane są przez Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

Tabela 27. Osady wytworzone w ciągu roku w komunalnej oczyszczalni ścieków

Osady	Jednostka	2008 r.	2013 r.
Ogółem	tona	53	140
Stosowane do upraw roślin przeznaczonych do produkcji	tona	0	18

kompostu			
----------	--	--	--

Źródło: GUS 2008, 2013

4.2.8. Gospodarka odpadami.

Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne funkcjonowało w miejscowości Niwka na terenie Gminy Czaplinek. Składowisko eksploatowane było od 1978 r. do 31.12.2005 r. Ostatecznie zamknięto je 30 czerwca 2007 r. Wysypisko następnie zostało zrekultywowane oraz odgazowane. W związku z bardzo małą ilością gazu, montaż instalacji do odzysku metanu był nieopłacalny. Z dniem 1 czerwca 2007 r. uruchomiony został Zakład Gospodarki Odpadami w Wardyniu Górnym (gmina Połczyn Zdrój), w którym Gmina Czaplinek jest jednym z udziałowców (w dniu 2 kwietnia 2008 r. Zgromadzenie Wspólników podjęło uchwałę o zmianie nazwy Spółki na Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością).

Zmieszane odpady komunalne, odpady zielone, a także pozostałości z sortowania i pozostałości z mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania, odebrane od właścicieli nieruchomości przekazywane są do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wardyniu Górnym, do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Mirosławcu oraz na składowisko odpadów (innych niż niebezpieczne i obojętne) w Trzesiecu. Docelowo w Czaplinku planowana jest budowa nowego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych.

W 2014 r. z obszaru gminy Czaplinek zostało zebranych 1 295,6 t zmieszanych odpadów komunalnych i przekazanych do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Wardyniu Górnym oraz 1 433,9 t zmieszanych odpadów komunalnych i przekazanych do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Mirosławcu. Wszystkie odpady komunalne, które nie były segregowane (kod 20 03 01) zostały poddane procesowi odzysku R12. Ilość odpadów komunalnych w 2014 wzrosła w porównaniu do 2008 r., kiedy to łączna ilość odpadów komunalnych wynosiła 2 520, 43 t.

W 2014 r. w wyniku mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów zostały wytworzone także odpady o kodzie 19 12 12 w ilości 587,9 t, przeznaczone do składowania na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Mirosławcu.

Poniżej zaprezentowano tabelę z danymi dotyczącymi ilości odpadów komunalnych, które zostały wytworzone na terenie Gminy Czaplinek w 2014 r.

Tabela 28. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie Gminy Czaplinek

Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Ilość (t)
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 729,61
20 01 99	Inne niż wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	344,16
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	55,02
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,0
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	29,1
20 01 02	Szkło	6,4
20 01 11	Tekstylia	5,7

Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Ilość (t)
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	216,24
17 01 01	Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	13
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	40,02
17 02 02	Szkło	7,28
17 02 03	Tworzywa sztuczne	0,14
17 03 80	Odpadowa papa	2,92
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	1,04
17 01 02	Gruz ceglany	32,66
16 01 03	Zużyte opony	5,3
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	3,78
15 01 07	Opakowania ze szkła	2,64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Czaplinku („Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Czaplinek za 2014 r.”).

Na terenie gminy, jak wynika z deklaracji złożonych przez właścicieli nieruchomości w 2014 r., gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi zostało objętych 9 358 mieszkańców, z czego 8 152 mieszkańców zadeklarowało prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, a 1 206 zadeklarowało, że takiej zbiórki nie będzie prowadzić. Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2014 r. było objętych 2 048 nieruchomości.

Koszty, jakie gmina poniosła w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych w 2014 r. wyniosły 1 397 183,00 zł.

4.3. Dotychczasowe działania Gminy w zakresie efektywności energetycznej, gospodarki niskoemisyjnej oraz wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Dotychczasowe działania Gminy Czaplinek w zakresie efektywności energetycznej, gospodarki niskoemisyjnej oszacowano na podstawie badania ankietowego prowadzonego w I kwartale 2015 r. prowadzonego wśród zarządców obiektów komunalnych.

Tabela 29. Stan termomodernizacji obiektów komunalnych oraz zainstalowanych odnawialnych źródeł energii odnawialnej w obiektach należących do Gminy Czaplinek – stan na koniec I kwartału 2015 r.

	Wymienione okna	Ocieplone ściany	Ocieplone stropy	Zainstalowane odnawialne źródła energii
Udział w %	33%	25%	33%	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji.

Tabela nr 30. Wykaz inwestycji zrealizowanych przez Gminę Czaplinek w latach 2008 – 2015 r. w zakresie niskiej emisji.

beneficjent	tytuł projektu	wartość inwestycji w zł	okres realizacji	zakres prac
Gmina Czaplinek	Termomodernizacja części budynku Szkoły Podstawowej w Czaplinku, ul. Wałęcka 49 - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej.	168 317,00	2008	Wymiana okien drewnianych na okna PCV w sali gimnastycznej Szkoły Podstawowej w Czaplinku przy ul. Wałęckiej 49 (12 szt. o pow. 71,0 m2) oraz wymiana drzwi stalowych na drzwi z aluminium izolowanego (3 szt. o pow. 28,0 m2) w bloku dydaktycznym
Gmina Czaplinek	Remont konstrukcji dachu i wymiana pokrycia na budynku mieszkalno-użytkowym Pławno 22, gmina Czaplinek.	156 428,58	2009-2010	Wykonanie remontu konstrukcji dachowej wraz z wymianą pokrycia dachu na pow. 460 m2 oraz remontem i wzmocnieniem murowanych ścian zewnętrznych z robotami towarzyszącymi budynku mieszkalno-użytkowego w Pławnie 22, gmina Czaplinek - zgodnie z projektem budowlanym branży konstrukcyjnej. W roku 2010 została wykonana wymiana 15 szt. okien drewnianych na okna z PCV oraz 3 szt. drzwi wewnętrznych drewnianych i 1 szt. drzwi zewnętrznych drewnianych na metalowe.
Gmina Czaplinek	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Czaplinku, ul. Wałęcka 49	1 430 743,82	2010-2011	W ramach tego projektu wymieniono: instalację odgromową, obróbki blacharskie, rury spustowe i rynny. Wykonano instalację ciepłą oraz pokryto dach papą. Ocieplono ściany fundamentowe i ściany budynków systemem Atlas Stoper. Wymieniono również stolarkę okienną i drzwiową. Zmodernizowano centralne ogrzewanie w zakresie wymiany zaworów na zasilaniu i powrocie. Potwierdzone rezultaty: w 2013 r. : 1. Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektu: 286 833,33 kWh/rok 2. Uniknięcie emisji CO ₂ : 64,46 tony/rok. W 2014 r. : 1. Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektu: 415 083,34 kWh/rok 2. Uniknięcie emisji CO ₂ : 93,28 ton/rok.

beneficjent	tytuł projektu	wartość inwestycji w zł	okres realizacji	zakres prac
Gmina Czaplinek	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Broczynie.	209 809,72	2010	W ramach projektu wykonano prace termomodernizacyjne w budynku. W ramach przebudowy świetlicy uzyskano 8 pomieszczeń – salę główną, scenę, szatnię, sanitariat, zaplecze kuchenne, kotłownię, magazynek, salkę multimedialną. Wykonano również podjazd dla osób niepełnosprawnych i utwardzono działkę budowlaną przy świetlicy na powierzchni 100m ² kostką betonową typu „polbruk”.
Wspólnota Mieszkaniowa w Czaplinku przy ul. Leśników – bloki 22, 24, 26, 28	Termomodernizacja budynków Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Leśników w Czaplinku Bloki 22, 24, 26, 28	1 201 751,23 zł	2012-2013	Projekt pn. „Termomodernizacja budynków Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Leśników w Czaplinku Bloki 22, 24, 26, 28” jest jednym z podprojektów Projektu Zintegrowanego „Rewitalizacja Centrum Czaplinka”, który jest ujęty w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Czaplinek na lata 2010-2015. W ramach projektu wykonano: 1) Ocieplenie ścian zewnętrznych metodą bezspoinową 14 cm warstwą styropianu 2) Ocieplenie stropodachu wentylowanego 15 cm warstwą granulowaną wełną mineralną 3) Ocieplenie stropu piwnic 5 cm warstwą styropianu 4) Modernizacja instalacji c.o. polegająca na czyszczeniu wewnętrznej instalacji c.o. i regulacji hydraulicznej. Potwierdzone zmniejszenie zużycia energii w roku 2014 : 552 951,840 kWh .
Gmina Czaplinek	Przebudowa świetlicy wiejskiej w m. Machliny.	190 376,16	2012	Budynek w ramach przeprowadzonej przebudowy uzyskał wszystkie nowe instalacje wewnętrzne, tj. energetyczne, wodno - kanalizacyjne, centralnego ogrzewania. Wymieniona została podłoga, wyremontowane i pomalowane ściany wewnętrzne, wykonany został węzeł sanitarny oraz kotłownia lokalna. Budynek w części został na zewnątrz docieplony styropianem i wykonana została elewacja na całości budynku. Dach został docieplony styropianem i pokryty papą termozgrzewalną. Wykonano przyłącze kanalizacyjne z nowym zbiornikiem bezodpływowym oraz podjazd dla osób niepełnosprawnych.

beneficjent	tytuł projektu	wartość inwestycji w zł	okres realizacji	zakres prac
Gmina Czaplinek	Wymiana pokrycia dachowego budynku Gimnazjum w Czaplinku wraz z robotami towarzyszącymi	260 668,51	2014-2015	Przedmiotem prac jest wymiana pokrycia dachowego budynku Gimnazjum w Czaplinku na gont bitumiczny, na pow. 838 m2 z robotami towarzyszącymi.

Na terenie Gminy Czaplinek, na obiekcie należącym do Powiatu Drawskiego (Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Czaplinku przy ulicy Pławieńskiej 4-6 w Czaplinku) zainstalowano w 2015 r. instalację fotowoltaiczną o mocy 9,3kW. Inwestycja została zrealizowana przez Powiat Drawski ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Zdjęcie 4. Panele fotowoltaiczne zainstalowane na dachu Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego w Czaplinku przy ulicy Pławieńskiej 4-6

Stan termomodernizacji domów jednorodzinnych oraz zainstalowanych na nich źródeł energii oszacowano na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców Gminy Czaplinek w I kwartale 2015 r. Dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31. Stan termomodernizacji domów jednorodzinnych oraz zainstalowanych w nich odnawialnych źródeł energii odnawialnej na terenie Gminy Czaplinek – stan na koniec I kwartału 2015 r.

	Wymienione okna	Ocieplone ściany	Ocieplone stropy	Zainstalowane odnawialne źródła energii
Udział w %	82,7	64,9	52,9	1%
W tym w budynkach wybudowanych przed 1990 r.	85,1%	57,8%	41,4	

5. Metodologia opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej

5.1. Pozyskiwanie danych w ramach inwentaryzacji emisji CO₂

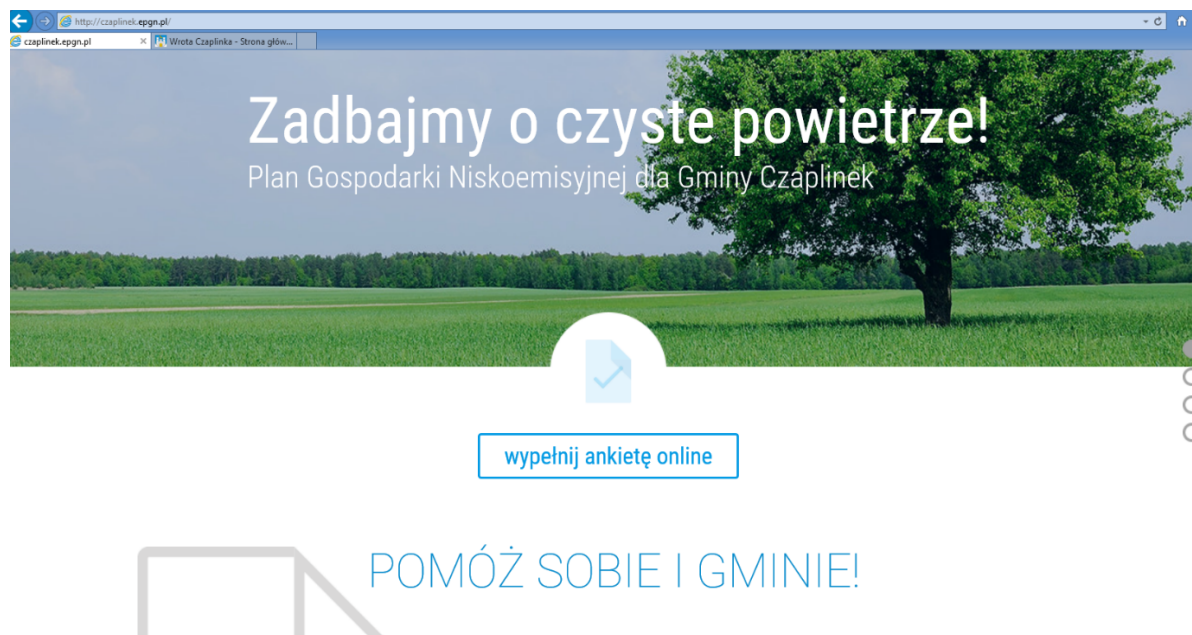
5.1.1. Działania promocyjne związane z opracowywaniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek

Proces pozyskiwania danych do PGN został rozpoczęty w grudniu 2014 r. Proces rozpoczęto od działań promocyjnych, które miały na celu poinformowanie społeczność gminy Czaplinek o celu i zakresie opracowywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej oraz zaproszenie ich do współpracy.

W tym celu:

- 1) Opracowano stronę informacyjno – promocyjną projektu - <http://czaplinek.epgn.pl/>
Strona m.in.:
 - informuje o tym czym jest plan gospodarki niskoemisyjnej, w jakim celu jest on tworzony,
 - informuje o współfinansowaniu opracowania PGN Czaplinek przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko,
 - umożliwia wypełnienie ankiet on – line.

Zrzut ze strony internetowej poświęconej Planowi Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek

Pełny wydruk strony internetowej poświęconej Planowi Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek stanowi załącznik nr 2 do Planu.

Adres internetowy strony został zamieszczony w ulotkach oraz plakatach informacyjnych. Link do strony został również na stałe umieszczony na stronie internetowej Gminy (www.czaplinek.pl).

Zrzut z internetowej strony głównej Gminy Czaplinek.

Strona internetowa Gminy Czaplinek zawiera następujące elementy:

- Menu nawigacyjne:** ECHA, Gazeta Solecza, Grajdoł, Kurier Czaplinecki, Książki o Czaplinku, Wydawnictwa promocyjne.
- Dyskusje ...:** Forum, Księga gości, Czat.
- Logowanie:** Login, Hasło, Zapamiętać?, Zaloguj, Nie pamiętasz hasła? Konto? Zarejestruj się!, szukaj...
- Relacja z Dnia Ziemi w Czaplinku:** Redaktor: Monika Sapińska, 24.04.2015. W związku z obchodami Światowego Dnia Ziemi 23 kwietnia br. na czaplineckim rynku odbyły się profesjonalne warsztaty edukacyjne o tematyce ekologicznej, które skierowane były do dzieci ze szkół podstawowych z terenu gminy Czaplinek oraz do wszystkich mieszkańców Czaplinka. Zmieniony (24.04.2015.)
- II Powiatowy Konkurs Biograficzny - "Jan Paweł II - papież, który pozostał człowiekiem.":** Autor: Wiesława Kołodziej, 24.04.2015. Informacja o konkursie na stronie Szkoły Podstawowej w Czaplinku. Zapraszam. Zmieniony (24.04.2015.)
- Informacja o spotkaniu informacyjnym pn. O co chodzi w funduszach unijnych poradnik dla początk.":** Redaktor: Dariusz Sapiński, 24.04.2015.
- Strona BIP:** Logo BIP (Biuletyn Informacyjny Państwa).
- Strategia Rozwoju Gminy Czaplinek:** Logo z napisem "STRATEGIA ROZWOJU GMINY CZAPLINEK".
- Zadbajmy o czyste powietrze!:** Kampania promująca czyste powietrze z napisem "Pomóż sobie i swojej gminie" oraz link "wypełnij ankietę online".
- NOWY DOWÓD:** Kampania promująca nowy dowód z napisem "Kierowca polski musi mieć dowód osobisty w formie elektronicznej".
- CZAPLINEK NA FACEBOOKU:** Logo Facebooka.
- BEZPŁATNY SYSTEM POWIADAMIANIA SMS:** Logo z napisem "BEZPŁATNY SYSTEM POWIADAMIANIA SMS".

- 2) Opracowano plakaty informacyjno – promocyjne i rozdyskrebowano je na terenie gminy Czaplinek (szkoły, przychodnie, słupy informacyjne).

Plakat informacyjny wykorzystywany podczas zbierania danych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek:

INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

ZADBAJMY O CZYSTE POWIETRZE!

Strategia dla środowiska

Dzięki uzyskanej dotacji, Gmina stara się o stworzenie „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej”. **To bardzo ważny dokument, niezbędny do realizacji ambitnych celów ekologicznych.** Dlaczego? Jest on konieczny do pozyskiwania finansowania inwestycji zmierzających do **ochrony klimatu i poprawy jakości powietrza, a także do zmniejszenia zużycia energii** zgodnie z wymogami unijnymi.

Ankieta w wersji **ONLINE** dostępna jest na stronie internetowej <http://czaplinek.epgn.pl/Formularz>

Możesz ją też pobrać tutaj:

Co może zyskać Gmina i mieszkańcy?

Dzięki Planowi Gospodarki Niskoemisyjnej Gmina będzie mogła uzyskać dofinansowania na:

- **instalacje odnawialnych źródeł energii,**
- **wymiany źródeł ciepła** (np. piec węglowy na gazowy),
- **docieplenia budynków** szkół, przedszkoli i innych budynków gminnych,
- **inne inwestycje podnoszące efektywność energetyczną** budynków.

Ankieta dostępna jest **również w wersji papierowej** w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Czaplinku i u Państwa Sołtysów. W przypadku wypełnienia ankiety w wersji papierowej, prosimy o jej dostarczenie do Urzędu Miejskiego w Czaplinku lub do Sołtysów.

Pomóż sobie i Gminie - WYPEŁNIJ ANKIETĘ

Aby jak najlepiej przygotować naszą gminę do walki o czystsze powietrze i lepszy klimat – zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie krótkiej ankiety.

Ankieta jest **anonimowa** i zostanie wykorzystana wyłącznie do oszacowania wielkości emisji gazów cieplarnianych i opracowania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej” dla naszej Gminy. Dzięki niej zyskamy ważne informacje o ilości emisji CO₂, zużyciu energii oraz jej produkcji.

Dziękujemy!

Wykonawcą „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej” (łącznie z prowadzeniem ankietyzacji) jest firma Perspektywa s.c., ul. Królowej Korony Polskiej 30/4, 70-485 Szczecin, tel. 503 744 642.

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko.

Nr umowy: POIS.09.03.00-00-061/13-00

Nazwa projektu: Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek

Zakres projektu: Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek

Całkowity koszt projektu: 86 048,00 zł

Wysokość dofinansowania przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności: 73 140,80 zł

Link do głównego serwisu PO IS: www.pois.gov.pl

Plakat informacyjny wykorzystywany podczas zbierania danych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek stanowi załącznik nr 3.

3) Opracowano i rozdystrybuowano wraz z Biuletynem Informacyjnym Urzędu Miejskiego w Czaplinku ulotki informacyjne.

Ulotka informacyjna wykorzystywane podczas opracowywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek:

Dotacja dla Gminy Czaplinek

W ramach konkursu przeprowadzonego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – Gmina Czaplinek uzyskała dotację na realizację projektu „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek”. Będzie to kluczowy dokument regulujący działania gminy w zakresie ochrony klimatu i poprawy jakości powietrza oraz zwiększenia liczby instalacji odnawialnych źródeł energii zgodnie z wymogami unijnymi.

Walczymy o czyste powietrze

Projekt pozwoli Państwu cieszyć się czystszym powietrzem, co będzie efektem inwestycji środowiskowych na terenie Gminy. Aby to było możliwe, konieczne jest przygotowanie rzetelnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek. Bowiem **tylko gminy posiadające Plan Gospodarki Niskoemisyjnej będą mogły ubiegać się o dofinansowanie** przedsięwzięć w ramach nowej perspektywy finansowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 (np. na działania termomodernizacyjne dla budynków użyteczności publicznej czy dofinansowanie montażu paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, kolektorów słonecznych dla budynków mieszkalnych).

Pomóż sobie i Gminie - wypełnij ankietę

Aby jak najlepiej przygotować naszą gminę do walki o czystsze powietrze i lepszy klimat - **zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie krótkiej ankiety**

na stronie internetowej gminy: www.wrota.czaplinek.pl Ankieta dostępna jest także w wersji papierowej w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Czaplinku i u Państwa Sołtysów.

Ankieta nie jest zobowiązaniem z Państwa strony, natomiast stanowi ważną informację o ilości emisji CO₂, zużyciu energii oraz jej produkcji. Pozyskanie tych informacji przyczyni się do stworzenia kompletnego i rzetelnego opracowania. Ankieta ma charakter **anonimowy**, a informacje w niej przekazywane wykorzystane zostaną wyłącznie do oszacowania wielkości emisji gazów cieplarnianych oraz opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek.

Wykonawcą Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek (w tym prowadzącą ankietę) jest firma Perspektive s.c., ul. Królowej Korony Polskiej 30/4, 70-485 Szczecin, tel. 503 744 642.

Razem zatroszczymy się o klimat na naszej planecie!

Można zdobyć dotację z następujących programów:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (www.pois.gov.pl)
- Regionalne Programy Operacyjne (www.rpo.wzp.pl)
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (www.prow.wzp.pl)
- Programy prowadzone przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (www.nfosigw.gov.pl), w tym program PROSUMENT.

W ramach programu PROSUMENT osoby fizyczne, spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe mogą zdobyć dofinansowanie na instalację Odnawialnych Źródeł Energii. Można zdobyć do 40% dotacji na tak zwane mikroinstalacje OZE. Resztę wydatków można sfinansować pożyczką na okres do 15 lat, oprocentowaną 1% w skali roku. Dzięki programowi PROSUMENT można zakupić:

do ogrzania domu (dotacja wynosi 20%):

- kotły na biomasę
- pompy ciepła
- kolektory słoneczne

do produkcji prądu elektrycznego (dotacja wynosi 40%):

- systemy fotowoltaiczne
- małe elektrownie wiatrowe
- instalacje mikrokogeneracyjne (produkcja ciepła i energii elektrycznej)

Więcej informacji na temat programu PROSUMENT można uzyskać na stronie internetowej programu (<https://www.wfos.szczecin.pl/aktualnosci-prosument.html>)

Ulotka informacyjna wykorzystywane podczas opracowywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek stanowi załącznik nr 4.

5.1.2. Ankietyzacja

Opracowano trzy rodzaje ankiet:

- 1) ankiety dla mieszkańców,
- 2) ankiety dla przedsiębiorców,
- 3) ankiety dla jednostek użyteczności publicznej, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Ankietyzacja mieszkańców gminy Czaplinek.

Ankietyzacja została poprzedzona działaniami informacyjno – promocyjnymi, o których mowa w punkcie 7.1.1. Każdy z mieszkańców miał możliwość wypełnienia ankiety:

- on- line za pośrednictwem strony <http://czaplinek.epgn.pl/> ;
- wydruku ankiety PDF oraz przekazania wypełnionej do Urzędu Gminy, Sołtysowi swojej miejscowości, lub skanem na wskazanego w ankiecie maila.

Ponadto, ankiety zostały rozdyskrebowane w szkołach na terenie gminy, z prośbą o ich wypełnienie przez rodziców dzieci uczęszczających do szkół. Ten sposób dystrybucji ankiet okazał się najskuteczniejszy. Ankietyzacja mieszkańców miała na celu głównie dotarcie do właścicieli domów jednorodzinnych.

Ankietyzacja przedsiębiorców.

W celu dotarcia do jak największej liczby przedsiębiorców została stworzona baza 40 największych przedsiębiorstw na terenie gminy. Do każdego z przedsiębiorstw został wysłany mail z informacją o tworzonej PGN, celu ankietyzacji oraz z prośbą o wypełnienie ankiety. Do ankiet zostały również dołączone formularze zgłaszania inwestycji z zakresu niskiej emisji. Do każdego z przedsiębiorstw został wykonany telefon, informujący o przesłanym mailu. Skuteczność mailingu oraz telefonów niestety okazała się bardzo niska. Zostało wypełnionych sześć ankiet. Pozostali przedsiębiorcy nie wykazali chęci udziału w opracowywaniu bazy emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy. Ankiety nie zostały przez nich wypełnione. Żaden z przedsiębiorców nie wypełnił formularza zgłoszenia inwestycji.

Baza przedsiębiorstw, do których został skierowany indywidualny mailing stanowi załącznik nr 5 do Planu.

Ankietyzacja jednostek użyteczności publicznej, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Ankietyzacja jednostek użyteczności publicznej, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych została poprzedzona spotkaniem informacyjnym, o którym mowa w punkcie 5.1.2. Ponadto, do każdej takiej jednostki została wysłana mailem prośba o wypełnienie ankiety dla obiektów zarządzanych/użytkowanych przez te jednostki. Do każdej jednostki został wykonany również telefon, z informacją o mailu oraz celu prowadzenia ankietyzacji.

Baza jednostek użyteczności publicznej, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych, do których został skierowany indywidualny mailing stanowi załącznik nr 6 do Planu.

Wzór wyżej opisanych ankiet stanowią załączniki nr 7, 8 i 9 do Planu.

5.1.3. Źródła danych wykorzystane do inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych

Budynki mieszkalne

Dane dotyczące zużycia nośników energii pierwotnej w celach grzewczych oraz do podgrzewania ciepłej wody w budynkach mieszkalnych pochodzą z następujących źródeł:

- ankiety skierowane do mieszkańców;
- ankiety skierowane do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz do zarządców nieruchomości;
- dane dotyczące kotłowni lokalnych z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie;

- dane statystyczne dotyczące zużycia gazu sieciowego w gospodarstwach domowych na terenie gminy Czaplinek;
- dane z firmy PGNiG S.A. dotyczące zużycia gazu na terenie gminy Czaplinek
- dane statystyczne dotyczące zużycia energii elektrycznej przez gospodarstwa domowe.

Budynki niemieszkalne

Dane dotyczące zużycia nośników energii pierwotnej w celach grzewczych oraz do podgrzewania ciepłej wody w budynkach niemieszkalnych pochodzą z następujących źródeł:

- ankiety skierowane do spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych oraz do zarządców nieruchomości;
- dane dotyczące kotłowni lokalnych z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie;
- dane z firmy PGNiG S.A. dotyczące zużycia gazu sieciowego na terenie gminy Czaplinek
- dane z zakładów energetycznych dotyczące zużycia energii elektrycznej

Transport

Dane dotyczące zużycia paliwa w transporcie zostały oszacowane w oparciu o następujące źródła:

- dane z ewidencji pojazdów;
- dane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie dotyczące zużycia paliw w pojazdach zgłoszonych w ramach systemu opłat za korzystanie ze środowiska;
- dane z badań ruchu pojazdów;
- ankiety skierowane do mieszkańców;
- ankiety skierowane do przedsiębiorców;

Informacje na temat transportu indywidualnego (liczba samochodów, ich rodzaj, liczba przejeżdżanych kilometrów po terenie gminy, wiek pojazdu, rodzaj paliwa) pozyskiwane były od mieszkańców w ramach ankietyzacji.

Informacje w zakresie wielkości zużywanego paliwa przez przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie Gminy Czaplinek i związaną z tym emisją spalin wykonawca Planu pozyskał z:

- a) Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego;
- b) indywidualnego zapytania do każdego z przedsiębiorstw, w jakim procencie podawane do Urzędu Marszałkowskiego emisje dotyczą Gminy Czaplinek (telefonicznie zostało zadane pytanie: „Jaki procent łącznej liczby wozokilometrów flota Państwa firmy/instytucji przejeżdża po terenie Gminy Czaplinek?”).

Badania ruchu.

Gmina przed opracowaniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie była w posiadaniu żadnych badań ruchu prowadzonych na jej terenie. W związku z powyższym, w dniach 15-17 kwietnia 2015r. zostały przeprowadzone badania ruchu przez wykonawcę Planu. Badania były prowadzone przez 2 dni, w 12 punktach reprezentatywnych na terenie gminy Czaplinek.

Oświetlenie uliczne

Dane dotyczące zużycia energii elektrycznej w systemie oświetlenia ulicznego pochodzą z inwentaryzacji systemu oświetlenia ulicznego w gminie Czaplinek.

Przemysł i usługi

Wpływ sektora przemysłowego i usługowego na emisję CO₂ oszacowano w oparciu o następujące dane:

- ankiety skierowane do przedsiębiorców,
- dane dotyczące kotłowni lokalnych z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie,
- dane z firmy PGNiG S.A. dotyczące zużycia gazu sieciowego na terenie gminy Czaplinek,
- dane z zakładów energetycznych dotyczące zużycia energii elektrycznej na terenie gminy Czaplinek.

5.2. Inwentaryzacja emisji CO₂

5.2.1. Podstawowe założenia

Celem inwentaryzacji jest określenie wielkości emisji dwutlenku węgla z obszaru gminy. Działanie to umożliwi określenie obszarów (geograficznych bądź funkcyjnych) największej emisji w celu dobrania optymalnych działań służących jej ograniczaniu. Podstawą do oszacowania wielkości emisji CO₂ jest zużycie energii finalnej oraz paliw ze źródeł pierwotnych i wtórnych w kluczowych obszarach społeczno-gospodarczych gminy:

- Budynkach mieszkalnych,
- Budynkach niemieszkalnych,
- Transporcie,
- Oświetleniu ulicznym,
- Przemysłu i usługach.

W tym celu dokonano obliczeń zużycia przez użytkowników końcowych:

- Paliw opałowych (na potrzeby grzewcze pomieszczeń i budynków);
- Paliw transportowych,
- Ciepła systemowego,
- Energii elektrycznej,
- Gazu sieciowego.

Inwentaryzacją objęto cały obszar administracyjny gminy Czaplinek. Rokiem, w którym zebrano informacji niezbędne do przeprowadzenia inwentaryzacji jest rok 2015. Większość zebranych danych dotyczy roku 2013. Wyjątek stanowią:

- Dane dotyczące ruchu pojazdów – w zdecydowanej większości oparto się o dane bieżące – z roku 2015. Zostały one sprowadzone do poziomu z roku 2015 w oparciu o Instrukcje oceny efektywności ekonomicznej przedsięwzięć drogowych i mostowych odpowiednio dla dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych, opracowane przez Instytut Badawczy Dróg i Mostów (Warszawa, luty 2008);
- Dane dotyczące zużycia paliw w celach grzewczych pochodzące z ankiet skierowanych do mieszkańców.

W początkowym etapie inwentaryzacji przystąpiono do wyznaczenia optymalnego roku bazowego. Optymalnym rokiem bazowym jest taki rok, za który można pozyskać maksymalnie wiarygodne i miarodajne dane od jak największej liczby podmiotów. Za kluczowe uznano:

- Dane z zakładów energetycznych (brak istotnych ograniczeń w tym zakresie);
- Dane z firm dostarczających gaz (brak istotnych ograniczeń w tym zakresie);
- Dane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie (dostępne dane od roku 2011)
- Dane od spółdzielni, wspólnot mieszkaniowych oraz zarządców budynków mieszkalnych (dostępne wiarygodne dane od 2013 roku);
- Dane od zarządców budynków niemieszkalnych (dostępne wiarygodne dane od 2013 roku).

Wobec powyższego, za rok bazowy przyjęto rok 2013. Rokiem, dla którego określane są cele w zakresie emisji CO₂, udziału Odnawialnych Źródeł Energii w bilansie energetycznym gminy oraz efektywności energetycznej budynków jest rok 2020.

Dla obliczenia emisji dwutlenku węgla zastosowano następujące wskaźniki emisji CO₂ z poszczególnych typów pojazdów:

Tabela 32. Przyjęte wskaźnik emisji CO₂ [gCO₂/km] w transporcie.

Lp.	Rodzaj pojazdu	Wskaźnik emisji CO ₂ [gCO ₂ /km]
1	Motocykle	155
2	Samochody osobowe	155
3	Samochody dostawcze	200
4	Samochody ciężarowe	450

Lp.	Rodzaj pojazdu	Wskaźnik emisji CO ₂ [gCO ₂ /km]
5	Samochody ciężarowe z przyczepą	900
6	Autobusy	450

Źródło: Instytut Transportu Samochodowego, Zakład Badań Ekonomicznych: Opracowanie metodologii prognozowania zmian aktywności sektora transportu drogowego (w kontekście ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji)

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki emisji CO₂ dla poszczególnych rodzajów paliwa.

Tabela 33. Wskaźniki emisji CO₂ dla poszczególnych rodzajów paliwa.

Rodzaj paliwa	WO* [MJ/kg]	WE* [kg/GJ]	Emisja CO ₂ z 1 tony [Mg]
benzyna silnikowa BS	44,8	68,61	3,073728
gaz płynny propan-butan LPG	47,31	62,44	2,9540364
sprężony gaz ziemny CNG	48	55,82	2,67936
olej napędowy ON	43,33	73,33	3,1773889

* WO – Wartość Opałowa, WE – Wielkość Emisji CO₂

Źródło: Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami: Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2014.

Do przeliczenia jednostek masy paliwa (kg, Mg) na jednostki objętości (l, m³) przyjęto następujące średnie wskaźniki gęstości:

- benzyna silnikowa – 0,75 kg/litr
- olej napędowy – 0,85 kg/litr
- gaz płynny propan-butan (LPG) – 0,5 kg/litr

Do określenia emisji CO₂ z pozostałych nośników energii przyjęto następujące wskaźniki:

Tabela 34. Wskaźniki służące do określenia emisji CO₂ z pozostałych nośników energii.

Rodzaj paliwa	WO* [MJ/kg]	WO* [MJ/m ³]	WE* [kg/GJ]	Emisja CO ₂ z 1 tony [Mg]
Gaz	-	35,98	55,82	2,0084036**
Węgiel	23,08	-	94,62	2,1838296
Drewno	15,6	-	109,76	1,712256

Rodzaj paliwa	WO* [MJ/kg]	WO* [MJ/m ³]	WE* [kg/GJ]	Emisja CO ₂ z 1 tony [Mg]
Olej opałowy	40,19	-	76,59	3,0781521

* WO – Wartość Opałowa, WE – Wielkość Emisji CO₂

** Emisja CO₂ z 1000m³ gazu

Do określenia emisji CO₂ dla zużycia energii przyjęto wskaźnik na 812kg CO₂/MWh, zgodnie z opracowaniem KOBiZE.

5.2.2. Charakterystyka głównych sektorów odbiorców energii

5.2.2.1. Budynki użyteczności publicznej

Poniższa tabela przedstawia wykaz budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek.

Tabela 35. Wykaz budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek

L.p.	Nazwa
1	Przedszkole Publiczne w Czaplinku
2	Przedszkole w Broczynie
3	Szkoła Podstawowa w Czaplinku
4	Szkoła podstawowa w Broczynie
5	Gimnazjum w Czaplinku
6	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
7	Gminna Biblioteka Publiczna w Czaplinku
8	Zarząd Nieruchomości Miejskich Sp. z o.o.
9	Czaplinecki Ośrodek Kultury
10	Zakład Gospodarki Komunalnej
11	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Czaplinku

12	Urząd Miejski w Czaplinku
13	Sale wiejskie, świetlice
14	Budynek Gminnego Centrum Ratownictwa w Czaplinku
15	Remizy OSP na terenie wiejskim
16	Ośrodek Sportów Wodnych
17	Hala widowiskowo-sportowa przy ul. Wałęckiej

Łączna powierzchnia budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek wynosi 12 284 m². Poniższa tabela przedstawia strukturę paliw zużytych w celach grzewczych w budynkach użyteczności publicznej.

Tabela 36. Struktura paliw zużytych w celach grzewczych w budynkach użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek.

Zużycie do celów grzewczych paliw kopalnych	Jednostka	Łączne zużycie w 2013 roku
Gaz	tys. m ³	259,44
Węgiel	Mg	259,68
Drewno	Mg	328,04

Poniższa tabela przedstawia łączne emisje dwutlenku węgla z budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek.

Tabela 37. Łączne emisje dwutlenku węgla z budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek.

Zużycie do celów grzewczych paliw kopalnych	Jednostka	Łączne zużycie w 2013 roku	wskaźnik emisji CO ₂	
			jednostka	wartość [Mg]
Gaz	tys. m ³	259,44	1,9196	498,02
Węgiel	Mg	259,68	2,4390	633,36
Drewno	Mg	328,04	1,7123	561,70
Razem				1 693,08

5.2.2.2. Budynki mieszkalne

Emisję dwutlenku węgla z systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych oszacowano w oparciu o dane z ankiet skierowanych do mieszkańców. Łącznie zebrano 421 poprawnie wypełnionych ankiet.

Przy łącznej liczbie mieszkań i domków jednorodzinnych na poziomie 3805 szt. oznacza to pokrycie całej zbiorowości na poziomie 13%. Poniższa tabela przedstawia strukturę zgromadzonych ankiet pod względem rodzaju lokalu (mieszkanie w budynku wielorodzinnym, dom jednorodzinny).

Tabela 38. Struktura zgromadzonych ankiet pod względem rodzaju lokalu (mieszkanie w budynku wielorodzinnym, dom jednorodzinny).

Liczba ankiet wypełnionych prawidłowo	Razem		Czaplinek		Reszta	
	szt.	%	szt.	%	szt.	%
Dom jednorodzinny	189	44,89%	88	33,08%	101	65,16%
Mieszkanie w budynku wielorodzinnym	232	55,11%	178	66,92%	54	34,84%
Razem	421	-	266	-	155	-

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące zebranej próby statystycznej oraz dane dotyczące budynków mieszkalnych na terenie gminy Czaplinek z zasobów Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 39. Szczegółowe dane dotyczące zebranej próby statystycznej oraz dane dotyczące budynków mieszkalnych na terenie gminy Czaplinek z zasobów Banku Danych Lokalnych GUS.

Wyszczególnienie	Wartość
łączna powierzchnia użytkowa ankietowanych budynków, w tym:	36 985
dom jednorodzinny	22 728
mieszkanie w budynku wielorodzinnym	14 258
procentowe pokrycie całej zbiorowości	13,0%
Liczba mieszkań i domków jednorodzinnych, w tym:	3 805
Miasto Czaplinek	2 410
obszar wiejski	1 395
Powierzchnia użytkowa mieszkań i domków jednorodzinnych	283 918
miasto Czaplinek	172 514
gmina Czaplinek - obszar wiejski	111 404
Budynki mieszkalne w Gminie w tym:	1 824
miasto Czaplinek	826
gmina Czaplinek - obszar wiejski	998

Na podstawie badań ankietowych oraz dostępnych danych statystycznych (szczegółowo opisanych w rozdziale 7.1. niniejszego opracowania), określono strukturę gospodarstw domowych względem rodzaju ogrzewania. Poniższa tabela przedstawia strukturę gospodarstw domowych w gminie Czaplinek pod względem rodzaju ogrzewania oraz paliwa używanego w celach grzewczych.

Tabela 40. Struktura gospodarstw domowych w gminie Czaplinek pod względem rodzaju ogrzewania oraz paliwa używanego w celach grzewczych.

Wyszczególnienie	Wartość
Liczba mieszkańców i domków jednorodzinnych, w tym:	3 805
Ogrzewanie indywidualne (przeważające):	
Gaz	492
Węgiel	1125
Drewno	1335
Ciepło sieciowe, w tym:	853
Gaz	853

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ilości zużytego paliwa do celów ogrzewania budynków mieszkalnych w gminie Czaplinek.

Tabela 41. Ilości zużytego paliwa do celów ogrzewania budynków mieszkalnych w gminie Czaplinek.

Zużycie do celów grzewczych paliw kopalnych	Jednostka	Wartość	wskaźnik emisji CO ₂	
			jednostka	wartość [Mg]
Gaz	tys. m ³	1 903,60	1,9196	3 654,15
Węgiel	Mg	3 142,40	2,4390	7 664,31
Drewno	Mg	7 980,90	1,7123	13 665,70
Razem				24 984,16

5.2.2.3. Przemysł i usługi

Dane dotyczące zużycia źródeł emisji pierwotnej obliczono w oparciu o ankiety skierowane do przedsiębiorców oraz o dane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie. W grupie tej nie uwzględniono przedsiębiorstw, których działalność jest prowadzona w lokalach mieszkalnych.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące ilości zużytego paliwa do celów grzewczych i procesowych w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych w gminie Czaplinek.

Tabela 42. Ilości zużytego paliwa do celów grzewczych i procesowych w przedsiębiorstwach przemysłowych i usługowych w gminie Czaplinek.

Zużycie paliw kopalnych do celów grzewczych i procesowych	Jednostka	Łączne zużycie w 2013 roku	wskaźnik emisji CO ₂	
			jednostka	wartość [Mg]
Gaz	tys. m ³	441,06	1,9196	846,66

Zużycie paliw kopalnych do celów grzewczych i procesowych	Jednostka	Łączne zużycie w 2013 roku	wskaźnik emisji CO ₂	
			jednostka	wartość [Mg]
Węgiel	Mg	299,80	2,4390	731,21
Olej opałowy	Mg	306,58	3,0782	943,69
Drewno	Mg	246,72	1,7123	422,46
Razem				2 944,02

5.2.2.4. Oświetlenie uliczne

System oświetlenia ulicznego na terenie gminy składa się z 1381 lamp sodowych. Za jego eksploatację odpowiedzialny jest firma Energa Oświetlenie. Gmina Czaplinek jest podmiotem pokrywającym koszt oświetlenia ulicznego na drogach gminnych. Łączne zużycie energii elektrycznej przez system oświetlenia ulicznego w roku 2013 wyniosło 498 MWh, co oznacza emisję dwutlenku węgla na poziomie 404,37 ton.

5.2.2.5. Transport

Dane z Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie

Do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie 31 podmiotów zgłosiło zużycie paliw przez floty składającą się z ponad 230 pojazdów. Są to pojazdy stanowiące zarówno własność przedsiębiorstw jak też instytucji. Następnie przeprowadzono badania ankietowe metodą wywiadu telefonicznego, gdzie osobom odpowiedzialnym za flotę pojazdów zadano pytanie, jaką (procentowo) liczę kilometrów pojazdy danej instytucji pokonują po obszarze gminy. Na tej podstawie obliczono łączne zużycie paliwa **na terenie gminy** przez pojazdy zgłoszone do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Szczecinie celem naliczenia opłat za korzystanie ze środowiska. Poniższa tabela przedstawia łączne zużycie paliwa (oraz emisję dwutlenku węgla) na terenie gminy z powyższych flot pojazdów.

Tabela 43. Łączne zużycie paliwa (oraz emisję dwutlenku węgla) na terenie gminy z flot pojazdów.

Wyszczególnienie	Łączne zużycie:	w tym na terenie Gminy	Emisja CO ₂
benzyna silnikowa BS	32,995	7,580	23,299
gaz płynny propan-butan LPG	18,516	2,292	6,771
olej napędowy ON	1202,819	503,551	1599,977
RAZEM			1630,047

Dane z ankiet

Kolejną grupą pojazdów są pojazdy wykazane w ankietach przez mieszkańców. Łącznie mieszkańcy, którzy poprawnie wypełnili ankiety, zgłosili 448 samochodów. Na podstawie danych z ankiet, danych Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz danych dotyczących średniego zużycia paliwa w pojazdach, obliczono łączne zużycie paliwa samochodów osobowych należących do mieszkańców. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące łącznego zużycia paliwa oraz emisji dwutlenku węgla z pojazdów należących do mieszkańców gminy Czaplinek.

Tabela 44. łączne zużycie paliwa oraz emisji dwutlenku węgla z pojazdów należących do mieszkańców gminy Czaplinek.

Wyszczególnienie	Roczne zużycie w analizowanej próbie [l]	Roczne zużycie samochodów osobowych, bez zgłoszonych do WOŚ UM		Łączna emisja CO ₂
		[l]	[Mg]	[Mg]
benzyna	42 665,76	859 700,55	644,78	1 981,86
diesel	36 688,38	739 258,38	628,37	1 996,57
LPG	881,10	17 753,87	8,88	26,22
CNG	10 910,58	219 844,48	109,92	324,71
Razem				4 329,36

Dane na podstawie badań ruchu

Poza pojazdami należącymi do mieszkańców gminy Czaplinek, za emisję dwutlenku węgla na terenie gminy są odpowiedzialne pojazdy turystów oraz pojazdy przejeżdżające przez gminę tranzytem. Z uwagi na położenie gminy na dość ruchliwych szlakach komunikacyjnych, ruch tranzytowy odgrywa bardzo istotną rolę w łącznej emisji dwutlenku węgla w transporcie.

Na podstawie przeprowadzonych badań ruchu oszacowano łączny ruch na terenie całej gminy. Poniższa tabela przedstawia szacowaną liczbę wozokilometrów na terenie gminy Czaplinek na drogach krajowych i wojewódzkich.

Tabela 45. Szacowana liczba wozokilometrów na terenie gminy Czaplinek na drogach krajowych i wojewódzkich.

Wyszczególnienie	SDR (2015 rok)	SDR (2013 rok)	Liczba wozokilometrów	
			na dobę	rocznie
Motocykle	26,69	26,69	1 809,26	660 380,53
Samochody osobowe	1 275,99	1 198,09	81 215,83	29 643 778,63
Samochody dostawcze	283,55	269,89	18 295,10	6 677 710,79
Samochody ciężarowe bez przyczep	7,03	6,76	458,04	167 186,29

Wyszczególnienie	SDR (2015 rok)	SDR (2013 rok)	Liczba wozokilometrów	
			na dobę	rocznie
Samochody ciężarowe z przyczepami	187,60	176,83	11 987,02	4 375 262,05
Autobusy	20,09	20,09	1 361,86	497 079,24
Ciągniki rolnicze	14,41	14,41	976,83	356 541,15
suma	1 815,36	1 712,75	116 103,94	42 377 938,69

łączna długość dróg krajowych i wojewódzkich na terenie gminy	67,788
---	--------

Na podstawie powyższych danych obliczono łączne roczne zużycie paliwa na drogach wojewódzkich i krajowych na terenie gminy Czaplinek. Obliczenia zawarto w poniższej tabeli.

Tabela 46. Łączne roczne zużycie paliwa na drogach wojewódzkich i krajowych na terenie gminy Czaplinek.

Wyszczególnienie	Zużycie paliwa		
	benzyna	diesel	LPG
Motocykle	26 296	0,00	0,00
Samochody osobowe	1 282 305	545 642	243 514
Samochody dostawcze	294 837	733 693	15 636
Samochody ciężarowe bez przyczep	7 382	18 369	391
Samochody ciężarowe z przyczepami	193 178	480 719	10 245
Autobusy	10 439	123 157	0,00
Ciągniki rolnicze	401	139 167	0,00
suma	1 814 838	2 040 747	269 786

W podobny sposób oszacowano łączną liczbę wozokilometrów na po drogach gminnych i powiatowych. Obliczenia przedstawiono w tabeli poniżej.

łączna długość dróg powiatowych i gminnych na terenie gminy	203,258
---	---------

Tabela 47.
SDR na drogach powiatowych i gminnych

Wyszczególnienie	SDR (2015 rok)	SDR (2013 rok)	Liczba wozokilometrów	
			na dobę	rocznie
Motocykle	10,81	10,81	2 197,22	801 984,93

Samochody osobowe	198,54	172,54	35 070,14	12 800 599,39
Samochody dostawcze	16,37	14,37	2 920,82	1 066 098,37
Samochody ciężarowe bez przyczep	2	2	406,52	148 378,34
Samochody ciężarowe z przyczepami	1	1	203,26	74 189,17
Autobusy	0,84	0,84	170,74	62 318,90
Ciągniki rolnicze	0,53	0,53	107,73	39 320,26
Suma	230,09	202,09	41 076,41	14 992 889,37

Tabela 48. Łączne zużycie paliwa na drogach gminnych i powiatowych

Wyszczególnienie	Zużycie paliwa		
	benzyna	diesel	LPG
Motocykle	31 935	0	0
Samochody osobowe	553 717	235 616	105 153
Samochody dostawcze	47 071	117 134	2 496
Samochody ciężarowe bez przyczep	6 551	16 303	347
Samochody ciężarowe z przyczepami	3 276	8 151	174
Autobusy	1 309	15 440	0
Ciągniki rolnicze	44	15 348	0
suma	643 903	407 992	108 170

Na podstawie powyższych danych obliczono łączne zużycie paliwa w transporcie na terenie gminy Czaplinek oraz łączną emisję dwutlenku węgla w transporcie. Obliczenia przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 49. Łączne zużycie paliwa w transporcie na terenie gminy Czaplinek oraz łączną emisję dwutlenku węgla w transporcie

Wyszczególnienie	Zużycie paliwa [l]	Wskaźnik emisji [kg CO ₂ /l]	Emisja CO ₂ [Mg]
benzyna	2 458 741	2,6126688	6 423,9
diesel	2 448 739	2,700780565	6 613,5
LPG	377 956	1,4770182	558,2
Razem			13 595,6

5.3. Bazowa inwentaryzacja emisji CO₂ za rok 2013 – podsumowanie i wnioski

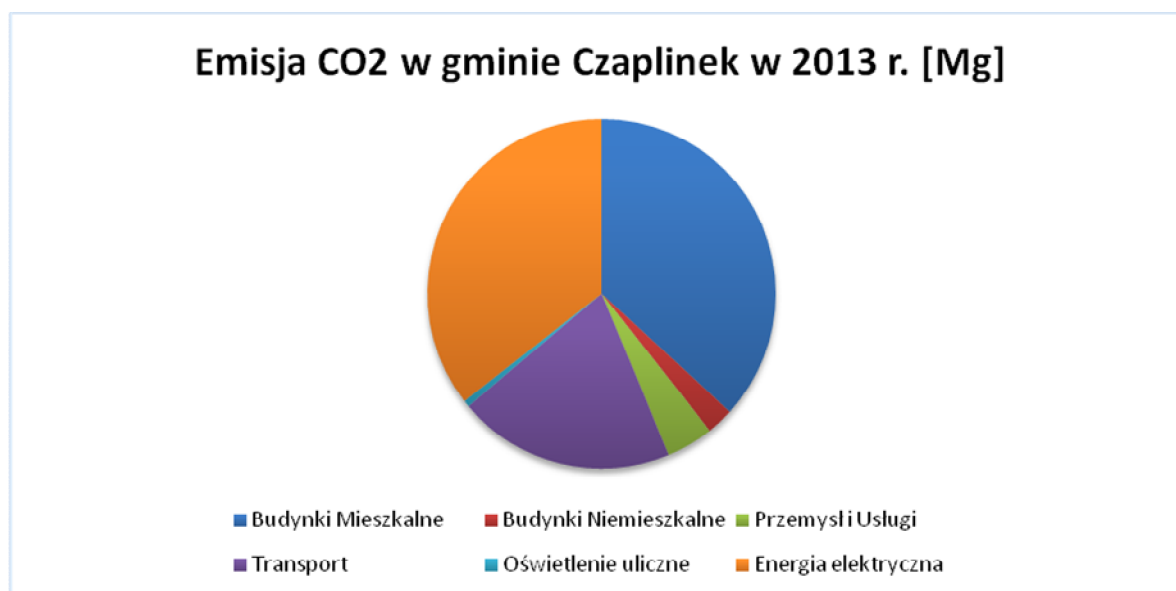
Na podstawie przyjętych w rozdziale 7.1 oraz 7.2. założeń obliczono łączną emisję dwutlenku węgla do atmosfery ze źródeł pierwotnych i wtórnych na terenie gminy Czaplinek. Poniższa tabela przedstawia emisję dwutlenku węgla do atmosfery na terenie gminy Czaplinek.

Tabela 50. Wielkość emisji dwutlenku węgla do atmosfery na terenie gminy Czaplinek.

Wyszczególnienie	Emisja CO ₂ [Mg]
Budynki Mieszkalne	24 984,16
Budynki Niemieszkalne	1 693,08
Przemysł i Usługi	2 944,02
Transport	13 595,6
Oświetlenie uliczne	404,376
Energia elektryczna	24119,29
Razem	67 740,53

Łączna emisja dwutlenku węgla w roku 2013 wyniosła 67 740,53 ton. Oznacza to, że emisja dwutlenku węgla w gminie w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 5,67 tony. W porównaniu ze średnią dla Polski (8,6 tony) emisja dwutlenku węgla w gminie Czaplinek jest o 34,07% niższa. Poniższy wykres przedstawia strukturę emisji dwutlenku węgla z podziałem na źródła.

Wykres 4. Struktura emisji dwutlenku węgla na terenie gminy Czaplinek z podziałem na źródła.

Największym źródłem emisji dwutlenku węgla do atmosfery na terenie gminy są systemy grzewcze w gospodarstwach domowych. Są one odpowiedzialne za 37% emisji dwutlenku węgla. Kolejnym, niemal równie dużym źródłem emisji jest zużycie energii elektrycznej, odpowiedzialne za 36% emisji dwutlenku węgla. Transport (kolejne pod względem wartości źródło emisji CO₂ do atmosfery)

generuje 20% gminnej emisji dwutlenku węgla. Przemysł i usługi (a dokładniej paliwa zużywane w sektorach przemysłowym i usługowym do celów grzewczych i przemysłowych) jest odpowiedzialny za 4% emisji dwutlenku węgla. Budynki niemieszkalne są odpowiedzialne za 2% emisji zaś oświetlenie uliczne – za 1%.

Dane te jednoznacznie wskazują, iż głównym obszarem działań na rzecz zmniejszenia emisji dwutlenku węgla powinny być budynki mieszkalne. Docieplenie budynków mieszkalnych oraz zmiana sposobów ogrzewania na bardziej przyjazny środowisku w największym stopniu wpłynie na zmniejszenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery na terenie gminy Czaplinek.

6. Identyfikacja obszarów problemowych.

6.1. Transport

Poniższa tabela przedstawia zestawienie liczby pojazdów według rodzaju w gminie Czaplinek, powiecie drawskim, województwie zachodniopomorskim i Polsce.

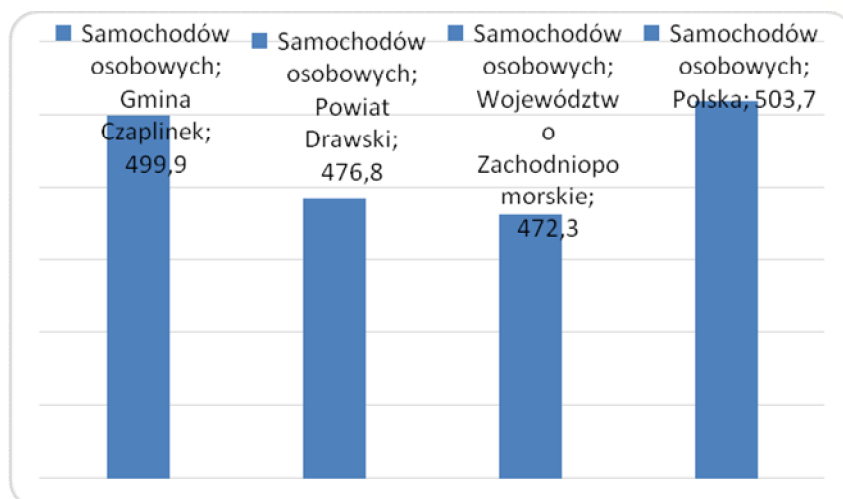
Tabela 51. Zestawienie liczby pojazdów według rodzaju w gminie Czaplinek, powiecie drawskim, województwie zachodniopomorskim i Polsce

Rodzaj	Liczba pojazdów [szt.]			
	Gmina Czaplinek	Powiat Drawski	Województwo Zachodniopomorskie	Polska
Samochodów osobowych	5 974	27 849	811 870	19 389 446
Samochód ciężarowy	1 018	4 208	121 921	2 962 064
Ciągnik rolniczy	713	2 563	46 473	1 632 223
Autobus	39	142	4 871	102 602
Samochód specjalny (z sanitarnymi)	58	274	7 280	162 401
Motocykl i motorower	1 486	4 084	56 721	1 153 169
Pojazd inny	46	283	11 158	281 670
Pojazdy ogółem	9 934	39 403	1 060 294	25 683 575

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz Banku Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2014 r.)

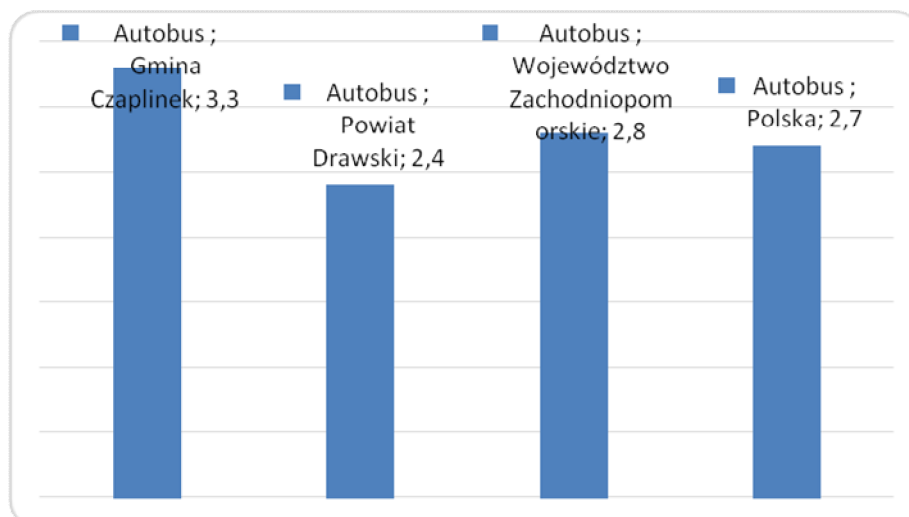
Poniższe wykresy przedstawiają wskaźniki liczby samochodów osobowych, autobusów oraz pojazdów ogółem w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Czaplinek, powiecie drawskim, województwie zachodniopomorskim i Polsce.

Wykres 5. Wskaźniki liczby samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Czaplinek, powiecie drawskim, województwie zachodniopomorskim i Polsce.

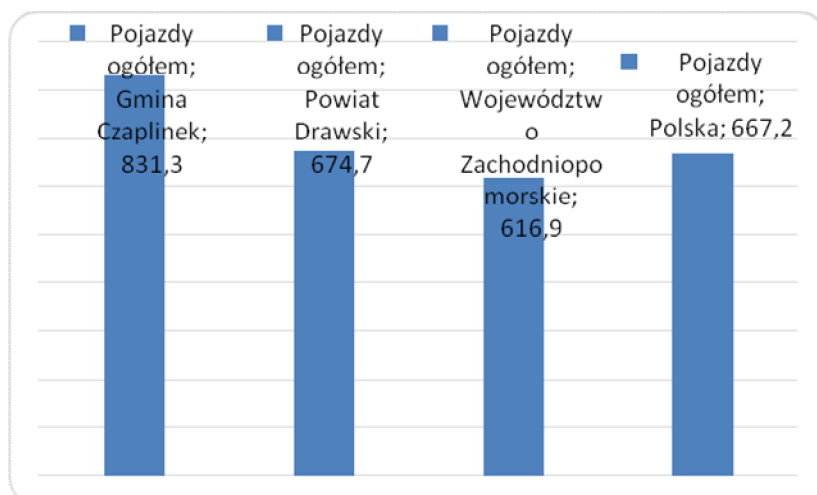
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz Banku Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2014 r.)

Wykres 6. Wskaźniki liczby autobusów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Czaplinek, powiecie drawskim, województwie zachodniopomorskim i Polsce.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz Banku Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2014 r.)

Wykres 7. Wskaźniki liczby pojazdów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Czaplinek, powiecie drawskim, województwie zachodniopomorskim i Polsce.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz Banku Danych Lokalnych GUS (dane za rok 2014 r.)

Wskaźnik liczby samochodów osobowych w gminie Czaplinek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjmuje nieznacznie wyższą wartość od tego wskaźnika dla powiatu drawskiego (wskaźnik dla gminy jest wyższy o 4,8%) czy dla województwa zachodniopomorskiego (o 5,8%). Natomiast średnia liczba samochodów osobowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w Polsce jest nieznacznie (o 0,8%) wyższa od średniej dla gminy Czaplinek. Należy jednak pokreślić, iż różnice w wartościach wskaźników dla gminy, powiatu, województwa i kraju są nieznaczne. Można zatem stwierdzić, że transport samochodowy indywidualny w gminie Czaplinek nie odstaje od średniej dla powiatu, województwa czy kraju.

Większe różnice można zaobserwować w przypadku wskaźnika dotyczącego liczby zarejestrowanych autobusów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten może świadczyć o rozbudowanej strukturze systemu komunikacji publicznej. Wskaźnik ten dla gminy Czaplinek jest o 37,5% wyższy od wskaźnika dla powiatu drawskiego, o 17,9% od wskaźnika dla województwa zachodniopomorskiego i o 22% od wartości dla Polski. W rzeczywistości system autobusowej komunikacji publicznej w gminie Czaplinek jest ograniczony do linii tranzytowych (przedsiębiorstwa komunikacji samochodowej) oraz firmy IRAS Przewozy Pasażerskie, która na zlecenie gminy świadczy usługi dowozu dzieci do szkół, a na zlecenie firmy Kabel Technik Polska – dowozu pracowników do pracy.

Pomimo dużego wpływu sektora transportu na emisję dwutlenku węgla na terenie gminy Czaplinek, nie zdefiniowano w tej części obszarów problemowych. Ze względu na miejsko-wiejski charakter gminy, potencjał rozbudowy systemu komunikacji publicznej jest niewielki. Jedyny sposób, w jaki Gmina może oddziaływać na sektor transportu jest podniesienie świadomości mieszkańców na temat wpływu ich decyzji w zakresie transportu na środowisko ze szczególnym uwzględnieniem emisji dwutlenku węgla.

6.2. Budynki

W gminie Czaplinek dostrzeżono duży potencjał poprawy efektywności energetycznej budynków: zarówno mieszkalnych jak i niemieszkalnych. Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że niespełna 35% budynków wielorodzinnych na terenie gminy Czaplinek było poddanych pracom termomodernizacyjnym. Z grupy 65% niedocieplonych budynków jedynie nieliczne zostały wybudowane po 1992 roku (co pozwala przypuszczać, że nie wymagają docieplenia).

Wagę problemu efektywności energetycznej budynków na terenie gminy Czaplinek najlepiej obrazuje struktura inwestycji zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Ponad 90% inwestycji dotyczy właśnie podniesienia efektywności energetycznej budynków (głównie budynków mieszkalnych) poprzez ich docieplenie. Znaczna część zgłoszonych inwestycji, poza pracami dociepleniowymi zakłada również montaż instalacji odnawialnych źródeł energii (głównie panele fotowoltaiczne, fotoogniwa i pompy ciepła). **Oznacza to również, że jest to najważniejszy obszar problemowy z punktu widzenia interesariuszy planu gospodarki niskoemisyjnej; problem będący podstawą do zgłoszenia największej liczby działań inwestycyjnych.**

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące efektu ekologicznego związanego z realizacją zgłoszonych inwestycji w zakresie poprawy efektywności energetycznej budynków na terenie gminy Czaplinek.

Tabela 52. Efekt ekologiczny inwestycji w zakresie docieplenia budynków zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

Nr zgłoszenia	Zmniejszenie zużycia energii [GJ]	zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]
21	80	4,47
20	202	11,28
17	80	4,46
16	82,8	4,62
15	1524,87	85,12
14	300	16,74
13	914,5	51,05
	99,9	9,26
10	198	11,05
8	200	11,16
5	2274	370,01
4	89,25	18,15
3	6227	361,04
2	50	6,48
1	50	6,48
0	220	22,35
27	80	5,94
28	50	3,71

Nr zgłoszenia	Zmniejszenie zużycia energii [GJ]	zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]
29	80	5,94
30	110	8,17
31	150	11,14
32	120	8,91
33	75	5,57
34	105	7,8
35	100	7,43
36	75	5,57
37	70	5,19
38	80	5,94
39	45	3,34
40	30	2,23
41	25	1,86
42	60	4,45
45	80	5,94
46	115	8,54
47	125	9,28
48	80	5,94
49	100	7,43
50	135	10,02
51	35	2,6
52	35	2,6
53	60	4,45
54	105	7,8
55	45	3,34
56	45	3,34
57	150	11,14
58	30	2,23
59	95	7,05
60	65	4,83
61	55	4,09
62	60	4,45
63	75	5,57
64	60	4,45
66	20	1,48
67	70	5,19
68	170	12,62
69	65	4,83
70	105	7,8

Nr zgłoszenia	Zmniejszenie zużycia energii [GJ]	zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]
71	80	5,94
72	45	3,34
73	80	5,94
74	70	5,19
75	80	5,94
76	35	2,6
77	20	1,48
78	80	5,94
79	80	5,94
80	40	2,97
81	80	5,94
82	35	2,6
83	60	4,45
84	90	6,69
85	25	1,86
86	40	2,97
87	70	5,19
88	80	5,94
89	70	5,19
90	50	3,71
91	45	3,34
92	80	5,94
93	55	4,09
94	65	4,83
95	10	0,74
96	55	4,09
97	85	6,31
98	25	1,86
99	40	2,97
100	95	7,05
101	155	11,51
Razem	17 747,32	1 363,02

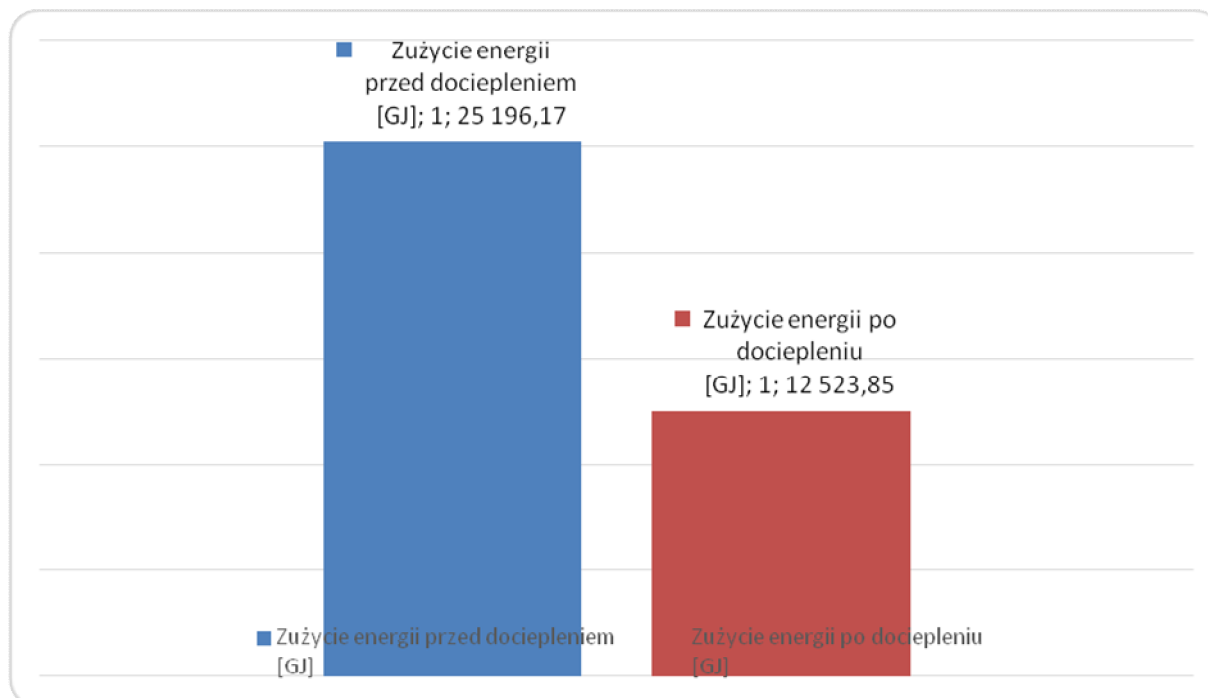
Tabela 53. Efekt ekologiczny inwestycji w zakresie oszczędności energii elektrycznej zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej

Nr zgłoszenia	Obecne roczne zużycie (kWh)	Planowane zużycie (kWh)	Zmniejszenie zużycia energii [kWh]	zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]
8	35 000	26 000	9 000	7,308
2	8 000	6 000	2 000	1,624
1	15 000	11 000	4 000	3,248
Razem			15 000	12,18

Poniższy wykres przedstawia porównanie łącznego zużycia energii cieplnej w budynkach będących przedmiotem inwestycji zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Czaplinek przed i po realizacji inwestycji.

Drugim obszarem wpływu budynków na gospodarkę niskoemisyjną w gminie Czaplinek (a dokładniej w mieście Czaplinek) jest **wpływ indywidualnych źródeł ogrzewania na wysoki poziom benzo(a)pirenu**. Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego, tj. aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin, strefy zachodniopomorskie – TOM II Strefa Zachodniopomorska, na terenie miasta Czaplinek wyznaczono obszar przekroczeń o powierzchni 295ha, zamieszkiwany przez ok. 5,5 tys. osób. Na obszarze tym odnotowano przekroczenia w dopuszczalnym poziomie Benzo(a)pirenu w powietrzu. Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza, na obszarze tym łączny emitowany roczny ładunek Benzo(a)pirenu ze wszystkich typów źródeł wynosi 3,7kg. Stężenia roczne osiągają maksymalnie 1,3 ng/m³ a w stężeniach przeważa emisja z ogrzewania indywidualnego oraz napływ.

Wykres 8. Zużycie energii cieplnej w budynkach będących przedmiotem inwestycji zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przed i po inwestycji

6.3. Gospodarka odpadami

Gmina Czaplinek jest udziałowcem w Międzygminnym Przedsiębiorstwie Gospodarki Odpadami Sp. o.o. w Wardyniu Górnym, gdzie trafia prawie połowa odpadów powstałych na terenie gminy. Reszta odpadów trafia do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Mirosławcu. Odpady są segregowane na organiczne oraz na różne typy surowców wtórnych. Odpady organiczne są kompostowane na pryzmach, a następnie wykorzystywane rolniczo.

Unieszkodliwianie i składowanie odpadów z terenu gminy Czaplinek odbywa się poza jej obszarem (na terenie gminy Połczyn-Zdrój oraz na terenie gminy Mirosławiec). Wobec powyższego, nie planuje się żadnych inwestycji w tym zakresie. W sferze gospodarki odpadami nie zidentyfikowano obszarów problemowych.

6.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa wpływa na emisję dwutlenku węgla w następujących obszarach:

- zużycie energii elektrycznej (uzdatnianie wody, sieć wodociągowa, sieć kanalizacyjna, oczyszczanie ścieków);
- fermentacja osadów z oczyszczalni ścieków – emisja metanu.

Zużycie energii elektrycznej w gospodarce wodno-ściekowej w gminie Czaplinek nie stanowi obszaru problemowego – nie odbiega od średniego zużycia energii elektrycznej dla podobnych systemów gminnych.

Odzysk metanu (albo produkcja energii z osadów w spalarniach) jest ekonomicznie uzasadniony w przypadku aglomeracji powyżej 50 000 mieszkańców. Jedynym ekonomicznie opłacalnym sposobem utylizacji osadów z oczyszczalni ścieków w mniejszych systemach jest ich **fermentacja oraz rolnicze wykorzystanie shigienizowanych osadów. Procesy te są realizowane poza terenem gminy Czaplinek** – przez Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wielkopolski (ustabilizowane osady z terenu oczyszczalni odbierane są przez ww. Zakład).

Dlatego też nie zidentyfikowano obszarów problemowych w sferze gospodarki wodno-ściekowej.

6.5. Gospodarka i przemysł

Nie zidentyfikowano obszarów problemowych związanych z gospodarką niskoemisyjną w obszarze gospodarka i przemysł, za wyjątkiem obszarów zidentyfikowanych w rozdziałach 6.2. i 6.6. Na szczególną uwagę zasługuje brak przedsiębiorstw produkujących energię ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy. Wśród inwestycji w zakresie odnawialnych źródeł energii zgłoszonych do planu gospodarki niskoemisyjnej, 5 inwestycji (z 14) zgłosiły przedsiębiorstwa, co oznacza, że 35% zgłoszonych inwestycji w zakresie OZE do przedsięwzięcia planowane przez firmy. Jeszcze korzystniej wygląda analiza pod względem szacunkowej rocznej produkcji energii. Aż 98,8% energii elektrycznej, jaką planują wyprodukować interesariusze Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, dotyczy inwestycji zgłoszonych przez przedsiębiorstwa.

6.6. Odnawialne źródła energii

Kolejnym istotnym obszarem problemowym gminy Czaplinek w kontekście gospodarki niskoemisyjnej jest bardzo niski poziom produkcji energii odnawialnej. Na terenie gminy Czaplinek w roku 2013 wyprodukowano łącznie jedynie 10,5MWh energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Do tego należy doliczyć 10 instalacji do produkcji energii cieplnej, które w 2013 roku wyprodukowały szacunkowo około 25MWh energii. Oznacza to, że łączna produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek pokryła w 2013 roku zapotrzebowanie na energię elektryczną w 0,041%. Jeszcze gorzej wygląda sytuacja energii cieplnej. Nie licząc kotłów opalanych drewnem (biomasa), łączny udział energii ze źródeł odnawialnych w bilansie energetycznym dla energetyki cieplnej wynosi 0,027%. Wskaźniki te są wielokrotnie poniżej potencjału gminy Czaplinek. Sieć energetyczna na terenie gminy daje duży potencjał w zakresie przyłączenia instalacji odnawialnych źródeł energii. Bazując na mocy głównych punktów zasilania, istnieje możliwość przyłączenia odnawialnych źródeł energii produkujących energię elektryczną równą ponad 200% zapotrzebowania (zakładając, że 80% mocy przyłączeniowej dotyczyć będzie instalacji wiatrowych a 20% - instalacji fotowoltaicznych).

Również interesariusze Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dostrzegają potrzebę zwiększenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych. W ponad 50% zgłoszonych inwestycji przewiduje się montaż instalacji

do produkcji energii ze źródeł odnawialnych. Poniższa tabela przedstawia zestawienie zgłoszonych inwestycji do planu gospodarki niskoemisyjnej w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych.

Tabela 54. Zestawienie zgłoszonych inwestycji do planu gospodarki niskoemisyjnej w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Lp.	Rodzaj instalacji	Moc instalacji [kW]	Szacunkowa roczna produkcja energii elektrycznej [MWh]	Zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]
1	fotowoltaiczna	160	152	123,424
2	kogeneracja	25	85	69,02
3	fotowoltaiczna	22	20,9	16,9708
4	kogeneracja	25	85	69,02
5	fotowoltaiczna	10	9,5	7,714
6	fotowoltaiczna	10	9,5	7,714
7	fotowoltaiczna	40	38	30,856
8	wiatrowa	15 000	33 000	26 796
9	fotowoltaiczna	20	19	15,428
10	fotowoltaiczna	1 000	950	771,4
11	fotowoltaiczna	40	38	30,856
12	fotowoltaiczna	10	9,5	7,714
13	fotowoltaiczna	10	9,5	7,714
102	fotowoltaiczna	180	171	138,85
Razem		16 552	34 597	28 093

Dodatkowo w zgłoszonych inwestycjach znajduje się jedna inwestycja związana z instalacją do produkcji energii cieplnej z OZE. Dane dotyczące tej inwestycji przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 55. Zestawienie zgłoszonych inwestycji do planu gospodarki niskoemisyjnej w zakresie produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Lp.	Rodzaj instalacji	Moc instalacji [kW]	Szacunkowa roczna produkcja energii cieplnej [MWh]	Zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]
1	pompa ciepła	174,37	181,64	36,5
102	biomasa	65	90,28	30,13

Przy założeniu, że wszystkie inwestycje zgłoszone przez interesariuszy zostaną zrealizowane, łączna produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do roku 2020 wzrośnie o 34,8 GWh. Oznaczałoby to, iż łączna produkcja energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek wyniesie 136% łącznego zużycia energii elektrycznej z roku 2013 i około 96,4% łącznego zużycia energii elektrycznej z roku 2020.

Wśród zgłoszeń inwestycji do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek nie ma inwestycji, jakie planują mieszkańcy (właściciele domków jednorodzinnych). Natomiast aż 60% uczestników badań ankietowych jest zainteresowana montażem instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych. Należy zauważyć, iż:

- zainteresowanie montażem jest jedynie wstępem do podjęcia decyzji o inwestycji. W przeprowadzonej analizie metodą delficką (badanie telefoniczne wśród przedstawicieli 7 firm zaangażowanych w przygotowywanie wniosków bądź realizację inwestycji w ramach PROGRAMU PROSUMENT) oszacowano, iż jedynie około 12% zainteresowanych montażem instalacji OZE (uczestników szkoleń i spotkań informacyjnych) ostatecznie podejmuje decyzję i realizuje inwestycję;
- istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż osoby o wyższej świadomości ekologicznej (również bardziej zainteresowane montażem instalacji OZE) częściej brały udział w badaniach ankietowych od osób, które nie wykazują takiego zainteresowania. Przyjęto więc założenie, że faktyczne zainteresowanie OZE jest 2-krotnie niższe od zainteresowania wynikającego z badań ankietowych.

Biorąc pod uwagę powyższe czynniki i założenia, łączna szacunkowa liczba instalacji OZE, które stworzą odbiorcy indywidualni (mieszkańcy) wyniesie 60 sztuk.

6.7. Świadomość ekologiczna mieszkańców

Kolejnym obszarem, który wymaga większej uwagi ze strony Gminy, jest świadomość mieszkańców w zakresie wpływu ich decyzji na emisję dwutlenku węgla. W podnoszeniu świadomości ekologicznej mieszkańców należy zwrócić szczególną uwagę na następujące obszary:

- Systemy grzewcze. Prawie 30% gospodarstw domowych w dalszym ciągu ogrzewa swoje domy za pomocą pieców węglowych;
- Odnawialne źródła energii. Na terenie gminy Czaplinek zainstalowano bardzo małą ilość instalacji produkujących energię ze źródeł odnawialnych;
- Transport. Jednym ze sposobów na zmniejszenie wpływu transportu na emisję dwutlenku węgla jest oddziaływanie miękkie na mieszkańców celem zachęcenia ich do zmiany niektórych ze swoich nawyków transportowych.

7. Misja, cel nadrzędny, cele główne i priorytety Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Interesariusze.

Misja Gminy Czaplinek:

Gmina Czaplinek stanowi atrakcyjny dla mieszkańców i przedsiębiorców ośrodek społeczno-kulturalny, w którym kwitnie turystyka, a rozwój gospodarczy gminy prowadzony jest w sposób nieuciążliwy dla środowiska naturalnego. Rozwój Gminy Czaplinek prowadzony jest zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz z ideą gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich aspektach swojej funkcjonalności z uwzględnieniem dziedzin gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i sportowych.

Cel nadrzędny:

Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych na terenie Gminy Czaplinek do roku 2020 r.

Celem nadrzędnym wdrożenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek jest redukcja emisji gazów cieplarnianych we wszystkich obszarach działalności gminy i jej mieszkańców, w możliwie najbardziej efektywny ekonomicznie sposób.

Władze Gminy Czaplinek, świadome ważności swojej roli w walce o czyste powietrze na terenie gminy, podejmą wszelkie działania zmierzające do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych (w tym w szczególności dwutlenku węgla) na terenie gminy Czaplinek.

Cel zostanie osiągnięty poprzez stopniowe wdrażanie celów i priorytetów określonych w Planie jak również poprzez stały monitoring obszarów, w których możliwa jest do osiągnięcia redukcja emisji gazów cieplarnianych.

Poza działaniami, które są bezpośrednio zależne od władz Gminy Czaplinek, zakłada się również zmianę nawyków ogółu społeczeństwa poprzez intensywną edukację.

Cele główne:

Redukcja emisji CO₂ na terenie gminy Czaplinek ze źródeł pierwotnych i wtórnych o 12% do roku 2020 r., w stosunku do roku 2013 r.

Bazowa emisja dwutlenku węgla na terenie gminy Czaplinek w roku 2013 r., zgodnie z metodologią szczegółowo opisaną w rozdziale 7 Planu, wynosi 67 740,53 ton. Celem głównym Planu Gospodarki Niskoemisyjnej w gminie Czaplinek jest zmniejszenie emisji CO₂ o 8 129 ton, w stosunku do roku bazowego czyli o 12 %. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- 1) redukcję do 2020 r. zużycia energii finalnej o 5,2%, w stosunku do roku 2013 r.;
- 2) zwiększenie udziału wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek o 33,9 punktów procentowych do roku 2020, w stosunku do roku 2013 r.;
- 3) zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Czaplinek w zakresie niskiej emisji.

Planowany poziom redukcji emisji CO₂ na terenie gminy Czaplinek ze źródeł pierwotnych i wtórnych o 12% do roku 2020 r., w stosunku do roku 2013 r. został wyliczony w oparciu o zgłoszone inwestycje, przy założeniu, że nie wszystkie z nich zostaną zrealizowane (ustalono poziom bezpieczny). Zakładając, że wszystkie inwestycje zostałyby zrealizowane, poziom redukcji emisji CO₂ zwiększył się do 43,4%.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek jest dokumentem strategicznym, długookresowym i zmieniającym się w czasie. Istnieje więc duże prawdopodobieństwo, iż w trakcie jego realizacji zgłaszane będą nowe inwestycje. Dlatego też, opisane poniżej priorytety są znacznie szersze niż plan inwestycji zgłoszonych w momencie opracowania Planu. Wskazane w Planie Priorytety szeroko uwzględniają potrzeby Gminy Czaplinek w zakresie szeroko rozumianej gospodarki niskoemisyjnej.

Opis celów szczegółowych:

CEL SZCZEGÓŁOWY 1. REDUKCJA DO 2020 r. ZUŻYCIA ENERGII FINALNEJ O 5,2%, W STOSUNKU DO ROKU 2013 r.

Jednym ze środków do osiągnięcia redukcji emisji CO₂ do atmosfery jest zmniejszenie zużycia energii finalnej. W zgłoszonych do Planu inwestycjach, dominują przedsięwzięcia związane z termomodernizacją budynków mieszkalnych oraz obiektów użyteczności publicznej. W przypadku zrealizowania wszystkich inwestycji w tej grupie zgłoszonych do planu łączna ilość energii finalnej zużywanych do celów grzewczych zmniejszyłaby się o 18 617 GJ co oznaczałoby zmniejszenie CO₂ o 1440 ton.

Priorytety określone dla celu szczegółowego 1:

Priorytet 1.1. Opracowanie gminnego planu termomodernizacji budynków będących własnością/zarządzanych/kontrolowanych przez Gminę Czaplinek na podstawie audytów energetycznych tych budynków.

Podejmowanie przez Gminę Czaplinek działań, polegających na termomodernizacji budynków należących/zarządzanych/kontrolowanych przez władze gminy, będzie opierać się o gminny plan termomodernizacji tych budynków. Zasadniczą rolę w ustaleniu kolejności i zasadności wykonywania działań termomodernizacyjnych w poszczególnych budynkach odgrywać będą audyty energetyczne. Określą one zakres oraz parametry techniczne i ekonomiczne przedsięwzięć termomodernizacyjnych, ze wskazaniem optymalnych rozwiązań. Plan termomodernizacji budynków będących własnością/zarządzanych/kontrolowanych przez Gminę Czaplinek powinien uwzględnić w szczególności oszczędności energii oraz koszty realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

Efektom realizacji Priorytetu 1.1. będzie opracowanie gminnego planu termomodernizacji budynków będących własnością/ zarządzanych/kontrolowanych przez Gminę Czaplinek, na podstawie którego w sposób racjonalny i uzasadniony będą w przyszłości wykonywane działania termomodernizacyjne w tych budynkach.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, mieszkańcy budynków, w których przeprowadzony zostanie audyt energetyczny.

Priorytet 1.2. Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej.

Priorytet 1.2. Planu zostanie zrealizowany poprzez modernizację energetyczną budynków publicznych. Preferowane będzie wykonywanie tzw. „głębokiej modernizacji energetycznej budynków” tj. kompleksowej termomodernizacji rozszerzonej o działania służące obniżeniu zużycia energii elektrycznej, która zwiększy efektywność energetyczną obiektu powyżej 60%.

W ramach tego priorytetu przewiduje się realizację projektów inwestycyjnych, polegających na poprawie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, których przedmiotem będzie w szczególności:

- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła (jeżeli budynki, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków),
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

Planowane efekty realizacji projektów w ramach Priorytetu 1.2. to:

- 1) spadek emisji gazów cieplarnianych;
- 2) zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych;
- 3) produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE;
- 4) produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE;
- 5) oszczędność energii elektrycznej;
- 6) oszczędność energii cieplnej;
- 7) zmniejszenie zużycia energii końcowej.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, osoby prawne jst, inne jednostki samorządu terytorialnego i sektora rządowego realizujące inwestycje w budynkach

użyteczności publicznej na terenie gminy Czaplinek, związki i stowarzyszenia jst, partnerstwa wymienionych podmiotów, mieszkańcy budynków poddanych termomodernizacji.

Priorytet 1.3. Modernizacja energetyczna budynków innych niż użyteczności publicznej (w szczególności wielorodzinnych budynków mieszkaniowych).

W ramach tego priorytetu przewiduje się realizację projektów inwestycyjnych polegających na poprawie efektywności energetycznej budynków innych niż użyteczności publicznej (w szczególności wielorodzinnych budynków mieszkaniowych), których przedmiotem będzie w szczególności:

- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie zapotrzebowania na energię końcową dostarczaną do budynku na potrzeby ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej,
- ulepszenie, w wyniku którego następuje zmniejszenie strat energii pierwotnej w lokalnych sieciach ciepłowniczych oraz zasilających je lokalnych źródłach ciepła (jeżeli budynki, do których dostarczana jest z tych sieci energia, spełniają wymagania w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach techniczno-budowlanych lub zostały podjęte działania mające na celu zmniejszenie zużycia energii dostarczanej do tych budynków),
- wykonanie przyłącza technicznego do scentralizowanego źródła ciepła w związku z likwidacją lokalnego źródła ciepła, w wyniku czego następuje zmniejszenie kosztów pozyskania ciepła dostarczanego do budynku,
- całkowita lub częściowa zamiana źródeł energii na źródła odnawialne lub zastosowanie wysokosprawnej kogeneracji.

Planowane efekty realizacji projektów w ramach Priorytetu 1.3. to:

- 1) spadek emisji gazów cieplarnianych;
- 2) zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych;
- 3) produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE;
- 4) produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE;
- 5) oszczędność energii elektrycznej;
- 6) oszczędność energii cieplnej;
- 7) zmniejszenie zużycia energii końcowej.

Interesariusze: właściciele i zarządcy budynków (w szczególności wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, inni), Gmina Czaplinek, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, osoby prawne Gminy Czaplinek, organizacje pozarządowe, inne jednostki sektora finansów publicznych realizujące inwestycje w budynkach na terenie gminy Czaplinek, związki i stowarzyszenia jst, partnerstwa wymienionych podmiotów, mieszkańcy budynków poddanych termomodernizacji.

Priorytet 1.4. Kogeneracyjne źródła energii

W ramach tego priorytetu planuje się realizację zadań inwestycyjnych polegających na budowie, rozbudowie, przebudowie jednostek wytwarzających energię w wysokosprawnej kogeneracji z konwencjonalnych źródeł energii. Realizacja instalacji kogeneracyjnych wpłynie na zmniejszenie zużycia paliw kopalnych, przez co ograniczona zostanie emisja zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych do powietrza.

W celu zachowania efektywności przedsięwzięć zalecane jest przestrzeganie poniższych wytycznych:

- a) w przypadku nowych instalacji zakłada się osiągnięcie co najmniej 10% uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii;
- b) wszelka przebudowa istniejących instalacji na wysokosprawną kogenerację powinna skutkować redukcją CO₂ o co najmniej 30% w porównaniu do istniejących instalacji;
- c) instalacja wysokosprawnych mechanizmów spalających paliwa kopalne powinna być stosowana tylko wtedy, gdy nie zastępuje urządzeń o niskiej emisji CO₂, a inne alternatywne rozwiązania są mniej efektywne i bardziej emisyjne;
- d) modernizowanie jednostki kogeneracyjnej powinno być wykonywane w celu podniesienia jej sprawności.

Planowane efekty realizacji projektów w ramach Priorytetu 1.4. to:

- 1) spadek emisji gazów cieplarnianych;
- 2) dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji;
- 3) dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji (MWh/rok).

Interesariusze: Gmina Czaplinek, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, osoby prawne Gminy Czaplinek, pozostali właściciele i zarządcy budynków (w szczególności wspólnoty mieszkaniowe oraz spółdzielnie mieszkaniowe, organizacje pozarządowe) znajdujących się na terenie gminy Czaplinek, przedsiębiorcy, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe, instytucje oświatowe i opiekuńcze, grupy producentów rolnych, organy administracji rządowej prowadzące szkoły, organizacje pozarządowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, związki i stowarzyszenia jst, partnerstwa wymienionych podmiotów, mieszkańcy ww. budynków.

Priorytet 1.5. Opracowanie planu zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek.

W ramach tego priorytetu planuje się przygotowanie strategicznego planu zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek. Plan będzie zakładał opracowanie systemu transportu, realizującego co najmniej następujące cele:

- 1) zapewnienie wszystkim mieszkańcom opcji transportowych, które umożliwią osiągnięcie kluczowych celów podróży i usług,

- 2) poprawa stanu bezpieczeństwa,
- 3) redukcja zanieczyszczenia powietrza i hałasu, redukcji gazów cieplarnianych oraz konsumpcji energii,
- 4) poprawa wydajności i efektywności kosztowej transportu osób i towarów,
- 5) pozytywny wpływ na atrakcyjność i jakość środowiska z korzyścią dla mieszkańców, gospodarki oraz społeczności jako całości.

Plan będzie obejmować wszystkie środki i formy transportu na terenie całej gminy - w tym publiczne i prywatne - związane z pasażerami i przewozem towarów - zmotoryzowane i niezmotoryzowane – w ruchu i w czasie parkowania.

Modernizacja lub rozbudowa systemu transportu publicznego zostanie opracowana w kontekście zmian w mobilności mieszkańców - które prowadzić będą do zmniejszenia emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń uciążliwych dla środowiska i mieszkańców aglomeracji, a także zwiększenia efektywności.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, mieszkańcy gminy Czaplinek.

Priorytet 1.6. Ograniczenie emisji CO₂ z transportu.

Projekty realizowane w ramach tego priorytetu będą wynikały z planu zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek. W przypadku, gdy plan zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek nie powstanie (lub do czasu jego zatwierdzenia), w ramach tego priorytetu powinny być realizowane działania mające na celu zmniejszenie liczby osób poruszających się transportem indywidualnym na rzecz transportu zbiorowego lub niezmotoryzowanego. W ramach priorytetu możliwa jest również modernizacja (wymiana na nowy) w zakresie transportu zbiorowego.

Działania inwestycyjne będą powiązane z działaniami „miękkimi” zachęcającymi mieszkańców do wyboru transportu zbiorowego oraz niezmotoryzowanego jako podstawowego środka przemieszczania się w obrębie gminy. Takimi działaniami może być polityka parkingowa, priorytetyzacja ruchu pieszego i rowerowego, ograniczenia w ruchu samochodowym w centrum miasta.

Efektem realizacji projektów w ramach Priorytetu 1.6. będzie zmniejszenie ruchu samochodowego na terenie gminy Czaplinek.

Interesariusze: przedsiębiorstwa, w szczególności świadczące usługi publicznego transportu zbiorowego, Gmina Czaplinek, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, osoby prawne Gminy Czaplinek, zarządcy infrastruktury transportowej, partnerstwa wymienionych podmiotów, mieszkańcy gminy Czaplinek.

Priorytet 1.8. Wprowadzenie „zielonych” zamówień publicznych w gminie Czaplinek.

Efektywne energetycznie zamówienia publiczne pozwalają podnieść wydajność wykorzystania energii poprzez uczynienie z niej ważnego kryterium przy organizowaniu przetargów na dobra, usługi i roboty oraz podczas wyboru ofert. Kryterium efektywności energetycznej gmina będzie stosować m.in. przy zlecaniu projektowania, budowy i zarządzania budynkami, zakupie instalacji i urządzeń wykorzystujących energię, takich jak systemy grzewcze, pojazdy czy urządzenia elektryczne, a także podczas bezpośredniego zakupu energii, np. energii elektrycznej. Ten rodzaj zamówień publicznych obejmować będzie takie praktyki jak: ocena kosztów cyklu życia, ustalanie minimalnych standardów w zakresie efektywności energetycznej, stosowanie kryteriów efektywności energetycznej podczas postępowania przetargowego.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, Urząd Miejski w Czaplinku, jednostki organizacyjne Gminy Czaplinek, osoby prawne Gminy Czaplinek, związki i stowarzyszenia jst, partnerstwa wymienionych podmiotów.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2. ZWIĘKSZENIE UDZIAŁU WYKORZYSTANIA ENERGII POCHODZĄCEJ ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH NA TERENIE GMINY CZAPLINEK O 33,9 PUNKTÓW PROCENTOWYCH DO ROKU 2020, W STOSUNKU DO ROKU 2013 r.

Zmniejszenie CO₂ do atmosfery w Gminie Czaplinek zostanie osiągnięte również poprzez zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych. W zgłoszonych do Planu inwestycjach (stan na rok 2015) planuje się budowę jednej instalacji wiatrowej o mocy 15 MW. Przewidywana wielkość energii elektrycznej wynosi 33 000 MWh rocznie. Podmioty funkcjonujące na terenie gminy zakładają ponadto budowę i montaż instalacji fotowoltaicznych oraz pomp ciepła. Łączna planowana produkcja energii z OZE w wyniku realizacji tych inwestycji wyniesie 34 425 MWh.

Priorytety określone dla celu szczegółowego nr 2:

Priorytet 2.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł

W ramach priorytetu będą realizowane wszystkie działania o charakterze inwestycyjnym, które mają na celu zwiększenie udziału instalacji OZE w przygotowaniu ciepłej wody użytkowej, a także na cele ogrzewania pomieszczeń oraz produkcji energii elektrycznej w obiektach zlokalizowanych na terenie Gminy Czaplinek.

W ramach omawianego priorytetu planuje się również realizację inwestycji, których zadaniem będzie wytwarzanie energii w kogeneracji - z nowych instalacji wysokosprawnych kogeneracji, o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza - przy zachowaniu zasady możliwie największego uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej, przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii.

Priorytet obejmuje swoim zakresem fazę projektową wraz z analizą efektywności ekonomicznej realizacji inwestycji, a następnie montaż i uruchomienie instalacji (w tym systemów magazynowania energii) wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Celem realizacji przedsięwzięć w tym priorytecie jest dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej oraz wzrost wytwarzania energii w OZE.

Realizacja priorytetu przyczyni się do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gminie, redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie - umożliwi wypełnienie polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Interesariusze: przedsiębiorcy, Gmina Czaplinek, inne jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje oświatowe i opiekuńcze, zakłady opieki zdrowotnej, grupy producentów rolnych, organy administracji rządowej prowadzące szkoły, organizacje pozarządowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, partnerstwa wymienionych podmiotów, mieszkańcy gminy Czaplinek.

Priorytet 2.2. Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi

Priorytet obejmuje zastępowanie starych jednostek, wytwarzających energię ze źródeł powodujących emisję zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych, jednostkami wytwarzającymi energię z odnawialnych źródeł. Efektem realizacji projektów będzie zmniejszenie emisji zanieczyszczeń i gazów cieplarnianych.

W ramach tego priorytetu planuje się także realizację inwestycji, których efektem będzie wytwarzanie energii w kogeneracji z nowych instalacji wysokosprawnych kogeneracji, o jak najmniejszej z możliwych emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń powietrza, przy zachowaniu zasady możliwie największego uzysku efektywności energetycznej w porównaniu do rozdzielonej produkcji energii cieplnej i elektrycznej, przy zastosowaniu najlepszych dostępnych technologii.

Priorytet obejmuje swoim zakresem fazę projektową wraz z analizą efektywności ekonomicznej realizacji inwestycji, a następnie montaż i uruchomienie instalacji (w tym systemów magazynowania energii) wykorzystujących odnawialne źródła energii.

Celem realizacji przedsięwzięć w tym priorytecie jest dywersyfikacja źródeł wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej oraz wzrost wytwarzania energii w OZE.

Realizacja priorytetu przyczyni się do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych na terenie gminy, redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie – umożliwi wypełnienie polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Interesariusze: przedsiębiorcy, Gmina Czaplinek, inne jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst, jednostki sektora finansów publicznych, kościoły i związki wyznaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie mieszkaniowe, instytucje oświatowe i opiekuńcze, zakłady opieki zdrowotnej, grupy producentów rolnych, organy administracji rządowej prowadzące szkoły, organizacje pozarządowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, partnerstwa wymienionych podmiotów, mieszkańcy gminy Czaplinek.

Priorytet 2.3. Zwiększenie potencjału sieci energetycznej do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii

Priorytet jest skierowany są do operatorów sieci średniego napięcia i niskiego napięcia (poniżej 110 kV). Ich realizacja będzie polegała na inwestycjach w postaci budowy, przebudowy, rozbudowy sieci energetycznych do odbioru energii ze źródeł odnawialnych. Działania te przyczynią się do zwiększenia produkcji energii z odnawialnych źródeł energii na terenie gminy.

Interesariusze: Przedsiębiorcy (operatorzy sieci SN i NN poniżej 110 kV)

Priorytet 2.4. Zapewnienie warunków prawnych do budowy lokalnych źródeł wytwarzania energii.

W ramach tego priorytetu będą realizowane wszystkie działania o charakterze nieinwestycyjnym, mające na celu przygotowanie lokalnych warunków prawnych ułatwiających rozwój inwestycji w technologie OZE na terenie Gminy Czaplinek. Obejmują one swoim zakresem: przygotowanie projektów zmian w istniejących dokumentach (m.in. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego), programy oceny wprowadzenia zmian.

Celem realizacji przedsięwzięć w omawianym priorytecie jest budowa mechanizmów prawnych, które usprawnią proces dywersyfikacji źródeł wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej oraz wzrostu wytwarzania energii w OZE.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy Gminy Czaplinek.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3. ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW GMINY CZAPLINEK W ZAKRESIE NISKIEJ EMISJI.

Zgodnie z przeprowadzoną inwentaryzacją gazów cieplarnianych, ponad 70% emisji CO₂ ze źródeł pierwotnych i wtórnych na terenie Gminy Czaplinek pochodzi z gospodarstw domowych oraz środków transportu prywatnego. Oznacza to, iż mieszkańcy Gminy Czaplinek w sposób bezpośredni są głównymi emitentami CO₂ do atmosfery. Mając powyższe na uwadze, dużą rolę w osiągnięciu celu głównego odgrywać powinny działania nieinwestycyjne, nastawione na podnoszenie świadomości mieszkańców na temat ich wpływu na emisję CO₂ do atmosfery.

Priorytety określone dla celu szczegółowego nr 3:

Priorytet 3.1. Kreowania zachowań zasobooszczędnych

W ramach priorytetu mogą być realizowane wszystkie działania zmierzające do zwiększania świadomości ekologicznej z zakresu zachowań energooszczędnych takich jak m.in. wybieranie transportu ekologicznego, nastawienie na oszczędzanie energii w codziennym życiu mieszkańców Gminy Czaplinek, zwiększenie świadomości z zakresu korzyści z montażu instalacji odnawialnych źródeł energii. W ramach priorytetu przewiduje się również projekty polegające na: modernizacji oświetlenia na obszarze gminy w kierunku jego energooszczędności, prowadzeniu kampanii

promujących budownictwo zeroemisyjne, wykonywanie demonstracyjnych projektów z zakresu budownictwa pasywnego - którym towarzyszyć będą działania informacyjno - promocyjne wpływające na zmianę nastawienia mieszkańców do oszczędzania energii.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, organizacje pozarządowe, fundacje, wszelkie inne podmioty realizujące działania z zakresu kreowania zachowań energooszczędnych na terenie gminy Czaplinek.

CEL SZCZEGÓŁOWY 4. OBNIŻENIE EMISJI BENZO(A)PIRENU NA OBSZARZE PRZEKROCZEŃ Zp11sZpB(a)Pa39 ZLOKALIZOWANEGO NA TERENIE MIASTA CZAPLINEK O 10%.

Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego, tj. aglomeracji szczecińskiej, miasta Koszalin, strefy zachodniopomorskie – TOM II Strefa Zachodniopomorska, na terenie miasta Czaplinek wyznaczono obszar przekroczeń o powierzchni 295ha, zamieszkiwany przez ok. 5,5 tys. osób. Na obszarze tym odnotowano przekroczenia w dopuszczalnym poziomie Benzo(a)pirenu w powietrzu. Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza, na obszarze tym łączny emitowany roczny ładunek Benzo(a)pirenu ze wszystkich typów źródeł wynosi 3,7kg. Stężenia roczne osiągają maksymalnie 1,3 ng/m³ a w stężeniach przeważa emisja z ogrzewania indywidualnego oraz napływ.

W celu zmniejszenia emisji Benzo(a)pirenu na terenie obszaru przekroczeń należy skoncentrować się na następujących działaniach:

- likwidacja pieców i kotłowni węglowych oraz zastępowanie ich innymi źródłami ciepła (gazowe, olejowe, elektryczne, źródła odnawialne);
- termomodernizacja budynków, zarówno mieszkalnych jak i niemieszkalnych.

Jak wskazano w Programie Ochrony Powietrza, głównym źródłem emisji benzo(a)pirenu w obszarze przekroczeń na terenie miasta Czaplinek są indywidualne źródła ciepła. Dużą część źródeł ciepła na terenie gminy (i miasta) Czaplinek stanowią piece węglowe, zarówno w budynkach jednorodzinnych jak i wielorodzinnych. Oznacza to, że działania inwestycyjnych warto, zgodnie z zapisami programu Ochrony Powietrza, uzupełnić działaniami nie inwestycyjnymi nakierowanymi na zachęcanie mieszkańców do wymiany źródeł ciepła na inne, o niższych parametrach związanych z emisją niską.

Priorytety określone dla celu szczegółowego nr 4

Priorytet 4.1. Obniżenie emisji benzo(a)pirenu na obszarze przekroczeń Zp11sZpB(a)Pa39 zlokalizowanego na terenie Miasta Czaplinek o 10%.

Dokonano obliczeń wpływu poszczególnych inwestycji zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na zmniejszenie emisji Benzo(a)pirenu w obszarze przekroczeń. Przy określeniu skali zmniejszenia emisji tej substancji w obszarze przekroczeń wzięto pod uwagę wyłącznie inwestycje zlokalizowane albo na obszarze przekroczeń albo zlokalizowane w nieznaczącej od niego odległości (nie więcej niż 250 metrów). Poniższa tabela przedstawia wykaz inwestycji wpływających na zmniejszenie poziomu benzo(a)pirenu na obszarze przekroczeń nr Zp11sZpB(a)Pa39.

Tabela 56. Wykaz inwestycji wpływających na zmniejszenie poziomu benzo(a)pirenu na obszarze przekroczeń nr Zp11sZpB(a)Pa39

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Zmniejszenie emisji Benzo(a)pirenu [kg]
15	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa "Osiedle Wieszców"	0,00762435
13	Gmina Czaplinek	0,026973
4	CZAPLINECKI OŚRODEK KULTURY	0,0357
2	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Dąbrowskiego 5	0,027
1	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Wałęcka 1	0,027
27	Wspólnota Mieszkaniowa „Pławieńska 6A”	0,0108
28	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy Wałęckiej 26	0,00675
29	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy Złocieniecka 1 w Czaplinku	0,0108
30	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy Zbożowa 17 w Czaplinku	0,01485
31	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 21	0,02025
32	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 17	0,0162
33	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 15	0,010125
34	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 9	0,014175
35	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 7	0,0135
36	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 5	0,010125
37	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 1	0,00945
38	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Szczecinecka 5	0,0108
39	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Studzienna 1	0,006075
40	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Słoneczna 8	0,00405
41	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Słoneczna 4	0,003375
42	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Słoneczna 2	0,0081
45	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 39	0,0108
46	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 37	0,015525
47	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 35	0,016875
48	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 24	0,0108
49	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 21	0,0135
50	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 19	0,018225
51	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 15	0,004725
52	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 13	0,004725
53	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 8	0,0081
54	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 6	0,014175
55	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 5	0,006075

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Zmniejszenie emisji Benzo(a)pirenu [kg]
56	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 3	0,006075
57	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 2-4	0,02025
58	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 1	0,00405
59	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rzeźnicka 7	0,012825
60	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rzeźnicka 2-2A	0,008775
61	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rzeźnicka 1	0,007425
62	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 8	0,0081
63	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 7	0,010125
64	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 2	0,0081
66	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ogrodowa 1	0,0027
67	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 30	0,00945
68	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 26	0,02295
69	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 24	0,008775
70	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 5-7	0,014175
71	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Młyńska 14	0,0108
72	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Leśników 15	0,006075
73	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Leśników 13	0,0108
74	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Leśników 9	0,00945
75	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Leśników 1	0,0108
76	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Jeziorna 48	0,004725
77	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 13	0,0027
78	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 2	0,0108
79	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 3-3A	0,0108
80	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 4	0,0054
81	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 62	0,0108
82	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 52	0,004725
83	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 33	0,0081
84	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 18	0,01215
85	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 15	0,003375
86	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 14	0,0054
87	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 4	0,00945
88	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 1	0,0108
89	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 65	0,00945
90	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 53	0,00675
91	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 51	0,006075
92	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 47/Apteczna 1	0,0108
93	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 28	0,007425
94	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 1	0,008775
95	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 18	0,00135
96	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 12	0,007425

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Zmniejszenie emisji Benzo(a)pirenu [kg]
97	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 6	0,011475
98	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dąbrowskiego 3	0,003375
99	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dąbrowskiego 2	0,0054
100	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dąbrowskiego 1/Sikorskiego 1A	0,012825
101	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Szczecinecka 8	0,020925
Razem		0,820

Przy określaniu wartości wskaźnika dla niniejszego założenia uwzględniono fakt, iż nie wszystkie inwestycje zgłoszone do planu mogą dojść do realizacji zważywszy na fakt, iż każda z nich w montażu finansowym zakłada współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Dlatego też przyjęto cel zakładający realizację ok. 40% redukcji emisji benzo(a)pirenu.

Priorytet 4.2. Zapewnienie warunków prawnych ograniczających emisję benzo(a)pirenu.

Zaleca się stosowanie odpowiednich zapisów umożliwiających ograniczenie emisji B(a)P w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dotyczących np. układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, wprowadzanie zieleni izolacyjnej, zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz ustalenia preferencji stosowania ogrzewania z sieci ciepłowniczej lub indywidualnego opartego na paliwach niskoemisyjnych, w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), zakazu likwidacji sieci ciepłej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłej) na indywidualne.

Zaleca się w planie zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar przekroczeń benzo(a)pirenu (część miasta Czaplinek – zgodnie ze wskazaniem w Programie Ochrony Powietrza dla województwa zachodniopomorskiego) zawierania zapisów dotyczących zakazu likwidacji sieci ciepłej i przyłączy oraz zmiany ogrzewania zbiorowego (z sieci ciepłej) na indywidualne.

Interesariusze: Gmina Czaplinek, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy Gminy Czaplinek.

8. Spójność Planu Gospodarki Niskoemisyjnej ze strategicznymi dokumentami gminnymi.

1. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Czaplinek na lata 2015-2025

Wszystkie inwestycje gminne, założone do realizacji w ramach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek, zostały zatwierdzone w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czaplinek na lata 2015 – 2025. Są to następujące projekty:

Tabela 57. Wykaz inwestycji Gminy Czaplinek.

Lp.	Nazwa inwestycji	Wartość inwestycji	Źródła finansowania	Nr i tytuł uchwały Rady Gminy
1.	Poprawa stanu technicznego i dostępności zabytkowego budynku ratusza w Czaplinku – poprawa stanu technicznego budynku urzędu	533 000 zł	370 tys. zł ze środków UE w ramach RPO WZ na lata 2007-2013. 163 tyś. zł ze środków własnych	Uchwała Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czaplinek na lata 2015 - 2025
2.	Termomodernizacja budynku Gimnazjum w Czaplinku przy ul. Słonecznej 27 – poprawa warunków nauczania w gimnazjum.	1 500 000 zł	RPOWZ na lata 2014-2020 Budżet Gminy Czaplinek	Uchwała Rady Miejskiej z dnia 30 grudnia 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czaplinek na lata 2015 – 2025
3.	Termomodernizacja budynku Przedszkola Publicznego w Czaplinku oraz montaż na nim instalacji do produkcji energii ze słońca.	1 500 000 zł	RPOWZ na lata 2014-2020 Budżet Gminy Czaplinek	Właściwa uchwała zostanie podjęta na sesji Rady Miejskiej
4.	Termomodernizacja budynku Miejsko-Gminnego	500 000 zł	RPOWZ na lata 2014-2020 Budżet Gminy	Właściwa uchwała zostanie podjęta na sesji

Lp.	Nazwa inwestycji	Wartość inwestycji	Źródła finansowania	Nr i tytuł uchwały Rady Gminy
	Ośrodka Pomocy Społecznej w Czaplinku oraz montaż na nim instalacji do produkcji energii ze słońca.		Czaplinek	Rady Miejskiej
5.	Montaż odnawialnych źródeł energii na budynku Szkoły Podstawowej w Czaplinku	1 280 000 zł	RPOWZ na lata 2014-2020 Budżet Gminy Czaplinek	Właściwa uchwała zostanie podjęta na sesji Rady Miejskiej
6.	Termomodernizacja budynku Czaplineckiego Ośrodka Kultury	400 000 zł	RPOWZ na lata 2014-2020 Budżet Gminy Czaplinek	Właściwa uchwała zostanie podjęta na sesji Rady Miejskiej
7.	Głęboka termomodernizacja budynków 13 świetlic wiejskich	1 300 000 zł	RPOWZ na lata 2014-2020 Budżet Gminy Czaplinek	Właściwa uchwała zostanie podjęta na sesji Rady Miejskiej

2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czaplinek” opracowane zostało w trybie realizacji obowiązującej ówczesnie ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku „o zagospodarowaniu przestrzennym” (Dz. U. z 1999 r. Nr 15 poz. 139 z późn. zmian.) , natomiast jego zmiana w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz. 717 z późn. zmian). Studium (zmienione i ujednolicone) zatwierdzone zostało uchwałą nr XLIII/372/09 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 18 września 2009 r.

W Studium jako CEL NADRZĘDNY - MISJĘ przyjęto: „CZAPLINEK - PERŁA POJEZIERZA DRAWSKIEGO - miasto i gmina otwarta na przybyszów z zewnątrz, inwestorów i turystów, realizująca swe cele gospodarcze z wykorzystaniem ich potencjału i **czyniąca to z poszanowaniem wartości środowiska przyrodniczego** i kulturowego w celu zapewnienia dostatnich i przyjaznych warunków życia dla jej mieszkańców”.

Dla zrealizowania MISJI sformułowano trzy CELE STRATEGICZNE, czyli długofalowe cele rozwoju miasta i gminy:

A – osiągnięcie wysokiego standardu zamieszkania, pracy i wypoczynku;

B – wykształcenie silnych funkcji ponadlokalnych: turystyczno – wypoczynkowej i szkolnictwa średniego;

C – wzmocnienie lokalnych więzi społecznych i wykreowanie wśród mieszkańców silnego poczucia tożsamości z dziedzictwem kulturowym i gospodarczym miasta i gminy

D – miasto i gmina otwarte i przyjazne dla turystów oraz inwestorów.

W Studium przyjęto, iż dla realizacji celów strategicznych w działaniach operacyjnych zostanie położony **nacisk na przemiany o charakterze jakościowo – ilościowym**. Przemiany te koncentrować się będą na:

- **ochronie krajobrazu, ochronie wód, odnowie substancji budowlanej, rewaloryzacji obszarów zdegradowanych,**
- poprawie wizerunku miasta, w tym odpowiednim zagospodarowaniu jego centrum,
- **poprawie standardów w mieszkalnictwie** poprzez zaktywizowanie budownictwa mieszkaniowego,
- podniesienie standardu usług w sferze społecznej
- stworzenie bazy dla rozwoju funkcji turystyczno - wypoczynkowej, w tym rozbudowa infrastruktury turystycznej ze szczególnym uwzględnieniem agroturystyki,
- rozwoju wsi w oparciu o modernizowaną bazę,
- rozwoju różnorodnych form rolnictwa i działalności gospodarczej, a w szczególności rozwoju przemysłu rolno - spożywczego,
- **modernizacji i rozwoju infrastruktury technicznej.**

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek jest zgodny z następującymi, określonymi w Studium, kierunkami i zasadami rozwoju gminy Czaplinek:

Kierunki i zasady rozwoju działalności produkcyjnej.

- należy preferować rozwój małych jednostek, które zadbają **o nieuciążliwy charakter produkcji, najnowsze i bezpieczne technologie, postuluje się wprowadzanie na szeroką skalę ekologicznych nośników energii:** gazu ziemnego i oleju opałowego lekkiego;
- dopuszczać większe przedsięwzięcia gospodarcze (terenochłonne) pod warunkiem **stosowania w ich działalności nowoczesnych technologii „oszczędzających” środowisko przyrodnicze, przyjmując za wymóg absolutny – ochronę czystości powietrza,**
- **ponadto zaleca się wprowadzanie nowych technologii w zakresie korzystania z niekonwencjonalnych źródeł energii takich jak: kolektory słoneczne, pompy ciepłe, siła wiatru.**

Ww. kierunki i zasady są zgodne z:

- 1) Celem szczegółowym 1, Priorytetem 1.3. Modernizacja energetyczna budynków innych niż użyteczności publicznej (w szczególności wielorodzinnych budynków mieszkaniowych).
 - 2) Celem szczegółowym 2, Priorytetem 2.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł
- Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek.

Kierunki rozwoju i zasady funkcjonowania układu drogowego – kształtowanie systemu ścieżek rowerowych.

Studium wskazano, iż wyznaczenie ścieżek rowerowych w mieście musi uwzględniać:

- połączenie miejsc zamieszkania ze szkołami, miejscami pracy i obiektami handlowo – usługowymi,
- połączenie miejsc zamieszkania z terenami wypoczynku i rekreacji.

W przekrojach ulicznych ścieżki rowerowe umieszcza się pomiędzy chodnikiem a jezdnią pozostawiając pas bezpieczeństwa 0,7 m. Szerokość ścieżki jednokierunkowej powinna wynosić min. 1,5 m, a dwukierunkowej – 2,5 m.

Na obszarze gminy wyznaczono już ścieżki rowerowe jako szlaki wzbogacające potencjał turystyczny gminy.

Nie wyklucza się wytyczenia innych, niż określone na rysunku Studium, ścieżek rowerowych, łączących miejscowości w gminie i zapewniających połączenia z sąsiednimi gminami w obrębie Stowarzyszenia Gmin Pojezierza Drawskiego.

Ww. kierunki i zasady są zgodne z celem szczegółowym 1, Priorytetem 1.6. Ograniczenie emisji CO₂ z transportu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek, Priorytetem 1.5. Opracowanie planu zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek.

Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną.

Gmina Czaplinek dzięki lokalizacji na terenie miasta stacji głównego punktu zasilania (GPZ) 110/15 kV posiada znaczne rezerwy zasilania w energię elektryczną dla wszelkich nowych inwestycji (obecne wykorzystanie mocy GPZ-tu wynosi ok. 25- 30%. Ze względu na istniejące zasilanie tylko z jednej linii z GPZ-tu Złocieniec, system energetyczny nie zapewnia odpowiadającej współczesnym standardom pewności zasilania. W przypadku dalszego rozwoju przestrzennego gminy, **planuje się zasilenie GPZ-tu drugą linią 110 kV, poprowadzoną od GPZ- tu Mirosławiec.**

Ponadto, **w Studium wyznaczono tereny dla lokalizacji zespołu elektrowni wiatrowych** - przewiduje się lokalizację w ramach obrębów Broczyno, Trzciniec, Machliny, Pławno, Psie Głowy, Łazice. Poza wyznaczonymi terenami w Studium, na terenach wiejskich gminy, w południowej jej części, poza zasięgami obszarów rozwojowych jednostek osadniczych, dopuszcza się lokalizację zespołów elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscach ku temu predestynowanych, jedynie w przypadkach wynikających z uprzedniej analizy uwarunkowań studium i wyłącznie drogą sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod warunkiem zachowania wymogów przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska i uwzględnienia walorów krajobrazowych.

Ww. kierunki i zasady są zgodne z Celem szczegółowym 2, Priorytetem 2.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek oraz Priorytetem 2.3. Zwiększenie potencjału sieci energetycznej do odbioru energii z odnawialnych źródeł energii.

W Studium wskazano także **regionalne cechy zabudowy i zagospodarowania**. Zgodnie z nimi będą realizowane inwestycje określone w:

- a) celu szczegółowym 1, Priorytecie 1.2. Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej; Priorytecie 1.3. Modernizacja energetyczna budynków innych niż użyteczności publicznej (w szczególności wielorodzinnych budynków mieszkaniowych);
- 1) celu szczegółowym 2, Priorytecie 2.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek.

Ponadto, w Studium sformułowano **potencjalne zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia**. Z uwagi na istniejący i planowany charakter gminy (rozwój funkcji turystycznych) w Studium wskazano, iż winno zakazać się lokalizacji zakładów zagrożonych wystąpieniem poważnych awarii. Inne wytyczne sprowadzają się do następujących wskazówek:

- **zastosowanie możliwie nowoczesnych technologii produkcji (energooszczędnych, bezpiecznych dla środowiska),**
- zastosowanie nowoczesnych rozwiązań zapobiegających degradacji środowiska (składowanie i segregacja odpadów, utylizacja, redukcja emisji zanieczyszczeń),
- **użycie wysokiej jakości materiałów** zarówno w trakcie budowy jak i eksploatacji,
- **zastosowanie nowoczesnych rozwiązań komunikacyjnych (logistycznych),**
- prowadzenie monitoringu stanu technicznego infrastruktury.

Ww. wytyczne realizowane będą we wszystkich działaniach realizowanych w ramach Planu Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek.

3. Projekt założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Czaplinek.

Projekt założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Czaplinek to dokument, w którym opracowano propozycje zaopatrzenia Gminy Czaplinek w media energetyczne do roku 2028.

Niniejszy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek realizuje założenia przyjęte w Planie zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, w następujących obszarach:

1) Działania energooszczędne.

Zgodnie z projektem Planu, działania racjonalizujące gospodarkę energią mogą polegać na :

- zwiększeniu sprawności wytwarzania energii cieplnej – w tym zakresie wymaga się modernizacji źródeł ciepła,
- zmniejszeniu strat przesyłu energii cieplnej, elektrycznej i paliw gazowych. Działania oszczędnościowe polegają na modernizacji sieci dystrybucyjnych, co:
 - o w odniesieniu do ciepła związane jest z większą izolacyjnością przewodów, likwidacją przecieków oraz poprawą niezawodności działania systemu ciepłowniczego;
 - o w odniesieniu do energii elektrycznej na utrzymywaniu dobrego stanu technicznego sieci i urządzeń transformujących energię, a także - o ile to możliwe – przesyłanie energii na podwyższonym napięciu;
 - o w odniesieniu do gazu na wymianie rurociągów żeliwnych i stalowych na nowsze, polietylenowe.
- racjonalnym wykorzystaniu dostarczonej energii przez jej odbiorców. Działania będą dotyczyły oszczędzania energii przez bezpośrednich odbiorców energii elektrycznej, cieplnej i gazu ziemnego.

Odbiorcy energii elektrycznej i gazu do celów bytowych (oświetlenie, zasilanie prądem lub gazem sprzętu gospodarstwa domowego) mogą racjonalizować zużycie tych mediów poprzez **modernizację**

instalacji domowych oraz wymianę sprzętu na mniej energochłonny. Zużycie gazu ziemnego, węgla, drewna i energii elektrycznej na potrzeby grzewcze może być racjonalizowane poprzez **zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło dostarczane do poszczególnych budynków.** Racjonalizacja zapotrzebowania ciepła wpływa również na zmniejszenie zużycia paliw i przyczynia się do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń.

Istotne rezerwy energetyczne związane są z możliwościami znacznego zmniejszenia zapotrzebowania ciepła na ogrzewanie budynków. W interesie odbiorców ciepła jest ograniczanie zapotrzebowania ciepła dostarczanego do ogrzewanych pomieszczeń, bez pogarszania komfortu cieplnego. Poprawie stanu racjonalnego gospodarowania ciepłem służy także indywidualne opomiarowanie odbiorców ciepła. Inne działania odbiorców ciepła zmierzają do ograniczenia zużycia ciepła poprzez: **termomodernizację budynków** i reagowanie na rzeczywiste potrzeby cieplne pomieszczeń, które są zależne od warunków klimatycznych panujących na zewnątrz pomieszczeń, poprzez zastosowanie sterowników czasowych i pogodowych.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek zakłada realizację powyższych założeń głównie poprzez realizację projektów z zakresu termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej oraz budynków mieszkalnych.

2) Gospodarka skojarzona

W projekcie Planu stwierdza się, iż na terenie gminy Czaplinek możliwy jest rozwój gospodarki skojarzonej w dwóch obszarach:

- w zależności od cen gazu ziemnego istnieje możliwość budowy systemów kogeneracyjnych w lokalnych kotłowniach zlokalizowanych w zakładach produkcyjnych i usługowych.
- istnieje ograniczona możliwość budowy biogazowni produkującej energię elektryczną tzw. energią „zieloną” i umożliwiającą uzyskiwanie dodatkowych przychodów ze sprzedaży tzw. świadectw pochodzenia – „zielonych certyfikatów”. Wymaga ona jednak oddanie pod uprawę znacznych powierzchni użytków rolnych gminy – ok. 700 ha na biogazownię o mocy elektrycznej 1000 kW.

Rozwój kogeneracji w małych kotłowniach przy obiektach gminnych i budynkach wielorodzinnych z uwagi na niewielkie moce i sezonowość zapotrzebowania na ciepło nie jest opłacalny.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek na chwilę obecną nie przewiduje żadnego projektu z zakresu gospodarki skojarzonej, natomiast określono w PGN Priorytet 1.4. Kogeneracyjne źródła energii, który jest zgodny z założeniami projektu Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Czaplinek.

3) Odnawialne źródła energii

W projekcie Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Czaplinek przeprowadzono analizę możliwości wykorzystania produkcji energii z odnawialnych źródeł energii oraz ich potencjalny dalszy rozwój w badanym obszarze.

W projekcie Planu wskazano na:

- duże zainteresowanie wśród mieszkańców i przedsiębiorców produkcją energii ze słońca,
- potencjał Gminy Czaplinek do budowy farm wiatrowych - teren gminy znajduje się w obszarze III kategorii wietrzności i może być teoretycznie wykorzystany do budowy farm wiatrowych.
- możliwość, na terenie gminy budowy MEW (małych elektrowni wodnych) - wynika to z ukształtowania powierzchni (jednak z uwagi na małe przepływy wody moc osiągalna to najwyżej kilkanaście kW.),

- możliwość budowy na terenie gminy biogazowni rolniczych - mogą to być instalacje o mocy ok. 150 do 250 kWe (150 do 250 mocy finalnej elektrycznej),
- możliwość wykorzystania potencjału gminy do produkcji biomasy, w tym w szczególności słomy i możliwości przeznaczenia ok. 300 ha pod uprawy energetyczne (wierzba energetyczna oraz buraki cukrowe, rzepak czy kukurydza).

W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek przewiduje się realizację projektów z zakresu odnawialnych źródeł energii w ramach Celu Szczegółowego 2 Zwiększenie udziału wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek o 33,9 punktów procentowych do roku 2020, w stosunku do roku 2013 r.

4. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Czaplinek na lata 2010-2015

Głównym celem utworzenia i wykonania Programu Rewitalizacji Miasta Czaplinek jest wyprowadzenie wydzielonego obszaru miasta ze stanu kryzysowego poprzez usunięcie zjawisk, które spowodowały jego degradację. Rewitalizacja obejmuje przemiany zdegradowanych terenów w trzech głównych aspektach do których zaliczono:

- rozwój infrastrukturalno - przestrzenny - zachowanie dziedzictwa kulturowego przez remonty, modernizację i konserwację zabytkowych obiektów i przestrzeni publicznej oraz poprawa środowiska naturalnego,
- rozwój gospodarczy - tworzenie nowych miejsc pracy, rozpowszechnianie aktywności gospodarczej,
- rozwój społeczny - zapobieganie patologiom społecznym (przestępczości, marginalizacji, wykluczeniu).

Obszar miasta Czaplinek, na potrzeby utworzenia niniejszego dokumentu, podzielono na trzy priorytety: strefę społeczną, strefę gospodarczą oraz na strefę przestrzenną. W każdej z wymienionych stref wyodrębniono szczegółowe cele, które należy wykonać, aby dokonała się zamierzona odbudowa i rewitalizacja. Niżej wymienione cele Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Czaplinek na lata 2010-2015 są spójne z celami zawartymi w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej.

W strefie społecznej wyznaczono m.in. cele takie jak:

- **Ożywienie społeczno – gospodarcze obszarów miasta objętych rewitalizacją**

W tym celu wyznaczono następujący kierunek działania - przebudowa dróg w granicach obszaru wyznaczonego do rewitalizacji w kierunkach obszarów gospodarczych i rekreacyjnych.

Cel ten zostanie zrealizowany poprzez przebudowę dróg oraz oświetlenia ulicznego na wyznaczonym obszarze, budowę ścieżek rowerowych oraz niezbędnych do rozwoju gospodarczego miejsc parkingowych.

W strefie gospodarczej wyznaczono m.in. cele takie jak:

- **Pobudzenie ruchu turystycznego w obszarze rewitalizowanym.**

Cel zostanie zrealizowany poprzez przebudowę dróg, mostów i nabrzeży do nowych obszarów usług turystycznych, a także poprzez wspieranie różnych form komunikacji alternatywnej do komunikacji samochodowej.

W strefie przestrzenno-ekologicznej wyznaczono m.in. cele takie jak:

- **Uzyskanie ładu przestrzennego i estetyki miasta.**

Cel ten zostanie zrealizowany poprzez aktualizację, opracowywanie i wdrażanie zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych fragmentów obszaru rewitalizowanego.

- **Podejmowanie działań mających na celu ochronę środowiska naturalnego na obszarze całego miasta Czaplinka w kontekście działań rewitalizacyjnych jego wydzielonych obszarów.**

Cel zostanie zrealizowany poprzez podejmowanie działań ograniczających skutki tzw. niskiej emisji i uciążliwości zanieczyszczeń na terenie Starego Miasta. Kierunkiem osiągnięcia wyżej wymienionego rezultatu będzie również promocja nowych technologii grzewczych (np. solary – jako naturalne źródło pozyskiwania energii cieplnej, biomasa, pompy ciepłe) wśród mieszkańców, a także kontynuacja modernizacji systemów grzewczych.

Spójne cele i priorytety PGN:

- 1) *Cel szczegółowy 1. redukcja do 2020 r. zużycia energii finalnej o 5,2%, w stosunku do roku 2013 r., Priorytet 1.2. Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej. Priorytet 1.3. Modernizacja energetyczna budynków innych niż użyteczności publicznej (w szczególności wielorodzinnych budynków mieszkaniowych). Priorytet 1.4. Kogeneracyjne źródła energii . Priorytet 1.5. Opracowanie planu zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek., Priorytet 1.6. Ograniczenie emisji CO₂ z transportu. Priorytet 1.7. Wprowadzenie „zielonych” zamówień publicznych w gminie Czaplinek.*
- 2) *Cel szczegółowy 2. Zwiększenie udziału wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek o 33,9 punktów procentowych do roku 2020, w stosunku do roku 2013 r. Priorytet 2.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł. Priorytet 2.2. Zastępowanie konwencjonalnych źródeł energii źródłami odnawialnymi. Priorytet 2.4. Zapewnienie warunków prawnych do budowy lokalnych źródeł wytwarzania energii.*
- 3) *Cel szczegółowy 3. Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Czaplinek w zakresie niskiej emisji. Priorytet 3.1. Kreowania zachowań zasobooszczędnych.*

5. Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Gminy Czaplinek na lata 2015-2020.

Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Gminy Czaplinek na lata 2015-2020 (dalej też WSPOGC) uchwalony został w dniu 30 lipca 2014 r. przez Radę Miejską w Czaplinku.

Przyjęty dokument stanowi podstawę działania gminy i korzystania przez nią z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. W jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a mieszkańcom konsekwentne polepszanie warunków życia. Jej celem jest odpowiedź na pytanie, co zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości.

Realizacja wskazanych w dokumencie czterech celów strategicznych:

- 1) „Jezioro Drawsko przystanią dla turystyki i przedsiębiorczości”,
- 2) „Wydłużanie sezonu turystycznego”,
- 3) „Stworzenie mechanizmów wsparcia dla przedsiębiorczości”,
- 4) „Tworzenie warunków dla rozwoju lotniska w Broczynie dla biznesu, turystyki i sportu”,

ma spowodować, że Gmina Czaplinek stanie się, zgodnie z nakreśloną **wizją rozwojową** atrakcyjnym centrum turystycznym nad jez. Drawsko z bogatym dziedzictwem kulturowo-historycznym gdzie kwitnie przedsiębiorczość i rozwija się przemysł nieuciążliwy dla środowiska naturalnego. Jakość życia jest na wysokim poziomie, z dobrą infrastrukturą, różnorodną ofertą kulturalną, rozrywkową, sportową i rekreacyjną.

Misja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek określona jako:

„Gmina Czaplinek stanowi atrakcyjny dla mieszkańców i przedsiębiorców ośrodek społeczno-kulturalny, w którym kwitnie turystyka, a rozwój gospodarczy gminy prowadzony jest w sposób nieuciążliwy dla środowiska naturalnego. Rozwój Gminy Czaplinek prowadzony jest zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz z ideą gospodarki niskoemisyjnej we wszystkich aspektach swojej funkcjonalności z uwzględnieniem dziedzin gospodarczych, kulturalnych, oświatowych i sportowych.”

jest spójna z misją określoną w Wieloletnim Strategicznym Programie Operacyjnym Gminy Czaplinek na lata 2015-2020. W dwóch ww. dokumentach zakłada się poprzez działania Gminy i mieszkańców zapewnienie rozwoju i wysokiej jakości życia na tym terenie, w szczególności poprzez wykorzystanie walorów gminy i rozwój turystyki. Dwa dokumenty zakładają rozwój gminy z poszanowaniem środowiska.

Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Gminy Czaplinek na lata 2015-2020 zakłada realizację szeregu inwestycji, które przyczynią się do realizacji celów i priorytetów określonych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Czaplinek. Są to m.in.

- **Wydłużenie sezonu turystycznego poprzez remont kapitalny wraz z modernizacją barokowego Pałacu w Siemczynie, umożliwiające wykorzystanie budynku m.in. w celach kulturalnych, muzealnych, administracyjnych, edukacyjnych itd., budowę sieci kanalizacyjnej w Siemczynie wraz z przesyłem ścieków do Czaplinka oraz remont drogi gminnej położonej w Siemczynie na dz. Nr 267-**

Zadanie zrealizowane zostanie m.in. poprzez remont drogi gminnej położonej w Siemczynie na dz. nr 267 obręb Siemczyno. Pozostałe działania na terenie Pałacu w Siemczynie planuje wykonać inwestor prywatny. Działania te będą polegać m.in. na termomodernizacji obiektu (inwestycja została również ujęta w PGN)

Inwestycja zgodna z:

- 1) Celem szczegółowym 1. Redukcja do 2020 r. zużycia energii finalnej o 5,2%, w stosunku do roku 2013 r. Priorytetem 1.3. Modernizacja energetyczna budynków innych niż użyteczności publicznej (w szczególności wielorodzinnych budynków mieszkaniowych);
- 2) Celem szczegółowym 2. Zwiększenie udziału wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek o 33,9 punktów procentowych do roku 2020, w stosunku do roku 2013 r. Priorytet 2.1. Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł.

Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek.

- **Budowa zintegrowanego systemu ścieżek pieszo-rowerowych.**

Zadanie zrealizowane zostanie m.in. poprzez:

- 1) budowę ciągu pieszo-rowerowego o nawierzchni gruntowej wokół jeziora Drawsko w granicach Gminy Czaplinek wraz z infrastrukturą towarzyszącą (miejsca wypoczynku na trasie, oznakowanie trasy),
- 2) budowę ciągu pieszo-rowerowego wokół jeziora Czaplinek wraz z infrastrukturą towarzyszącą (miejsca wypoczynku na trasie, pomosty i tarasy widokowe, oznakowanie trasy, oświetlenie),
- 3) budowę ciągu pieszo-rowerowego o nawierzchni asfaltowej na nasypie kolejowym na trasie Czaplinek-Broczyńno-Machliny wraz z infrastrukturą towarzyszącą (miejsca wypoczynku na trasie, oznakowanie trasy),
- 4) budowę systemu bezpiecznych ścieżek rowerowych na terenie Czaplinka,
- 5) budowę trasy pieszo-rowerowej Czaplinek-Pławno-lotnisko Broczyńno,
- 6) budowę trasy pieszo-rowerowej wokół jeziora Broczyńno.

Inwestycja zgodna z celem szczegółowym 1. Redukcja do 2020 r. zużycia energii finalnej o 5,2%, w stosunku do roku 2013 r. Priorytetem 1.5. Opracowanie planu zrównoważonej mobilności miejskiej na terenie Gminy Czaplinek.; Priorytetem 1.6. Ograniczenie emisji CO₂ z transportu.

- **Poprawa dostępności do infrastruktury turystycznej poprzez budowę dróg.**

Zadanie zrealizowane zostanie między innymi poprzez działania takie jak:

- 1) przebudowa drogi w ul. Pięciu Pomostów do ośrodków wypoczynkowych „Drawtur”, „Omega” i „Kusy Dwór”,
- 2) przebudowa drogi do Ośrodka Wypoczynkowego „Wajk” w Piasecznie,
- 3) przebudowa drogi w ul. Żuławskiej.

- **Przebudowa infrastruktury drogowej pod budowę biogazowni w Miłkowie.**

Cel zrealizowany zostanie poprzez przebudowę układu drogowego wraz ze zjazdami z drogi gminnej, stanowiącej drogę dojazdową do miejscowości Miłkowo. Przebudowa układu komunikacyjnego ma polegać na poszerzeniu pasa drogowego drogi gminnej wraz z wykonaniem wjazdów i zjazdów na teren projektowanej biogazowni i infrastruktury kompleksu przetwórstwa rolnego.

- **Budowa infrastruktury technicznej niezbędnej do stworzenia warunków rozwoju przemysłowej produkcji ryb rodzimych gatunków w Drahimku.**

Jednym z celów tego zadania będzie ochrona powietrza poprzez pozyskanie energii z OZE przy wykorzystaniu substratów pochodzących z miejscowej produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz pozyskanie z OZE energii, wykorzystanie jej na miejscu z substratów powstałych przy produkcji zwierzęcej i roślinnej prowadzonej w tym samym gospodarstwie rolniczym.

9. Przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze gminy Czaplinek wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym i źródłami finansowania.

Szczegółowy wykaz przedsięwzięć mających na celu zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze gminy Czaplinek wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym i źródłami finansowania planowanych do realizacji w latach 2015 – 2020 znajdują w załączniku nr 1 do Planu.

10. System wdrażania planu gospodarki niskoemisyjnej wraz ze strukturą organizacyjną i zasobami ludzkimi

Podmiot odpowiedzialny za wdrożenie planu gospodarki niskoemisyjnej

Wdrażanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek będzie polegało w głównej mierze na realizacji projektów zgłoszonych do Planu oraz na identyfikowaniu nowych, których wykonanie przyczyni się do redukcji emisji dwutlenku węgla na terenie Gminy Czaplinek.

Działania gminne

Za realizację projektów inwestycyjnych na poziomie gminy bezpośrednio odpowiedzialny będzie Burmistrz Gminy Czaplinek, który zadania związane z **wdrożeniem** konkretnych **projektów** wykona we współpracy z pracownikami Urzędu Miejskiego w Czaplinku.

Osoby odpowiedzialne za wdrażanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek:

- 1) Burmistrz Gminy Czaplinek – nadzór na realizacją poszczególnych inwestycji; koordynowanie opracowywania kolejnych/aktualizacji istniejących planów inwestycyjnych, zlecanie rozpoczęcia procedur przetargowych.
- 2) Kierownik Referatu Inwestycji i Budownictwa – audyty energetyczne, dokumentacje projektowe, nadzór nad realizacją poszczególnych inwestycji, prowadzenie zamówień publicznych dla działań przewidzianych w ramach Planu.
- 3) Kierownik Referatu Funduszy Pomocowych i Kontroli – pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację inwestycji.
- 4) Skarbnik Gminy – zapewnienie środków finansowych na realizację inwestycji, nadzór finansowy nad realizacją projektów.

Władze Gminy Czaplinek będą wspierać inwestorów zewnętrznych w zakresie podejmowanych przez nich inwestycji związanych z redukcją emisji CO₂ ze źródeł pierwotnych i wtórnych na terenie Gminy Czaplinek. Niewykluczone jest także **wprowadzanie odpowiednich zapisów** (tam gdzie to będzie możliwe) **do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** obowiązujących na terenie gminy.

Osoby odpowiedzialne:

- 1) Burmistrz Gminy Czaplinek.
- 2) Kierownik Referatu Planowania Przestrzennego i Gospodarki Nieruchomościami we współpracy z Kierownikiem Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska.
- 3) Rada Miejska w Czaplinku.

Kolejnym działaniem Gminy Czaplinek związanym z wdrożeniem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej będzie szeroko rozumiana **edukacja społeczeństwa w zakresie niskiej emisji**. W tym zakresie planuje się w szczególności:

- 1) utrzymanie i aktualizację strony internetowej dotyczącej gospodarki niskoemisyjnej (czaplinek.epgn.pl);
- 2) publikację na stronie internetowej gminy informacji o planowanych i dostępnych konkursach umożliwiających pozyskanie dotacji z funduszy unijnych oraz krajowych na działania związane z niską emisją;
- 3) prowadzenie tzw. działań „miękkich” – spotkań, prelekcji w zakresie niskiej emisji skierowanej do mieszkańców gminy.

Osoby odpowiedzialne:

- 1) przedstawiciele zewnętrznych instytucji/fundacji/innych, których celem działania jest propagowanie „czystej energii” – realizacja działań związanych z edukacją społeczeństwa w zakresie niskiej emisji.
- 2) Kierownik Referatu Funduszy Pomocowych i Kontroli – część merytoryczna w zakresie planowanych i dostępnych konkursów umożliwiających pozyskanie dotacji z funduszy unijnych oraz krajowych,
- 3) Informatyk – część techniczna.

Działania podmiotów zewnętrznych.

Za realizację projektów zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przez podmioty zewnętrzne będą odpowiedzialni inwestorzy. Rolą gminy, wspierającą działania podmiotów zewnętrznych, będą powyżej opisane działania informacyjno – edukacyjne oraz w miarę możliwości działania prawne, ułatwiające realizację inwestycji na terenie gminy.

Podmioty odpowiedzialne:

- 1) Inwestorzy zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek.

11. System monitoringu i oceny – wytyczne.

Monitoring wdrażania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej powinien być prowadzony w celu identyfikacji i oceny rzeczywistych rezultatów realizacji Planu oraz dla zapewnienia ich trwałości. Zaleca się, aby monitoring był przeprowadzany, w zależności od stopnia skomplikowania pozyskiwania danych - odpowiednio co roku raz lub raz na dwa lata - ale nie rzadziej niż raz na cztery lata.

11.1. Wskaźniki do monitorowania.

Tabela 58. Wskaźniki do monitorowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek.

Sektor	Wskaźnik	Sugerowana częstotliwość prowadzenia monitoringu	Źródło danych
Inwestycje	Liczba zrealizowanych inwestycji na terenie gminy z zakresu gospodarki niskoemisyjnej	Raz do roku	Inwestorzy
	Liczba zgłoszonych inwestycji na terenie gminy z zakresu gospodarki niskoemisyjnej	Raz do roku	Inwestorzy
	Łączna redukcja emisji gazów cieplarnianych w wyniku zrealizowanych inwestycji	Raz do roku	Raport z bazy danych
	Łączna planowana redukcja emisji gazów cieplarnianych w wyniku zgłoszonych (nie zrealizowanych) inwestycji	Raz do roku	Raport z bazy danych
Transport	Długość ścieżek rowerowych w km	Raz do roku	Urząd Miejski Czaplinek
	Średniodobowy ruch pojazdów w ustalonym, reprezentatywnym punkcie na terenie gminy Czaplinek	Raz do roku	Badanie ruchu
	Ilość paliw zużywanych przez	Raz do roku	Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu

Sektor	Wskaźnik	Sugerowana częstotliwość prowadzenia monitoringu	Źródło danych
	pojazdy zgłaszane do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego		Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
Budynki	Całkowite zużycie energii w budynkach publicznych	Raz na dwa lata	Ankiety
	Jednostkowe roczne zużycie energii końcowej w budynkach publicznych kWh/m ² /rok	Raz na dwa lata	Ankiety
	Całkowite zużycie energii elektrycznej	Raz do roku	Zakłady energetyczne
	Całkowite zużycie gazu sieciowego w gospodarstwach domowych	Raz do roku	Dostawcy gazu sieciowego
	Całkowite zużycie gazu sieciowego przez innych odbiorców niż gospodarstwa domowe	Raz do roku	Dostawcy gazu sieciowego
Lokalna produkcja energii	Łączna ilość wyprodukowanej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	Raz do roku	Zakłady energetyczne
	Łączna ilość energii cieplnej wyprodukowanej w biogazowniach	Raz do roku	Właściciele/zarządcy biogazowni
	Liczba wytwórców energii elektrycznej na terenie gminy Czaplinek, w tym mikroinstalacji o mocy do 40kW	Raz do roku	Przedsiębiorstwo energetyczne
Zaangażowanie mieszkańców	Liczba mieszkańców uczestniczących w różnego rodzaju wydarzeniach poświęconych efektywności energetycznej/wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii/zwiększenia efektywności transportu	Raz do roku	Instytucje odpowiedzialne za realizację działań nieinwestycyjnych przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej

Sektor	Wskaźnik	Sugerowana częstotliwość prowadzenia monitoringu	Źródło danych
Zielone zamówienia publiczne	Liczba postępowań przetargowych, w których wprowadzono kryterium związane z gospodarką niskoemisyjną	Raz do roku	Urząd Miejski Czaplinek

Obowiązki związane z prowadzeniem procesu monitorowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek zostaną powierzone pracownikowi gminy wskazanemu przez Burmistrza Czaplinka lub zlecone podmiotowi zewnętrznemu. Zadaniem osoby odpowiedzialnej za prowadzenie monitoringu będzie zbieranie danych w sposób opisany poniżej oraz wprowadzanie ich do informatycznej bazy danych emisji CO₂ Gminy Czaplinek. Po uzupełnieniu danych powstanie możliwość generowania raportów dotyczących:

- 1) struktury źródeł pierwotnych i wtórnych emisji CO₂,
- 2) struktury paliw zużywanych do celów ogrzewczych;
- 3) wskaźników monitoringu Planu.

11.2. Opis sposobu ewaluacji inwestycji zgłaszanych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Podstawową miarą oceny (ewaluacji) Planu Gospodarki Niskoemisyjnej jest stopień osiągnięcia celów. Zgodnie z zapisami rozdziału 7 niniejszego opracowania, określono następujące cele:

- Redukcja emisji CO₂ na terenie gminy Czaplinek ze źródeł pierwotnych i wtórnych o 12% do roku 2020 r., w stosunku do roku 2013 r.
- Redukcja do 2020 r. zużycia energii finalnej o 5,2%, w stosunku do roku 2013 r.
- Zwiększenie udziału wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Czaplinek o 33,9 punktów procentowych do roku 2020, w stosunku do roku 2013 r.
- Zwiększenie świadomości mieszkańców gminy Czaplinek w zakresie niskiej emisji.

System ewaluacji Planu koncentruje się na 2 aspektach:

- analiza stopnia osiągnięcia poszczególnych celów planu;
- analiza efektywności osiągania celów planu przez poszczególne inwestycje do niego zgłaszana.

Poniższa tabela przedstawia analizę efektywności inwestycji zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Czaplinek

Tabela 59. Analiza efektywności inwestycji zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej gminy Czaplinek

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Mierniki efektywności [w PLN] - wartość inwestycji w przeliczeniu na		
		zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]	zwiększenie produkcji energii z OZE [MWh]	zmniejszenie zużycia energii - podniesienie efektywności energetycznej [MWh]
21	ZARZĄD NIERUCHOMOŚCIAMI MIEJSKIMI SPÓŁKA Z O.O. W CZAPLINKU	89 485,46		18 000,00
20	Zarząd Nieruchomościami Miejskimi Spółka z o.o. w Czaplinku	19 667,55		3 953,76
18	Gmina Czaplinek	10 370,75	8 421,05	
17	Wspólnota Mieszkaniowa nr 9 w Czaplinku	2 721,83	2 352,94	9 000,00
16	Wspólnota Mieszkaniowa w Czaplinku przy ul. Leśników - bloki 22, 24, 26, 28	4 149,62	3 550,52	16 347,83
15	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa "Osiedle Wieszców" (wersja zmieniona)	123 355,26		24 789,00
14	Gmina Czaplinku	61 339,66	157 894,74	18 000,00
13	Gmina Czaplinek	22 051,04	157 894,74	5 323,34
12	Firma Handlowo-Usługowa Jurkiewicz Marek	7 713,25	6 263,16	
11	PPHU "IRAS" Ireneusz Gacki	37 026,33		9 774,51
10	Zarząd Nieruchomościami Miejskimi Spółka z o.o. w Czaplinku	32 816,74		1 831,44
9	BORA Sp. z o.o.	3 163,53	2 568,79	
8	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Rynek 1	17 701,20	31 578,95	2 870,81
7	ROL-AND Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	7 972,52	6 473,68	
6	Pałac Siemczyno Adam Andziak	9 722,58	7 894,74	
5	Pałac Siemczynie Adam Andziak	8 107,89	16 516,19	8 107,89
4	CZAPLINECKI OŚRODEK KULTURY	4 407,71		896,36
3	Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	332,37		19,27
2	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Dąbrowskiego 5	12 643,82	21 052,63	3 846,15
1	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Wałęcka 1	14 333,22	26 315,79	4 629,63

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Mierniki efektywności [w PLN] - wartość inwestycji w przeliczeniu na		
		zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]	zwiększenie produkcji energii z OZE [MWh]	zmniejszenie zużycia energii - podniesienie efektywności energetycznej [MWh]
0	ZARZĄD NIERUCHOMOŚCIAMI MIEJSKIMI SPÓŁKA Z O.O. W CZAPLINKU	12 208,05		1 240,23
27	Wspólnota Mieszkaniowa „Pławieńska 6A”	143 097,64		38 250,00
28	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy Wałęckiej 26	18 867,92		5 040,00
29	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy Złocieniecka 1 w Czaplinku	30 303,03		8 100,00
30	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ulicy Zbożowa 17 w Czaplinku	19 583,84		5 236,36
31	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 21	19 748,65		5 280,00
32	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 17	22 446,69		6 000,00
33	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 15	17 953,32		4 800,00
34	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 9	15 384,62		4 114,29
35	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 7	16 150,74		4 320,00
36	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 5	21 543,99		5 760,00
37	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Wałęcka 1	23 121,39		6 171,43
38	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Szczecinecka 5	25 252,53		6 750,00
39	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Studzienna 1	29 940,12		8 000,00
40	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Słoneczna 8	31 390,13		8 400,00
41	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Słoneczna 4	32 258,06		8 640,00
42	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Słoneczna 2	26 966,29		7 200,00
45	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 39	16 835,02		4 500,00
46	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 37	17 564,40		4 695,65
47	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 35	12 931,03		3 456,00

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Mierniki efektywności [w PLN] - wartość inwestycji w przeliczeniu na		
		zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]	zwiększenie produkcji energii z OZE [MWh]	zmniejszenie zużycia energii - podniesienie efektywności energetycznej [MWh]
48	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 24	30 303,03		8 100,00
49	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 21	9 421,27		2 520,00
50	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 19	19 960,08		5 333,33
51	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 15	23 076,92		6 171,43
52	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 13	23 076,92		6 171,43
53	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 8	40 449,44		10 800,00
54	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 6	12 820,51		3 428,57
55	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 5	23 952,10		6 400,00
56	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 3	14 970,06		4 000,00
57	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 2-4	8 976,66		2 400,00
58	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 1	22 421,52		6 000,00
59	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rzeźnicka 7	28 368,79		7 578,95
60	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rzeźnicka 2-2A	37 267,08		9 969,23
61	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rzeźnicka 1	36 674,82		9 818,18
62	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 8	33 707,87		9 000,00
63	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 7	32 315,98		8 640,00
64	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Rynek 2	15 730,34		4 200,00
66	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ogrodowa 1	101 351,35		27 000,00
67	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 30	19 267,82		5 142,86
68	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 26	18 225,04		4 870,59
69	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 24	24 844,72		6 646,15

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Mierniki efektywności [w PLN] - wartość inwestycji w przeliczeniu na		
		zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]	zwiększenie produkcji energii z OZE [MWh]	zmniejszenie zużycia energii - podniesienie efektywności energetycznej [MWh]
70	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Moniuszki 5-7	15 384,62		4 114,29
71	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Młyńska 14	20 202,02		5 400,00
72	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Leśników 15	35 928,14		9 600,00
73	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Leśników 13	16 835,02		4 500,00
74	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Leśników 9	15 414,26		4 114,29
75	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Leśników 1	25 252,53		6 750,00
76	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Jeziorna 48	57 692,31		15 428,57
77	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 13	81 081,08		21 600,00
78	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 2	20 202,02		5 400,00
79	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 3-3A	33 670,03		9 000,00
80	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Górna 4	33 670,03		9 000,00
81	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 62	20 202,02		5 400,00
82	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 52	57 692,31		15 428,57
83	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 33	22 471,91		6 000,00
84	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 18	22 421,52		6 000,00
85	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 15	80 645,16		21 600,00
86	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 14	40 404,04		10 800,00
87	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 4	28 901,73		7 714,29
88	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Drahimska 1	16 835,02		4 500,00
89	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 65	23 121,39		6 171,43
90	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 53	40 431,27		10 800,00

Nr zgłoszenia	Nazwa wnioskodawcy	Mierniki efektywności [w PLN] - wartość inwestycji w przeliczeniu na		
		zmniejszenie emisji CO ₂ [Mg]	zwiększenie produkcji energii z OZE [MWh]	zmniejszenie zużycia energii - podniesienie efektywności energetycznej [MWh]
91	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 51	35 928,14		9 600,00
92	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 47/Apteczna 1	33 670,03		9 000,00
93	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 28	44 009,78		11 781,82
94	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Sikorskiego 1	37 267,08		9 969,23
95	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 18	202 702,70		54 000,00
96	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 12	29 339,85		7 854,55
97	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Długa 6	28 526,15		7 623,53
98	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dąbrowskiego 3	53 763,44		14 400,00
99	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dąbrowskiego 2	60 606,06		16 200,00
100	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Dąbrowskiego 1/Sikorskiego 1A	28 368,79		7 578,95
101	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Szczecinecka 8	21 720,24		5 806,45
102	Gmina Czaplinek	7 693,09	4 975,55	

11.3. Opis sposobu pozyskiwania danych niezbędnych do monitorowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

1. SEKTOR INWESTYCJE

Wskaźniki:

- 1) Liczba zrealizowanych inwestycji na terenie gminy z zakresu gospodarki niskoemisyjnej.
- 2) Liczba zgłoszonych inwestycji na terenie gminy z zakresu gospodarki niskoemisyjnej.
- 3) Łączna redukcja emisji gazów cieplarnianych w wyniku zrealizowanych inwestycji.
- 4) Łączna planowana redukcja emisji gazów cieplarnianych w wyniku zgłoszonych (nie zrealizowanych) inwestycji.

Sposób pozyskania danych do obliczenia wskaźników:

Osoba odpowiedzialna po zakończeniu roku monitoruje inwestycje, które miały zostać zrealizowane w danym okresie. Wykaz inwestycji znajduje się w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej oraz w informatycznej bazie danych.

W przypadku, gdy inwestycja została zrealizowana w zakładanym czasie i zakresie, po potwierdzeniu zrealizowania inwestycji - system informatyczny automatycznie obliczy wpływ tej inwestycji na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Jeżeli inwestycja została zrealizowana w zakładanym czasie, ale w innym zakresie osoba odpowiedzialna za monitoring jest zobowiązana do skorygowania zakresu inwestycji (ze szczególnym uwzględnieniem jej wpływu na środowisko) w bazie danych, na podstawie informacji od podmiotu realizującego daną inwestycję. Po wprowadzeniu zaktualizowanych danych system informatyczny automatycznie obliczy wpływ tej inwestycji na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

W sytuacji, gdy inwestycja nie została zrealizowana w zakładanym czasie i zakresie osoba odpowiedzialna za monitoring przesuwa modyfikuje/odpowiednio inwestycję (opis inwestycji) w systemie.

Jeśli podmiot zgłaszający inwestycję zaniecha jej wykonania, należy usunąć ją z bazy danych. W przypadku zgłoszenia nowych inwestycji, system umożliwi ich wprowadzenie do bazy danych.

Wskaźniki odpowiednio:

- 1) łączna redukcja emisji gazów cieplarnianych w wyniku zrealizowanych inwestycji,
- 2) łączna planowana redukcja emisji gazów cieplarnianych w wyniku zgłoszonych (niezrealizowanych) inwestycji

- zostaną przeliczone przez system, a ich wyniki będzie można wygenerować w raporcie.

2. SEKTOR TRANSPORT

1) Długość ścieżek rowerowych w km.

Na podstawie informacji z Referatu Inwestycji i Budownictwa Urzędu Miejskiego w Czaplinku należy wprowadzić długość (w km) ścieżek rowerowych wybudowanych na terenie Gminy Czaplinek.

2) Średniodobowy ruch pojazdów w ustalonym, reprezentatywnym punkcie na terenie Gminy Czaplinek.

Raz do roku należy przeprowadzić badania ruchu na terenie Gminy Czaplinek, przynajmniej w punkcie o najwyższym natężeniu ruchu. Dla Gminy Czaplinek na rok 2015 jest to punkt na drodze krajowej nr 20, na wjeździe do Czaplinka od strony Złocieńca.

Wyniki badań ruchu należy wprowadzić do informatycznej bazy danych. Na tej podstawie system automatycznie oszacuje zmianę natężenia ruchu na terenie gminy. Jeżeli zmiana ta będzie znacząco

odbiegać od prognoz opracowanych w oparciu o instrukcję oceny efektywności inwestycji drogowych przeprowadzonych przez Instytut Budowy Dróg i Mostów, pojawi się komunikat sugerujący rozszerzenie badań o kolejne punkty pomiarowe, celem zmniejszenia błędu szacunku.

Oszacowany w ten sposób średniodobowy ruch pojazdów na terenie całej gminy posłuży, w oparciu o bazową inwentaryzację, do obliczenia szacowanej ilości łącznej emisji CO₂ z transportu na terenie Gminy Czaplinek.

3) Ilość paliw zużywanych przez pojazdy zgłaszane do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego.

Osoba odpowiedzialna za monitoring będzie zobowiązana do wysłania do Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego wniosku o udostępnienie danych dotyczących łącznego zużycia paliw przez pojazdy zgłoszone do Urzędu celem naliczenia opłaty środowiskowej. Wzór wniosku stanowi załącznik nr 10.

Po uzyskaniu danych należy je wprowadzić do bazy.

Do oszacowania emisji CO₂ łącznie posłużą wskaźniki nr 2 i 3. Waga każdego z nich wynosi 50%.

3. SEKTOR BUDYNKI

- 1) Całkowite zużycie energii w budynkach publicznych.**
- 2) Jednostkowe roczne zużycie energii końcowej w budynkach publicznych kWh/m²/rok.**

Na podstawie załączonego do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wykazu budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Czaplinek (załącznik nr 6) należy skierować prośbę o wypełnienie ankiety w informatycznej bazie danych emisji CO₂. Po wypełnieniu ankiet przez zarządców obiektów publicznych automatycznie zostaną przeliczone wartości wskaźników nr 1 i 2.

3) Całkowite zużycie energii elektrycznej.

Osoba odpowiedzialna za monitoring będzie zobowiązana do wysłania do zakładów energetycznych wniosku o udostępnienie danych dotyczących całkowitego zużycia energii elektrycznej na terenie Gminy Czaplinek. Wzór pisma stanowi załącznik nr 11 Po uzyskaniu danych należy je wprowadzić do informatycznej bazy danych emisji CO₂. Po wprowadzeniu danych wskaźnik zostanie przeliczony automatycznie.

- 4) Całkowite zużycie gazu sieciowego w gospodarstwach domowych.**
- 5) Całkowite zużycie gazu sieciowego przez innych odbiorców niż gospodarstwa domowe.**

Osoba odpowiedzialna za monitoring będzie zobowiązana do wysłania do dostawców gazu sieciowego na teren Gminy Czaplinek wniosku o udostępnienie danych dotyczących całkowitego

zużycia gazu sieciowego w gospodarstwach domowych oraz przez pozostałe podmioty z terenu gminy Czaplinek. Wzór pisma stanowi załącznik nr 12 Po uzyskaniu danych należy je wprowadzić do informatycznej bazy danych emisji CO₂. Po wprowadzeniu danych wskaźnik zostanie przeliczony automatycznie.

4. SEKTOR - LOKALNA PRODUKCJA ENERGII

1) Łączna ilość wyprodukowanej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych

Osoba odpowiedzialna za monitoring będzie zobowiązana do wysłania do zakładów energetycznych wniosku o udostępnienie danych dotyczących ilość wyprodukowanej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych Gminy Czaplinek. Wzór pisma stanowi załącznik nr 13 Po uzyskaniu danych należy je wprowadzić do informatycznej bazy danych emisji CO₂. Po wprowadzeniu danych wskaźnik zostanie przeliczony automatycznie.

2) Łączna ilość energii cieplnej wyprodukowanej w biogazowniach

Osoba odpowiedzialna za monitoring na podstawie jawnego rejestru wytwórców biogazu rolniczego prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego (zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. poz. 478)) zobowiązana jest do sprawdzenia, czy na terenie gminy nie powstała nowa biogazownia. W przypadku znalezienia nowej biogazowni, osoba odpowiedzialna za monitoring zobowiązana jest do skierowania zapytania do wytwórców biogazu o ilość wyprodukowanej energii cieplnej w biogazowni. Po uzyskaniu danych należy je wprowadzić do informatycznej bazy danych emisji CO₂. Po wprowadzeniu danych wskaźnik zostanie przeliczony automatycznie.

W sytuacji gdy budowa biogazowni była wcześniej zgłoszona do gminy jako planowana inwestycja i wprowadzona do informatycznej bazy danych emisji CO₂ w sektorze „Inwestycje” – danych dodatkowych nie wprowadza się.

3) Liczba wytwórców energii elektrycznej na terenie gminy Czaplinek, w tym mikroinstalacji o mocy do 40Kw.

Osoba odpowiedzialna za monitoring będzie zobowiązana do wysłania do zakładów energetycznych wniosku o udostępnienie danych dotyczących liczby wytwórców energii elektrycznej na terenie Gminy Czaplinek. Wzór pisma stanowi załącznik nr 14 Po uzyskaniu danych należy je wprowadzić do informatycznej bazy danych emisji CO₂. Po wprowadzeniu danych wskaźnik zostanie przeliczony automatycznie.

W przypadku gdy liczba wytwórców energii elektrycznej na terenie Gminy Czaplinek, w tym mikroinstalacji o mocy do 40 Kw wrośnie w niezadawalającym stopniu, należy zintensyfikować działania określone w sektorze „zaangażowanie mieszkańców” np. poprzez przeprowadzenie akcji informacyjnej na temat możliwości pozyskania dofinansowania na mikroinstalacje.

5. SEKTOR - ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW

- 1) Liczba mieszkańców uczestniczących w różnego rodzaju wydarzeniach poświęconych efektywności energetycznej/wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii/zwiększenia efektywnemu transportu.**

Osoba odpowiedzialna za monitoring kieruje zapytania do instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań nieinwestycyjnych przewidzianych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek, dotyczące liczby uczestników w różnego rodzaju wydarzeniach poświęconych efektywności energetycznej/wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii/zwiększenia efektywnemu transportu. Zapytanie może dotyczyć również ewentualnych dodatkowych, a nie przewidzianych w PGN działań informacyjno/promocyjnych.

6. SEKTOR - ZIELONE ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

- 1) Liczba postępowań przetargowych, w których wprowadzono kryterium związane z gospodarką niskoemisyjną.**

Jednostka organizacyjna odpowiedzialna za zamówienia publiczne w Gminie Czaplinek, jest zobowiązana do prowadzenia ewidencji postępowań o udzielenie zamówień przetargowych, w których wprowadzono kryterium związane z gospodarką niskoemisyjną.

W budżecie Gminy Czaplinek na kolejne lata należy zabezpieczyć środki na pokrycie wynagrodzenia osoby odpowiedzialnej za prowadzenie monitoringu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Środki niezbędne do prowadzenia procesu monitoringu powinny zostać zabezpieczone w budżecie gminy, w roku, w którym planuje się jego przeprowadzenie.

12. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zawiera zestaw działań strategicznych, które przyczynią się do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza, a także poprawy stanu sektora energetycznego. Działania zaproponowane w tym dokumencie korzystnie wpłyną na jakość powietrza w gminie Czaplinek, ponieważ prognozują zmniejszenie emisji niebezpiecznych związków, które powstają przede wszystkim podczas spalania paliw stałych w kotłowniach indywidualnych jak i zawodowych oraz spalania paliw w silnikach samochodowych, takich jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, tlenki azotu i innych.

Zmniejszenie ilości emitowanych do powietrza substancji spowoduje obniżenie depozycji mokrej i suchej zanieczyszczeń, co z kolei będzie miało pozytywny wpływ na zmniejszenie zanieczyszczeń gruntów oraz wód powierzchniowych, a także na zielen. Zmniejszenie się ilości emitowanych do powietrza substancji wpłynie pozytywnie na zdrowie i samopoczucie mieszkańców gminy Czaplinek - zmniejszy się ilość zachorowań na choroby układu oddechowego i krwionośnego. Szczególnie pozytywny wpływ zmniejszenia zanieczyszczeń w powietrzu będą odczuwać dzieci (rozwój ich płuc nie będzie poddawany presji zanieczyszczonego powietrza) oraz ludzie starsi, mający problemy z układem oddechowym (astma, zapalenie płuc).

Zmiana sposobu ogrzewania czy termomodernizacje budynków często wiążą się również z remontami i odnowieniem zasobów mieszkaniowych, tak więc istnieje szansa **podwyższenia standardu życiowego mieszkańców gminy Czaplinek**. Ponadto działania prowadzące do zmniejszenia natężenia ruchu na lokalnych drogach spowodują, iż emisja hałasu ulegnie obniżeniu, co również poprawi komfort życia ludzi. Pozytywne zmiany będą odczuwalne już w krótkim terminie po realizacji przedsięwzięć, ale ich skutki będą długofalowe. Wprowadzenie w życie założeń Planu wpłynie pozytywnie na rozwój flory, poprzez lepsze warunki jej rozwoju. Spadek emisji tlenku węgla i dwutlenku węgla przyczyni się do zmniejszenia efektu cieplarnianego.

Ze względu na rozłożenie w czasie (6 lat) oraz w przestrzeni (obszar zabudowany miasta) proponowanych w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej działań, nie nastąpi skumulowanie ich negatywnego (spowodowanego pracami budowlanymi) oddziaływania. Natomiast skupienie pozytywnego oddziaływania będzie można uzyskać po wdrożeniu wszystkich działań i będzie ono przede wszystkim polegać na obniżeniu stężeń CO₂ i innych zanieczyszczeń, w tym pyłu zawieszonego PM₁₀ i B(a)P, obniżeniu energochłonności w różnych dziedzinach gospodarki miasta. Działania

te spowodują także wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Wszystkie założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej przyczynią się do realizacji zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej, związanych z wymogami pakietu energetyczno-klimatycznego. Wpłyną również na realizację celów Programów Ochrony Powietrza dla strefy zachodniopomorskiej.

Realizacja działań zaproponowanych w Planie spowoduje ograniczenie uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem powietrza gminie Czaplinek, a szczególnie w jego obszarze zurbanizowanym - w mieście Czaplinek, które jest poddane największej presji zanieczyszczonego powietrza. Nastąpi obniżenie nie tylko emisji dwutlenku węgla, ale także wszystkich zanieczyszczeń emitowanych do powietrza z procesów spalania paliw stałych i ciekłych, czyli pyłu zawieszonego PM10 i PM2.5, benzo(a)pirenu, metali ciężkich, tlenków azotu, ditlenku siarki, tlenku węgla. Nastąpi obniżenie depozycji zanieczyszczeń na gruntach, w wodach powierzchniowych oraz na obszarach zielonych i chronionych, a także zauważalna będzie poprawa klimatu akustycznego w mieście i gminie.

Wdrażanie w życie założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej nie spowoduje negatywnego oddziaływania na obszary objęte ochroną wg ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (w tym obszary Natura 2000), gdyż nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco ingerować w stan środowiska naturalnego. Integralność obszarów Natura 2000 w województwie zachodniopomorskim nie zostanie naruszona.

Zgodnie z art. 48 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2013r. poz.1235 z późn. zm.) odstąpienie od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może nastąpić tylko w przypadku, gdy: realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, projekt dokumentu stanowi niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub dotyczy obszarów w granicach jednej gminy.

Mając powyższe na uwadze, Burmistrz Czaplinka, Obwieszczeniem z dnia 20.08.2015 r., w związku z:

- otrzymaniem w dniu 24 lipca 2015 r. informacji od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, w której stwierdził, iż istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek”;
- otrzymaniem opinii sanitarnej z dnia 5 sierpnia 2015 r. Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, w której z uwagi na charakter działań, rodzaj, skalę oddziaływania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek”,

odstąpił od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek”.

13. Wykaz skrótów

JST – jednostki samorządu terytorialnego

PGN – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

GC – gazy cieplarniane

POP – program naprawczy ochrony powietrza

PDK – plany działań krótkoterminowych

OZE – odnawialne źródła energii

WSPOGC - Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Gminy Czaplinek na lata 2015-2020

14. Wykaz załączników

Załącznik nr 1 – Przedsięwzięcia mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej na obszarze badanej gminy wraz z harmonogramem rzeczowo-finansowym i źródłami finansowania.

Załącznik nr 2 - wydruk strony internetowej poświęconej Planowi Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Czaplinek.

Załącznik nr 3 - Plakat informacyjny wykorzystywany podczas zbierania danych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

Załącznik nr 4 - Ulotka informacyjna wykorzystywane podczas opracowywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czaplinek.

Załącznik nr 5 - Baza przedsiębiorstw, do których został skierowany indywidualny mailing w trakcie procesu ankietyzacji.

Załącznik nr 6 - Baza jednostek użyteczności publicznej, wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Załącznik nr 7 – Wzór ankiety kierowanej do mieszkańców podczas prowadzonej inwentaryzacji.

Załącznik nr 8 - Wzór ankiety kierowanej do przedsiębiorców podczas prowadzonej inwentaryzacji.

Załącznik nr 9 - Wzór ankiety kierowanej do jednostek użyteczności publicznej i zarządców nieruchomościami podczas prowadzonej inwentaryzacji.

Załącznik nr 10 – Wzór wniosku o udostępnienie danych dotyczących łącznego zużycia paliw przez pojazdy zgłoszone do Urzędu celem naliczenia opłaty środowiskowej.

Załącznik nr 11 – Wzór wniosku o udostępnienie danych dotyczących całkowitego zużycia energii elektrycznej na terenie Gminy Czaplinek.

Załącznik nr 12 – Wzór wniosku o udostępnienie danych dotyczących całkowitego zużycia gazu sieciowego w gospodarstwach domowych oraz przez pozostałe podmioty z terenu gminy Czaplinek.

Załącznik nr 13 – Wzór wniosku o udostępnienie danych dotyczących ilości wyprodukowanej energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych Gminy Czaplinek.

Załącznik nr 14 – Wzór wniosku o udostępnienie danych dotyczących liczby wytwórców energii elektrycznej na terenie Gminy Czaplinek.